

OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A
SPĂLĂRII BANILOR

GHID AML PENTRU AUDITORI

**Ghid practic în materie de CSB/CFT aplicabil entităților raportoare care activează în
sectorul auditului financiar, astfel cum sunt definite la art. 5 alin. (1) lit. e) din Legea
nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării
terrorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
(document de suport elaborat în vederea facilitării înțelegerii și aplicării cadrului legal
în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului)**

CUPRINS

CAP. I – INTRODUCERE	4
1.1. Scopul ghidului.....	5
1.2. Importanța prevenirii și combaterii spălării banilor în sectorul auditului financiar.....	7
1.3. Domeniul de aplicare.....	7
1.4. Termeni și concepte-cheie în domeniul AML.....	9
1.5. Etapele și metodele spălării banilor.....	15
1.5.1. Etapele spălării banilor.....	15
1.5.2. Metode de spălare a banilor.....	16
CAP. II – CADRUL LEGAL.....	18
2.1. Cadrul normativ național în domeniul prevenirii spălării banilor	18
2.2. Încadrarea auditorilor financiari în sfera entităților raportoare	21
2.3. Autorități competente și rolul acestora	23
2.3.1. Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor – rol operațional	23
2.3.2 Camera Auditorilor Financiari din România – rol de reglementare și supraveghere	24
2.4. Principii generale ale conformării în domeniul AML	25
2.5. Delimitări și interacțiuni cu alte reglementări aplicabile auditorilor	27
2.6. Consecințe generale ale nerespectării cadrului legal	28
CAP. III – OBLIGAȚIILE ENTITĂȚILOR RAPORTOARE DIN SECTORUL AUDITULUI FINANCIAR	30
3.1. Desemnarea persoanei/persoanelor cu responsabilități în aplicarea legii.....	31
3.2. Politici și norme interne, mecanisme de control intern și proceduri de administrare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțarea terorismului, funcția de audit	33
3.3. Instruirea și evaluarea periodică a angajaților	37
3.4. Evaluarea și gestionarea riscurilor	39
3.5. Măsurile de cunoaștere a clientelei și a beneficiarului real.....	41
3.5.1. Aplicarea măsurilor standard de cunoaștere a clientelei	47

3.5.2. Aplicarea măsurilor simplificate de cunoaștere a clientele	52
3.5.3. Aplicarea măsurilor suplimentare de cunoaștere a clientele/persoane expuse public	51
3.5.4. Aplicarea măsurilor de cunoaștere a beneficiarilor reali ai clientele / informarea cu privire la neconcordanțe	55
3.5.5. Execuția de către terțe părți în scopul aplicării măsurilor standard de cunoaștere a clientele	58
3.6. Monitorizarea/raportarea tranzacțiilor suspecte și cu numerar, termenul în care operațiunile legate au legătura între ele	61
3.6.1. Raportarea tranzacțiilor suspecte (RTS)	61
3.6.2. Raportarea tranzacțiilor cu numerar (RTN)	66
3.7. Păstrarea documentelor și protecția datelor cu caracter personal	68
3.8. Solicitățile de informații	70
3.9. Interzicerea divulgării și protecția angajaților	72
3.10. Informații privind beneficiarul real al entității raportoare/obligația de declarare a acestuia	74
3.11. Modul de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale	76
3.12. OCDE și alinierea României la standardele anti-mită	81
3.13. Sancțiuni	83
CAP. IV – INDICATORI DE SUSPICIUNE	87
4.1. Indicatori generali	90
4.2. Indicatori specifici sectorului auditului financiar	92
CAP. V – SURSE DE FONDURI ILICITE SPĂLATE PRIN SECTORUL AUDITULUI FINANCIAR	98
5.1. Considerații generale	98
5.2. Tipuri de fonduri ilicite	98
5.3. Indicatori de apariție/utilizare a fondurilor ilicite	100
CAP. VI – INSTRUMENTE DE PREVENIRE ȘI BUNE PRACTICI ÎN AUDIT AML/CFT	103
6.1. Considerații generale	103
6.2. Liste de verificare AML/CFT în audit	104

6.3. Testarea eficienței controalelor interne	105
6.4. Raportarea și documentarea constatărilor	106
6.5. Scenariu de bune practici	108
6.6. Recomandări finale	109

CAP. VII – POSIBILE SCENARII DE SPĂLARE A BANILOR ÎN SECTORUL AUDITULUI FINANCIAR 112

CONCLUZIE	118
BIBLIOGRAFIE	119

CAP. I – INTRODUCERE

1.1. Scopul ghidului

Acest ghid își propune să ofere un cadru clar, coerent și practic pentru înțelegerea și aplicarea cerințelor privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (AML/CFT) în activitatea auditorilor financiari, în calitate de entități raportoare. Ghidul este aliniat standardelor internaționale emise de FATF și cadrului normativ național aplicabil. Documentul are un rol orientativ și nu înlocuiește prevederile legale în vigoare. Auditorii financiari rămân responsabili pentru aplicarea legislației relevante în forma sa actualizată.

Ghidul utilizează abordarea bazată pe risc și urmărește să sprijine auditorii în procesul de identificare, evaluare și gestionare a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, prin corelarea indicatorilor de suspiciune, înțelegerea surselor și mecanismelor de generare a fondurilor ilicite și aplicarea unor instrumente de prevenire și control proporționale cu nivelul de risc.

Accentul este pus pe importanța raționamentului profesional, a documentării adecvate și a aplicării proporționale a măsurilor AML/CFT, în funcție de nivelul de risc identificat în cadrul fiecărei misiuni..

Ghidul trebuie interpretat și aplicat împreună cu legislația relevantă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Documentul urmărește:

- sprijinirea auditorilor financiari în identificarea și evaluarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului;
- promovarea unor practici adecvate în gestionarea riscurilor de spălare a banilor, precum și în aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei și de raportare;
- consolidarea rolului auditorilor în protejarea integrității sistemului financiar;
- facilitarea interpretării unitare a cerințelor legale și clarificarea obligațiilor care le revin auditorilor financiari în temeiul Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (denumită în continuare „Lege”) și al Regulamentului (UE) 2024/1624, care urmărește armonizarea aplicării acestor obligații la nivelul Uniunii Europene. Subliniem faptul că, **deși Regulamentul a intrat în vigoare încă din 2024 și este, prin natura sa de regulament, direct aplicabil fără a necesita transpunere, data generală de aplicare a Regulamentului este 10 iulie 2027** (art.90), cu o dată și mai târzie (10 iulie 2029) pentru cluburile și impresarii de fotbal (în mod similar, Directiva UE 2024/1640 va înlocui Directiva 2015/849

începând cu iulie 2027). Prin urmare, la data prezentului ghid, cadrul obligatoriu efectiv aplicabil auditorilor financiari rămâne cel al Legii nr.129/2019, iar Regulamentul UE 2024/1624 are, deocamdată, mai degrabă valoare de reper pentru pregătirea conformării viitoare decât de normă direct exigibilă. Astfel, în vederea unei tranziții adecvate către noul cadru european în materie de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, prezentul Ghid include în fiecare capitol, cu titlu orientativ, referiri la anumite prevederi relevante ale Regulamentului (UE) 2024/1624, care, deși nu sunt în prezent aplicabile în mod obligatoriu, prezintă relevanță pentru pregătirea și alinierea progresivă a politicilor și procedurilor interne.

Impactul Regulamentului (UE) 2024/1624 asupra auditorilor financiari:

Din perspectiva auditorilor financiari, Regulamentul (UE) 2024/1624 nu modifică statutul acestora de entități raportoare/obligate, însă introduce un nivel semnificativ mai ridicat de uniformizare și detaliere a obligațiilor privind cunoașterea clientelei, evaluarea riscurilor și organizarea sistemelor interne de conformitate.

Regulamentul nu înlocuiește structura actuală a sistemului AML la nivel național, ci o armonizează și o detaliază la nivel european. Principiile fundamentale rămân neschimbate: cunoașterea clientelei, identificarea beneficiarului real, monitorizarea tranzacțiilor și aplicarea măsurilor de prevenire a riscurilor.

Elementul central al noii abordări îl reprezintă trecerea de la simpla conformitate procedurală la obligația de a demonstra raționamentul profesional din spatele fiecărei decizii AML. În consecință, nu mai este suficientă bifarea formală a unei cerințe, ci este necesară justificarea și documentarea clară a motivelor pentru care o decizie este adecvată în raport cu riscul identificat al clientului.

Regulamentul (UE) 2024/1624 nu modifică rolul auditorilor ca entități raportoare, dar schimbă în mod semnificativ așteptările privind calitatea documentării și a raționamentului AML. Dacă Legea nr. 129/2019 a fost aplicată în multe cazuri printr-o logică preponderent procedurală, Regulamentul mută accentul pe capacitatea auditorului de a demonstra logica fiecărei decizii AML.

AML devine un proces de auditabilitate a deciziilor, nu doar de conformare formală, iar prezentul ghid oferă un cadru practic de interpretare, fără a constitui o analiză exhaustivă, a cadrului normativ.

1.2. Importanța prevenirii și combaterii spălării banilor în sectorul auditului financiar

Spălarea banilor și finanțarea terorismului reprezintă amenințări majore pentru stabilitatea, integritatea și credibilitatea sistemelor financiare. Aceste fenomene sunt frecvent asociate cu corupția, criminalitatea organizată, terorismul și pot genera efecte economice și sociale semnificative.

Deși inițial riscurile erau concentrate în principal în sectorul financiar-bancar, acestea s-au extins în prezent și asupra profesiilor nonfinanciare, inclusiv a auditorilor financiari. Prin natura activității lor, auditorii pot fi expuși riscului ca serviciile pe care le oferă să fie utilizate, în mod abuziv, pentru disimularea provenienței ilicite a fondurilor sau pentru ascunderea identității beneficiarilor reali.

În acest context, auditorii au obligația de a respecta cadrul legal aplicabil în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv obligația de a identifica și raporta tranzacțiile suspecte către autoritățile competente.

Exemple de servicii cu risc ridicat:

- audit sau verificarea documentației financiare pentru entități implicate în operațiuni complexe cu potențial risc de spălare a banilor;
- consultanță privind structura și fluxurile financiare ale clienților, care ar putea fi utilizată pentru disimularea fondurilor ilicite;
- sprijin acordat în operațiuni financiare complexe care pot ascunde proveniența reală a fondurilor;
- asistență în tranzacții financiare sau investiții care pot fi utilizate pentru spălarea banilor sau finanțarea terorismului.

Respectarea cerințelor legale contribuie direct la protejarea integrității și securității sistemului financiar și reduce riscul ca serviciile de audit să fie utilizate în scopuri ilegale. Auditorii au un rol important în prevenirea și detectarea acestor fenomene, contribuind la:

- menținerea integrității sistemului financiar prin reducerea riscurilor de utilizare a acestuia în scopuri ilicite;
- creșterea transparenței activităților economice;
- protejarea reputației profesiei și consolidarea încrederii în profesia de auditor financiar;
- asigurarea conformității cu cerințele legale și standardele internaționale.

Aplicarea unei abordări bazate pe risc și manifestarea scepticismului profesional sunt esențiale pentru identificarea tranzacțiilor suspecte. Auditorii financiari, prin natura activității desfășurate, ocupă o poziție importantă în acest mecanism de prevenire, întrucât:

- au acces la informații financiare detaliate privind activitatea entităților;
- pot identifica discrepanțe între situația economică reală și cea declarată;
- pot observa tranzacții sau structuri economice care nu au o justificare economică foarte clară.

1.3. Domeniul de aplicare

Ghidul se adresează auditorilor financiari, firmelor de audit și altor profesioniști implicați în activități conexe auditului financiar, în măsura în care aceștia intră sub incidența legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Vizează activități precum:

- auditul statutar al situațiilor financiare;
- servicii conexe auditului, precum revizuirii, misiuni de proceduri convenite, servicii de consultanță privind controlul intern și guvernanta corporativă, precum și asistență în raportarea financiară conform standardelor IFRS;
- relațiile cu clienții și tranzacțiile analizate în cadrul misiunilor de audit și al serviciilor conexe.

Prin urmare, ghidul oferă îndrumări utile pentru toate etapele și activitățile desfășurate de profesioniștii incluși în domeniul de aplicare, sprijinind respectarea cerințelor legale și reducerea riscului de implicare, directă sau indirectă, în operațiuni suspecte de spălare a banilor sau finanțare a terorismului.

Totodată, ghidul are rolul de a clarifica responsabilitățile profesioniștilor din sectorul auditului financiar și de a oferi un cadru practic pentru aplicarea cerințelor legale, contribuind la implementarea unor practici eficiente de prevenire, identificare și gestionare a riscurilor AML/CFT, precum și la protejarea integrității și credibilității sistemului financiar.

Așa cum am menționat anterior, una dintre cele mai importante modificări aduse de cadrul european actual nu constă în introducerea unor obligații complet noi, ci într-o schimbare de abordare. În timp ce Legea nr. 129/2019 stabilește principiile generale aplicabile la nivel național, Regulamentul (UE) 2024/1624 detaliază modul concret de aplicare a acestor obligații, asigurând o implementare uniformă la nivelul Uniunii Europene.

Pentru auditori, această evoluție se traduce printr-un spațiu mai redus pentru interpretări diferite ale aceluiași obligații, precum și prin existența unor criterii comune de evaluare a conformității, utilizate de autoritățile de supraveghere.

Această schimbare de accent, de la conformitatea formală la justificarea documentată a deciziilor AML, se reflectă în toate obligațiile descrise în prezentul ghid și trebuie avută în vedere în aplicarea practică a acestora.

1.4. Termeni și concepte-cheie în domeniul AML

În sensul prezentului ghid, următorii termeni au semnificațiile de mai jos:

- **spălarea banilor** (a se vedea definiția de la art 49 din Lege) reprezintă infracțiunea prin care bunuri provenite din activități ilegale sunt transformate, transferate sau ascunse, astfel încât să pară că provin din surse legale și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani. Aceasta include:

- a) schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestor bunuri ori în scopul de a ajuta persoana care a săvârșit infracțiunea din care provin bunurile să se sustragă de la urmărire, judecată sau executarea pedepsei;

- b) ascunderea ori disimularea adevăratei naturi, a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni;

- c) dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri de către o altă persoană decât subiectul activ al infracțiunii din care provin bunurile, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni.

- **AML:** Anti Money Laundering (termen utilizat pentru *prevenirea și combaterea spălării banilor*);

- **finanțarea terorismului** (a se vedea definiția completă la art. 36 din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului) reprezintă infracțiunea de colectare sau punere la dispoziție, direct ori indirect, de fonduri, licite sau ilicite, cu intenția de a fi folosite sau cunoscând că acestea urmează a fi folosite, în tot ori în parte, pentru săvârșirea actelor de terorism sau pentru susținerea unei entități teroriste și se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani și interzicerea unor drepturi;

- **CFT:** Countering the Financing of Terrorism (termen utilizat pentru *combaterea finanțării terorismului*);

- **bunuri** înseamnă activele de orice fel, corporale sau necorporale, mobile ori imobile, tangibile sau intangibile, precum și documentele juridice sau instrumentele sub orice formă, inclusiv electronică sau digitală, care atestă un titlu ori un drept sau interese cu privire la acestea (definiția poate fi consultată

la art.2 lit.c din Lege). Regulamentul (UE) 2024/1624 folosește o definiție mai extinsă — „fonduri sau alte active” (a se vedea art. 2 pct. 48) — care include explicit resursele naturale (petrol și alte resurse), creditele bancare, cecurile de călătorie, ordinele de plată, acțiunile, titlurile de valoare, obligațiunile, precum și orice dobândă, dividende sau alt venit generat de acestea;

- **beneficiar real:** orice persoană fizică care deține sau controlează în cele din urmă clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție, o operațiune sau o activitate. De regulă, persoana care deține peste 25% din acțiuni/drepturi de vot (a se vedea definiția de la art.4 din Lege). Regulamentul (UE)2024/1624 detaliază acest criteriu: proprietatea (peste 25% din capitalul social sau din drepturile de vot) și controlul (orice formă de control direct sau indirect exercitat asupra entității, indiferent de pragul de participare) trebuie analizate cumulativ, nu alternativ. Totodată, Regulamentul conferă Comisiei Europene competența de a reduce, prin act delegat, pragul de 25% la 15% pentru entitățile sau sectoarele expuse unui risc ridicat;
- **abordare bazată pe risc:** procesul prin care entitățile identifică, evaluează și înțeleg riscurile la care sunt expuse și, ulterior, aplică măsuri de atenuare sau de control corespunzătoare nivelului de risc identificat;
- **operațiuni care au o legătură între ele:** reprezintă operațiuni a căror valoare este fragmentată în tranșe mai mici decât echivalentul în lei al sumelor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. h), i) - k), art. 7 și art. 13 din Legea129/2019, care au elemente comune cum ar fi: părțile tranzacțiilor, inclusiv beneficiarii reali, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate (definiție prevăzută în Lege la art.2 lit.w). Regulamentul (UE) 2024/1624 folosește o definiție mai simplă pentru „tranzacții legate” (a se vedea art. 2 pct. 20): două sau mai multe tranzacții cu origine, destinație sau scop identic ori similar, sau alte caracteristici relevante, într-o perioadă determinată, fără a le lega neapărat de fragmentarea sub un prag valoric;
- **tranzacție suspectă:** orice operațiune financiară (bancară, comercială, etc.) care, prin natura sa neobișnuită, complexitatea nejustificată, scopul economic/legal aparent lipsit de logică sau caracterul neobișnuit în raport cu activitatea obișnuită a clientului, trezește suspiciuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului;
- **cunoașterea clientelei (KYC):** procesul de identificare și verificare a identității clientului și a beneficiarului real, constituit dintr-un ansamblu de politici, norme și proceduri obligatorii aplicate de entități cu scopul de a preveni spălarea banilor, finanțarea terorismului și alte infracțiuni financiare;
- **măsuri AML/CFT:** termen general, utilizat pentru acțiuni și cerințe (ex. CDD, monitorizare, raportare);

- **măsuri suplimentare de cunoaștere:** măsuri aplicate în situații cu risc ridicat (ex: PEP, tranzacții neobișnuite, clienți din jurisdicții riscante), implicând o verificare mult mai amănunțită a sursei fondurilor;
- **stabilirea sursei fondurilor/sursei averii:** documentarea modului în care clientul a obținut banii pentru o anumită tranzacție sau cum și-a acumulat întreaga avere;
- **persoane Expuse Public (PEP)** sunt persoanele fizice care exercită sau au exercitat funcții publice importante (șefi de stat, miniștri, parlamentari, judecători înalți etc.), membrii familiilor acestora sau persoane cunoscute ca asociați apropiați. Aceștia prezintă un risc ridicat (a se consulta definiția de la art.3 din Lege). Regulamentul menține aceste categorii, dar clarifică explicit durata perioadei de monitorizare sporită aplicabilă după încetarea exercitării funcției publice. În plus, Regulamentul transformă o categorie vagă („persoane cunoscute ca asociați apropiați”) în criterii verificabile, aplicabile direct în procedurile de screening PEP:
 - „membru de familie” (a se vedea art. 2 pct. 35 din Regulament): soț/soție sau partener într-un parteneriat înregistrat/uniune civilă, un copil și partenerul acestuia, un părinte, iar pentru șefii de stat, de guvern, miniștri și miniștri adjuncți, se adaugă și frații/surorile;
 - „persoană cunoscută ca asociat apropiat” (a se vedea art. 2 pct. 36 din Regulament): (a) o persoană fizică despre care se știe că deține în comun calitatea de beneficiar real al unor persoane juridice sau al unor construcții juridice, ori că întreține alte relații de afaceri strânse cu o persoană expusă politic; (b) o persoană fizică ce deține exclusiv calitatea de beneficiar real al unei persoane juridice sau al unei construcții juridice despre care se știe că a fost constituită în beneficiul de facto al unei persoane expuse politic;
- **jurisdicții cu risc ridicat:** state identificate de organismele internaționale (FATF/UE, ONU) ca având sisteme AML inadecvate/insuficiente. Screening-ul sancțiunilor presupune verificarea clienților în bazele de date internaționale de sancțiuni (ONU, UE, OFAC) pentru a nu derula afaceri cu persoane/entități sancționate;
- **instituție paravan/entitate fictivă/fantomă** („shell institution”) (a se vedea art. 2 pct.23, lit.a din Regulament): entitate înregistrată/creată într-o jurisdicție în care nu are prezență fizică reală, nu implică o activitate reală de conducere și administrare și nu este afiliată unui grup financiar reglementat;
- **organism de autoreglementare** (a se vedea definiția de la art.2 lit.n din Lege și art. 2 pct.47 din Regulament): organism care reprezintă membrii unei profesii și care are un rol în reglementarea profesiei respective, în exercitarea anumitor funcții de supraveghere sau monitorizare și în asigurarea aplicării normelor care îi vizează;

- **grup** (a se vedea definiția de la art.2 lit.m din Lege și cea de la art. 2 pct.41 din Regulament): grup de întreprinderi format dintr-o societate mamă, filialele sale și întreprinderi legate între ele potrivit art. 22 din Directiva 2013/34/UE;
- **societate mamă** (a se vedea art. 2 pct.42 din Regulament coroborat cu art.2 pct.9 din Directiva 2013/34/UE): entitatea care coordonează și implementează cerințele la nivel de grup;
- **conducere superioară** („senior management”) (a se vedea definiția prevăzută la art 2. lit.o din Lege și cea de la art. 2 pct.40 din Regulament): membrii organului de conducere cu funcție de administrare și angajații care dețin suficiente cunoștințe cu privire la expunerea entității obligate la riscul de spălare a banilor și finanțare a terorismului și care au un nivel de responsabilitate suficient pentru a lua decizii care afectează această expunere la risc;
- **sanțiuni internaționale** - restricțiile și obligațiile în legătură cu guvernele unor state, cu entități nestatale sau persoane fizice ori juridice, adoptate de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, de Uniunea Europeană, de alte organizații internaționale sau prin decizii unilaterale ale României ori ale altor state, pe care România decide să le implementeze, în scopul menținerii păcii și securității internaționale, prevenirii și combaterii terorismului, asigurării respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale, dezvoltării și consolidării democrației și statului de drept și îndeplinirii altor scopuri, în conformitate cu obiectivele comunității internaționale, cu dreptul internațional și cu dreptul Uniunii Europene - OUG 202 art.2, alin(1) lit.a);
- **sanțiuni financiare specifice** („targeted financial sanctions”) (a se vedea art. 2 pct.49 din Regulament): înghețarea activelor și interdicția de a pune la dispoziție, direct sau indirect, fonduri sau alte active în beneficiul persoanelor și entităților desemnate, în temeiul deciziilor Consiliului UE (adoptate în baza art. 29 TUE - Tratatul privind Uniunea Europeană) și al regulamentelor Consiliului (adoptate în baza art. 215 TFUE -Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene);
- **sanțiuni financiare ONU** (a se vedea art. 2 pct.50-51 din Regulament): măsuri similare, aplicate în temeiul rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU (1267/1999, 1373/2001, 1718/2006, 2231/2015 și rezoluțiile succesoare), inclusiv cele privind finanțarea proliferării armelor de distrugere în masă;

Termenii și conceptele prezentate în acest capitol au caracter explicativ și orientativ fiind utilizați în scopul facilitării înțelegerii cerințelor și principiilor aplicabile în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Aceste explicații nu înlocuiesc și nu reproduc în mod exhaustiv definițiile prevăzute de legislația aplicabilă.

Legea nr. 129/2019 stabilește definițiile principalelor concepte utilizate în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv, fără a se limita la, noțiuni precum relația de

afaceri, beneficiarul real, persoana expusă public, tranzacția ocazională și fondurile. Aceste definiții sunt elaborate în contextul cadrului juridic național și pot genera, în anumite situații, diferențe de interpretare în raport cu alte jurisdicții ale Uniunii Europene, în funcție de modul de transpunere și aplicare a normelor europene. Regulamentul (UE) 2024/1624 instituie un cadru unitar de definiții direct aplicabil în toate statele membre, urmărind eliminarea diferențelor de interpretare între legislațiile naționale. Această armonizare asigură utilizarea unui limbaj juridic și operațional comun în domeniul AML/CFT, consolidând coerența aplicării cerințelor la nivelul Uniunii Europene.

Pentru auditori, această uniformizare este relevantă în special în contextul:

- clienților cu activitate transfrontalieră;
- grupurilor de entități cu structură internațională;
- firmelor de audit care fac parte din rețele internaționale;
- misiunilor de audit care implică jurisdicții multiple.

În aplicarea practică a cerințelor AML/CFT, evaluările trebuie realizate în baza unor concepte și criterii interpretate în mod uniform, indiferent de statul membru în care este desfășurată activitatea. Regulamentul nu impune o modificare structurală a metodologiilor AML existente, însă determină necesitatea alinierii terminologiei utilizate în politicile, procedurile și instrumentele interne, la definițiile și conceptele prevăzute de cadrul european armonizat.

De exemplu, noțiunea de „relație de afaceri”, în sensul Legii nr. 129/2019, este definită ca o relație profesională cu caracter de durată, desfășurată între entitatea raportoare și client, în legătură cu activitatea profesională specifică. Această abordare pune accent pe existența unei relații continue, fără a detalia în mod explicit cerințele privind monitorizarea evolutivă a acesteia. Regulamentul introduce o abordare explicită a relației de afaceri ca proces continuu, integrat pe întreg ciclul său de viață, de la inițiere până la încetare.

În acest context, evaluarea nu mai este limitată la etapa inițială de acceptare a clientului, ci trebuie să reflecte o monitorizare continuă și documentată a riscului.

Entitatea raportoare/obligată trebuie să poată demonstra, în mod adecvat, că:

- profilul de risc al clientului este menținut și actualizat pe întreaga durată a relației de afaceri;
- informațiile relevante utilizate în evaluarea riscului sunt revizuite periodic;
- modificările relevante sunt identificate, analizate și documentate fără întârzieri nejustificate;
- măsurile de cunoaștere a clientelei sunt ajustate în mod proporțional în funcție de evoluția riscului.

Implicații practice pentru firmele de audit:

Pentru firmele de audit, această abordare determină necesitatea consolidării cadrului intern de control AML/CFT, inclusiv prin actualizarea procedurilor privind:

- inițierea, acceptarea și continuarea relației cu clientul;
- revizuirea periodică a dosarului AML;
- definirea și documentarea evenimentelor declanșatoare de reevaluare a riscului;
- alocarea clară a responsabilităților privind monitorizarea continuă a relației de afaceri.

Atragem atenția asupra faptului că, deși Legea nr. 129/2019 prevede deja situațiile în care entitatea raportoare poate refuza inițierea relației de afaceri sau poate înceta relația existentă, în special atunci când nu pot fi aplicate măsurile de cunoaștere a clientelei, Regulamentul (UE) 2024/1624 (deși nu schimbă această logică), introduce o diferență importantă de abordare: decizia de refuz sau încetare trebuie să fie rezultatul unei evaluări documentate a riscului și a imposibilității aplicării CDD, nu o simplă opțiune procedurală.

În practică, refuzul inițierii unei relații de afaceri este asociat în principal cu situații precum lipsa documentelor de identificare, imposibilitatea identificării beneficiarului real, suspiciuni privind clientul, însă cadrul european dorește să consolideze ideea că refuzul nu este o măsură discreționară, ci o consecință logică a imposibilității de a aplica măsurile de CDD. Cu alte cuvinte, dacă procesul de cunoaștere a clientului nu poate fi finalizat, atunci relația nu poate începe, adică, dacă informațiile deținute de entitate sunt insuficiente, atunci riscul nu poate fi evaluat și, implicit, relația nu poate fi inițiată.

Mai mult, dacă entitatea nu mai poate înțelege structura clientului, nu mai cunoaște beneficiarul real ori nu mai poate monitoriza tranzacțiile în mod adecvat, atunci continuarea relației devine incompatibilă cu cerințele AML.

În acest sens, un element important introdus este accentul pus pe trasabilitatea deciziei de încetare a relației. Astfel, decizia trebuie să fie documentată și să includă:

- motivul concret al încetării;
- elementele de risc identificate;
- imposibilitatea aplicării sau continuării CDD;
- măsurile aplicate anterior deciziei.

Regulamentul întărește indirect legătura dintre decizia de refuz/încetare a relației de afaceri și obligațiile de raportare AML. De asemenea, apare o nuanță importantă și anume, deciziile de refuz sau încetare nu trebuie să conducă la excluderea automată a unor categorii de clienți (fără analiză individuală), urmărindu-se de fapt evitarea practicilor de tip: refuz al anumitor jurisdicții sau industrii, ori încetarea automată fără evaluare individuală. În schimb, fiecare decizie trebuie să fie individualizată, justificată și proporțională cu riscul concret, real.

Refuzul unui client trebuie susținut în toate cazurile prin analiză de risc, imposibilitatea aplicării măsurilor de cunoaștere și justificare scrisă, iar dosarul ar trebui să includă, în toate cazurile, decizia inițială de acceptare, reevaluările ulterioare și eventualele analize de încetare a relației (chiar dacă relația continuă).

Ca o concluzie, diferența este una de standard decizional. Legea nr. 129/2019 tratează refuzul/încetarea relației de afaceri ca pe o posibilitate procedurală, în schimb Regulamentul (UE) 2024/1624 abordează aceeași situație prin prisma unei decizii justificate și documentate pe baza riscului și a imposibilității aplicării măsurilor de cunoaștere, nu ca o simplă măsură administrativă.

Pentru auditorii financiari/firmele de audit, aceste aspecte s-ar traduce prin :

- mai multă responsabilitate în decizia de inițiere a relației de afaceri;
- mai multă documentare în decizia de menținere;
- mai multă consistență între risc și relația contractuală.

1.5. Etapele și metodele spălării banilor

1.5.1. Etapele spălării banilor

Spălarea banilor este procesul prin care bunuri/fonduri provenite din activități infracționale (evaziune, trafic de droguri etc) sunt transformate sau ale căror origini sunt disimulate astfel încât să pară că provin din surse legale. Acest proces se desfășoară, de regulă, în trei etape principale:

1. Plasarea: introducerea fondurilor ilicite în sistemul financiar.

Exemple: depuneri de numerar în conturi bancare, achiziții de instrumente financiare sau bunuri de valoare mare (bijuterii, metale prețioase), utilizarea unor afaceri care utilizează preponderent numerar.

Relevanță pentru auditori: verificarea sau auditarea unor entități care gestionează astfel de fonduri poate implica riscuri dacă sursa fondurilor nu este clară.

2. Stratificarea: crearea unui lanț complex de tranzacții pentru a disimula originea ilicită a fondurilor.

Exemple: transferuri internaționale repetate, schimburi valutare multiple, tranzacții între mai multe conturi sau societăți, investiții în instrumente financiare complexe/multiple.

Relevanță pentru auditori: tranzacțiile aparent legale, dar complexe, pot fi utilizate pentru disimularea fondurilor, inclusiv în cadrul unor misiuni de audit sau consultanță.

3. Integrarea: fondurile sunt reintegrate în economia legală și par a proveni din surse legitime.

Exemple: investiții în afaceri legitime, achiziții imobiliare, achiziții de bunuri de lux sau alte active care pot fi vândute ulterior fără a ridica suspiciuni.

Relevanță pentru auditori: implicarea în evaluarea activelor, auditul tranzacțiilor sau consultanța financiară poate genera riscuri dacă fondurile au o proveniență ilicită.

1.5.2. Metode de spălare a banilor

Metodele utilizate pentru spălarea banilor evoluează constant, adaptându-se la noile tehnologii și reglementări.

a) Metode tradiționale:

- structurarea (smurfing): fragmentarea sumelor mari în tranzacții mai mici pentru a evita raportarea obligatorie;
- transferuri internaționale complexe: mutarea fondurilor prin mai multe conturi, jurisdicții și/sau entități pentru a ascunde originea lor;
- achiziții de active tangibile: bunuri imobile, bijuterii, opere de artă sau alte bunuri de valoare;
- utilizarea entităților juridice și trusturilor: companii offshore, societăți fantomă sau trusturi pentru a ascunde beneficiarii reali;
- tranzacții comerciale fictive (justificate cu facturi supraevaluate sau false)
- utilizarea interpușilor („oameni de paie”);
- transferuri prin sisteme informale (de tip hawala).

b) Metode moderne (tranzacții financiare elaborate sau alternative):

- criptomonede/active digitale ori alte instrumente financiare complexe;
- utilizarea platformelor online și a serviciilor fintech ;
- utilizarea portofelelor electronice și a plăților instant;

- scheme complexe de fraudă cibernetică;
- utilizarea jocurilor online sau a platformelor de gambling pentru transferul de fonduri.

Importanța pentru auditori

Aceste practici sunt ilegale și sunt combătute prin reglementări stricte și mecanisme de monitorizare la nivel internațional, iar auditorii financiari trebuie să fie atenți la astfel de metode pentru a putea identifica indiciile unei posibile spălări de bani, chiar dacă nu sunt implicați direct în tranzacțiile financiare.

Obligațiile lor includ identificarea și raportarea tranzacțiilor suspecte către autoritățile competente, contribuind astfel la protejarea integrității sistemului financiar.

În contextul digitalizării, auditorii trebuie să acorde o atenție sporită tranzacțiilor complexe, transfrontaliere și celor care implică tehnologii inovatoare (în evoluție).

CAP. II – CADRUL LEGAL

2.1. Cadrul normativ național în domeniul prevenirii spălării banilor

Cadrul legal național în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului este fundamentat, în principal, pe dispozițiile Legii nr. 129/2019 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative. În aplicarea dispozițiilor legale, cadrul normativ este completat de reglementări secundare și acte cu caracter normativ sau orientativ emise de autoritățile competente, în limitele atribuțiilor conferite de lege. Acestea au rolul de a detalia anumite aspecte operaționale sau de a oferi îndrumări privind interpretarea și aplicarea cerințelor legale, fără a modifica sau extinde obligațiile stabilite prin lege.

Prezentul capitol are rolul de a contura cadrul normativ aplicabil auditorilor financiari din perspectiva statutului acestora de entități raportoare și a instituțiilor relevante implicate, fără a detalia însă obligațiile specifice, care fac obiectul unui capitol distinct.

Cadrul legal național oferă baza necesară pentru un sistem eficient de prevenire, detectare și combatere a riscurilor asociate spălării banilor și finanțării terorismului, aliniat standardelor internaționale și cuprinde, în principal:

- **Legea nr. 129/2019** pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare (numită în continuare **Lege**), element central care reglementează întregul sistem național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului și care stabilește domeniul de aplicare al măsurilor de prevenire, categoriile de entități raportoare, autoritățile competente, precum și principiile generale care guvernează conformarea în acest domeniu. Legea transpune în dreptul intern cerințele europene relevante și instituie cadrul general în care entitățile vizate, inclusiv auditorii financiari, își desfășoară activitatea din respectând obligațiile AML/CFT.

- Legea este completată de **Normele de aplicare**, aprobate prin **Ordinul nr. 37/2021**, care detaliază cerințele concrete pentru entitățile supravegheate de Oficiu.

- Cadrul legal este consolidat și completat la nivel național de **legislația privind sancțiunile internaționale** care asigură instrumentele necesare pentru combaterea finanțării terorismului:

- **Ordonanța de urgență nr. 202/2008** cu modificările aduse prin O.U.G. nr. 135/2024, care stabilesc modul de implementare a măsurilor restrictive la nivel național;
- **Ordinul 64/04.05.2026** pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor O.U.G. nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale de înghețare a fondurilor și resurselor economice de către entitățile supravegheate și controlate de ONPCSB;
- **Legea nr. 535/2004** privind prevenirea și combaterea terorismului, împreună cu actele subsecvente.
- **Legea nr. 319/2024** privind stabilirea unor măsuri pentru punerea în aplicare a Convenției privind combaterea corupției funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale, modificată prin Legea nr. 156/2025.
 - Reglementările și instrucțiunile emise de ONPCSB.
 - Codul penal, în ceea ce privește incriminarea faptelor relevante.

La nivelul Uniunii Europene, cadrul legal în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului a fost consolidat prin adoptarea de către Parlamentul European și Consiliul European, în mai 2024, a unui pachet legislativ care consolidează setul de instrumente al UE pentru combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Acest pachet, cunoscut și sub denumirea de Directiva a VI-a privind prevenirea spălării banilor (AMLD6), aduce îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește transparența și accesul la informații și cuprinde:

- Regulamentul (UE) 2024/1624 (are ca scop instituirea unui cadru unitar în materie AML/CFT (numit în continuare **Regulament**). Spre deosebire de Directivă, Regulamentul este direct aplicabil, reducând riscul unor interpretări divergente între statele membre;
- Directiva (UE) 2024/1640 privind mecanismele de prevenire a utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului;
- Regulamentul (UE) 2024/1620 de instituire a Autorității pentru Combaterea Spălării Banilor (AMLA).

Sectorul auditului financiar este reglementat de un cadru juridic complex, format din legislația națională și europeană, alături de standarde internaționale aplicabile. Aceste acte reglementează condițiile de acces și exercitare a profesiei, standardele profesionale, obligațiile de raportare și cerințele de conformitate. Din legislația națională reținem:

- Ordonanța de urgență nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată, cu modificările și completările ulterioare reglementează auditul financiar și exercitarea independentă a profesiei de

auditor financiar de către persoanele care au dobândit această calitate în condițiile prevăzute de lege.

- Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative reglementează auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, întocmite potrivit legii contabilității și reglementărilor contabile aplicabile.
- Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 89/2018 prin care au fost aprobate Normele privind buna reputație a stagiatorilor în activitatea de audit financiar, a auditorilor financiari și a firmelor de audit conține prevederi cu privire la accesul la profesie și retragerea autorizării pentru persoanele care au fost condamnate pentru infracțiuni
- Hotărârea nr. 123/2023 a Consiliului CAFR prin care s-au aprobat Normele privind instituirea de către auditorii financiari și firmele de audit a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului prevede obligațiile auditorilor financiari pentru respectarea prevederilor legislative în domeniul CBS/CFT.
- LEGEA nr. 137 din 21 iulie 2025 privind aprobarea O.U.G. nr. 137/2024 pentru modificarea și completarea Legii nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, a O.U.G. nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, precum și modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.685 din 22 iulie 2025.

Un element foarte important introdus de cadrul european este schimbarea de abordare în aplicarea cerințelor AML. Dacă legislația națională a fost, în practică, aplicată adesea într-o manieră procedurală, noul cadru european pune accent pe:

- justificarea evaluării riscurilor de spălare a banilor;
- utilizarea surselor de informații și corelarea acestora;
- aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei în funcție de risc;
- documentarea deciziilor privind acceptarea sau menținerea relației de afaceri.

De exemplu, Legea nr. 129/2019 permite utilizarea mai multor tipuri de surse pentru identificarea și verificarea clienților și a beneficiarilor reali, inclusiv registre naționale și baze de date publice sau private, dar Regulamentul (UE) 2024/1624, deși nu schimbă tipologia surselor, introduce o schimbare importantă de abordare: nu mai contează doar sursa utilizată, ci consistența și corelarea informațiilor între surse.

Concret, în practică, registrele (ex. registrul beneficiarilor reali, registre comerciale) sunt utilizate frecvent ca sursă principală de verificare. Regulamentul consolidează rolul registrelor ca instrumente de verificare și surse auxiliare de confirmare, dar nu le acceptă ca substitut direct pentru îndeplinirea obligației de cunoaștere a clientului, cu atât mai mult cu cât o informație existentă într-un registru nu este suficientă dacă este învechită, contradictorie și necorelată cu alte surse.

Entitatea raportoare/obligată trebuie să poată demonstra că a utilizat mai multe surse relevante (după caz), a comparat informațiile obținute, a identificat și analizat eventualele discrepanțe (o singură sursă nu este suficientă pentru concluzii AML, iar informațiile trebuie validate prin triangulare, adică prin folosirea a minim două surse relevante, unde este posibil).

Astfel, diferența față de Legea nr. 129/2019 este că această corelare devine o cerință de calitate a analizei, nu doar o bună practică. În plus, calitatea datelor devine un element de bază al procesului de conformitate AML, iar entitățile trebuie să poată demonstra modul în care au evaluat fiabilitatea și relevanța informațiilor utilizate. Pentru conformare, entitățile raportoare ar trebui să rețină la dosarele clienților lor (și să poată demonstra) informațiile referitoare la:

- ce registre au fost consultate, ce surse/baze de date au fost utilizate;
- ce informații au fost obținute direct de la client;
- cum au fost verificate informațiile;
- ce discrepanțe au fost identificate;
- cum au fost justificate concluziile finale, motivarea acceptării unei surse și justificarea respingerii altor informații/surse;

chiar dacă acest lucru înseamnă mai multă analiză comparativă și mai multă documentare a verificărilor.

2.2. Încadrarea auditorilor financiari în categoria entităților raportoare

În sensul Legii, noțiunea de „entitate raportoare” este definită prin raportare la categoriile expres prevăzute la art. 5, care enumeră entitățile obligate să aplice măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului. Potrivit acestor dispoziții, sfera entităților raportoare include o gamă largă de operatori economici și profesii.

În cadrul acestor categorii sunt incluse și serviciile de audit financiar, auditorii fiind menționați în mod expres de legiuitor ca entități raportoare. Încadrarea are la bază natura serviciilor prestate și are în

vedere rolul specific al auditorului financiar, caracterizat prin accesul la informații financiare detaliate și relevante, evaluarea situațiilor financiare și interacțiunea cu structuri organizaționale și tranzacții sau mecanisme economice cu potențial de risc.

Din perspectiva aplicării cadrului legal, este relevantă distincția între auditorii financiari persoane fizice și firmele de audit, în măsura în care activitatea poate fi desfășurată sub diferite forme de organizare. În practică, obligațiile prevăzute de lege se aplică entității care desfășoară efectiv activitatea ce intră în sfera de reglementare, respectiv profesionistului sau formei de organizare prin intermediul căreia sunt prestate serviciile de audit.

Enumerarea prevăzută la art. 5 din lege are caracter limitativ, ceea ce înseamnă că aplicabilitatea regimului juridic specific entităților raportoare este condiționată de încadrarea explicită într-una dintre categoriile stabilite de legiuitor. Cu toate acestea, interpretarea acestor dispoziții trebuie realizată în lumina scopului reglementării, respectiv prevenirea utilizării sistemului financiar și a anumitor activități profesionale în scopuri ilicite.

Este important de reținut faptul că aplicabilitatea cadrului legal nu este determinată exclusiv de forma de organizare a profesionistului, ci de tipul activităților desfășurate și de riscurile asociate acestora, astfel cum sunt avute în vedere de legiuitor. Legea nu distinge între tipurile de misiuni de audit sau servicii conexe prestate, ci are în vedere calitatea de auditor financiar și natura activităților care pot expune profesionistul la riscuri specifice de spălare a banilor sau finanțare a terorismului.

În practică, serviciile de audit financiar statutar, precum și alte misiuni care implică examinarea situațiilor financiare sau a unor elemente ale acestora, pot prezenta relevanță din perspectiva cadrului AML, în măsura în care presupun analiza fluxurilor financiare, a tranzacțiilor semnificative sau a structurilor de proprietate și control.

De asemenea, serviciile conexe auditului financiar, în măsura în care implică asistență în domenii precum raportarea financiară, organizarea evidenței contabile sau alte activități cu componentă financiară, pot intra în sfera de interes a cadrului AML, în funcție de natura și amploarea acestora. În acest context, este relevantă și corelarea cu alte categorii de entități raportoare prevăzute de lege, în măsura în care anumite servicii pot depăși sfera strictă a auditului financiar și se pot apropia de activități specifice altor profesii reglementate.

Este important de subliniat că analiza relevanței din perspectiva AML nu se realizează exclusiv în funcție de denumirea serviciului prestat, ci în raport cu conținutul efectiv al activității și cu riscurile asociate acesteia, în acord cu abordarea bazată pe risc consacrată de lege.

Responsabilitate și limite:

Statutul de entitate raportoare nu transformă auditorul într-un organ de investigație, însă presupune o responsabilitate clară în ceea ce privește identificarea și semnalarea suspiciunilor. Auditorii nu sunt obligați să demonstreze existența unei infracțiuni, ci să raporteze acele situații în care există suspiciuni rezonabile, bazate pe informațiile disponibile și pe analiza profesională efectuată.

În același timp, trebuie ca documentarea să fie adecvată, astfel încât deciziile luate (inclusiv decizia de a nu raporta) să poată fi justificate ulterior.

Legătura cu cadrul european:

Regulamentul (UE) 2024/1624 menține includerea auditorilor în categoria entităților raportoare și consolidează obligațiile existente, punând un accent mai mare pe:

- documentarea evaluării riscurilor;
- justificarea deciziilor;
- utilizarea unor surse multiple de informații;
- aplicarea consecventă a abordării bazate pe risc.

Această evoluție confirmă rolul auditorilor ca parte integrantă a sistemului de prevenire AML/CFT și necesitatea unei abordări structurate și bine documentate în activitatea desfășurată.

2.3. Autorități competente și arhitectura instituțională

Aplicarea cadrului legal în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor implică mai multe autorități competente, cu atribuții distincte stabilite prin lege. Interacțiunea dintre aceste autorități se realizează în limitele competențelor stabilite de lege, în scopul asigurării unui cadru coerent de prevenire și combatere a fenomenului de spălare a banilor/finanțarea terorismului iar relația dintre autorități este una de complementaritate funcțională, fiecare autoritate exercitând atribuții specifice în cadrul sistemului național de prevenire și combatere a spălării banilor.

2.3.1. Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor

Un rol central în cadrul sistemului național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului revine **Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor**, în calitate de unitate

de informații financiare a României. Acesta este responsabil pentru primirea, analizarea și diseminarea informațiilor referitoare la tranzacții suspecte, în conformitate cu atribuțiile stabilite de Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

În exercitarea competențelor sale, Oficiul are atribuții de supraveghere și control în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, inclusiv în raport cu entitățile raportoare, în limitele prevăzute de lege. În cazul auditorilor financiari, aceste atribuții se exercită în corelare cu rolul autorității de supraveghere sectorială, respectiv Camera Auditorilor Financiari din România. Totodată, Oficiul poate emite instrucțiuni, norme și ghiduri în domeniul său de competență, aplicabile entităților raportoare, inclusiv auditorilor financiari, dar în același timp colaborează cu autoritățile și organismele de autoreglementare în vederea asigurării unei aplicări coerente a cadrului legal.

Activitatea de supraveghere desfășurată de Oficiu include atât componente de tip off-site, cât și acțiuni de control on-site. În cadrul supravegherii off-site sunt analizate informații relevante provenite din bazele de date gestionate la nivelul instituției sau la care aceasta are acces, în vederea evaluării profilului de risc al entităților raportoare. Rezultatul acestor analize poate conduce la încadrarea entităților în diferite categorii de risc și la fundamentarea deciziilor privind prioritizarea acțiunilor de control. În funcție de rezultatele evaluării de risc, Oficiul poate dispune efectuarea unor controale on-site, constând în verificări desfășurate la sediul entităților raportoare, cu scopul evaluării gradului de conformare la cerințele legale aplicabile. În situația constatării unor neconformități, Oficiul poate aplica măsuri corespunzătoare, inclusiv sancțiuni, în condițiile legii. Prin aceste activități, Oficiul contribuie la consolidarea cadrului de prevenire și combatere a spălării banilor, precum și la creșterea gradului de conformare al entităților raportoare.

2.3.2. Camera Auditorilor Financiari din România

În ceea ce privește profesia de audit financiar, un rol relevant revine **Camerei Auditorilor Financiari din România**, care exercită atribuții de reglementare, autorizare, monitorizare și control asupra membrilor săi, inclusiv din perspectiva respectării cerințelor legale aplicabile. CAFR, prin departamente specializate (ex. Compartimentul Monitorizare, Control, Competență și Cercetare Profesională – CMCCCP), efectuează controale periodice la auditori și firme de audit, verificând respectarea standardelor de audit și a normelor de etică și independență. În cadrul acestor controale, au fost incluse

și componente de verificare a conformării la Legea nr. 129/2019 (de exemplu, existența procedurilor interne de CSB/CFT, a procedurilor privind cunoașterea clienților, a desemnării persoanei responsabile).

Sectorul de audit financiar este supravegheat și de **Autoritatea pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar** (ASPAAS), instituție aflată în subordinea Ministerului Finanțelor, responsabilă cu supravegherea în interes public a auditului statutar. ASPAAS, în calitate de autoritate competentă potrivit Directivei 2006/43/CE, are atribuții precum autorizarea și retragerea autorizării auditorilor financiari și a firmelor de audit, efectuarea inspecțiilor pentru asigurarea calității auditului statutar, măsuri disciplinare în caz de încălcare a standardelor profesionale.

2.4.Principii generale ale conformării în domeniul AML

Cadrul de conformare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (AML/CFT) este fundamentat pe standardele emise de Financial Action Task Force și pe legislația Uniunii Europene, transpuse în legislația internă prin Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative. Aceste principii stabilesc cadrul în care entitățile raportoare își proiectează și implementează sistemele de prevenire și control, iar auditorii trebuie să le evalueze din perspectiva adecvării și eficacității.

a. Abordarea bazată pe risc

Concept: Abordarea bazată pe risc (Risk Based Approach – RBA) reprezintă principiul fundamental al regimului AML/CFT și implică obligația entităților de a identifica, evalua și gestiona riscurile specifice de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

În baza Legii, evaluarea riscurilor trebuie să fie:

- documentată și proporțională cu dimensiunea și natura activității;
- actualizată periodic;
- utilizată ca bază pentru aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei și monitorizare.

Abordarea bazată pe risc stă la baza tuturor măsurilor AML, inclusiv a celor de cunoaștere a clientelei și monitorizare a tranzacțiilor și presupune corelarea nivelului de risc cu intensitatea măsurilor aplicate, fără a transforma acest proces într-un exercițiu formal. În plus, noutatea introdusă de UE constă, pe de o parte, în reducerea marjei de apreciere lăsate entităților obligate și pe de altă parte, în stabilirea unor

cerințe mai detaliate privind documentarea evaluării riscului și justificarea măsurilor adoptate. Regulamentul subliniază că abordarea bazată pe risc nu reprezintă o opțiune flexibilă, ci presupune un proces fundamentat pe dovezi și informații verificabile, care să permită alocarea proporțională a resurselor în funcție de nivelul riscului identificat.

b. Responsabilitatea entității și a personalului

Conformarea AML/CFT este o responsabilitate instituțională, organizată și implementată la nivelul entității, dar care se operaționalizează prin atribuții individuale.

Potrivit Legii, entitățile au obligația de a institui un cadru intern adecvat, care include politici, proceduri, controale și funcții dedicate, funcții desemnate și responsabilități clare, mecanisme de raportare internă și externă către ONPCSB.

În acest context, responsabilitatea conducerii este importantă pentru definirea și susținerea acestui cadru, iar responsabilitatea individuală se manifestă prin obligația personalului de a respecta procedurile interne, de a identifica și a semnala/raporta suspiciunile și de a participa la activitățile de formare.

Așadar, implementarea efectivă depinde mai ales de:

- distribuirea clară a responsabilităților;
- existența unor mecanisme funcționale de raportare internă;
- nivelul de instruire și conștientizare al personalului.

Fără a intra în analiza detaliată a formelor de răspundere juridică individuală, este important ca, având în vedere calitatea auditorului de entitate raportoare în sensul Legii, să se evalueze în ce măsură responsabilitățile aferente cadrului AML/CFT sunt clar definite, corespunzător formalizate și asumate în mod efectiv la nivelul organizației. În acest sens, analiza ar trebui să vizeze claritatea alocării rolurilor și responsabilităților în cadrul entității de audit, funcționalitatea mecanismelor interne de raportare, precum și gradul de implicare a conducerii în susținerea, implementarea și supravegherea cadrului de conformare AML/CFT.

c. Integrarea AML în cadrul de control intern

Sistemul AML/CFT trebuie să fie integrat în cadrul general de guvernare și mecanisme interne, ca parte a sistemului de management al riscurilor al entității, în conformitate cu cerințele Legii.

Această integrare vizează:

- includerea măsurilor AML în procesele operaționale relevante;
- corelarea cu celelalte funcții de asigurare (conformare, managementul riscurilor, audit intern);
- existența unor mecanisme adecvate de monitorizare și raportare;

- evaluarea periodică a eficacității cadrului AML.

Abordarea integrată este esențială pentru asigurarea eficacității sistemului, evitând tratarea AML ca o funcție separată sau pur formală. Gradul de integrare a măsurilor AML în procesele curente și coerența acestora cu cadrul general de guvernare și management al riscurilor sunt evaluate din perspectiva aplicării consecvente și a eficacității în gestionarea riscurilor specifice, în conformitate cu cerințele Legii. Un sistem AML eficient nu funcționează separat de restul organizației, ci trebuie să fie integrat în cadrul general de guvernare al entității.

Regulamentul (UE) 2024/1624 introduce o consolidare a principiului conform căruia evaluarea riscului și aplicarea măsurilor AML trebuie să fie în mod obligatoriu justificate și documentate. În acest sens, obligațiile entităților raportoare nu se limitează la implementarea formală a procedurilor interne, ci includ și capacitatea de a demonstra:

- raționamentul utilizat pentru încadrarea clientului în categoria de risc;
- motivarea aplicării măsurilor standard, simplificate sau suplimentare;
- corelarea informațiilor obținute din surse diferite;
- justificarea deciziilor de acceptare, menținere sau încetare a relației de afaceri.

Nu se modifică structura fundamentală a sistemului AML existent, dar se consolidează exigența ca fiecare decizie de cunoaștere a clientelei, evaluare a riscului și monitorizare a relației de afaceri să fie justificată și documentată, principiu deja introdus în secțiunea 2.1. și aplicabil întregului cadru de conformare descris în acest capitol.

2.5. Delimitări și interacțiuni cu alte reglementări aplicabile auditorilor

Auditorii, în calitate de entități raportoare conform Legii, sunt supuși concomitent reglementărilor AML/CFT și cadrului profesional aplicabil activității de audit. Această coexistență impune o delimitare clară a obligațiilor și o gestionare coerentă a interacțiunilor dintre cele două regimuri normative.

Legătura cu standardele profesionale de audit

Activitatea de audit este guvernată de standarde internaționale emise de International Auditing and Assurance Standards Board și de coduri de etică profesională aplicabile. Acestea reglementează:

- independența și obiectivitatea;
- integritatea profesională;

- confidențialitatea;
- scepticismul profesional.

Obligațiile AML/CFT coexistă cu aceste standarde și nu le substituie, ci le completează.

Independența profesională și obligațiile AML

Independența auditorului reprezintă un principiu fundamental al profesiei. În același timp, legislația AML impune obligații imperative, inclusiv raportarea tranzacțiilor suspecte către ONPCSB. Aceste obligații:

- au caracter legal obligatoriu;
- nu afectează independența profesională;
- trebuie gestionate prin proceduri interne adecvate.

Confidențialitate profesională și obligații legale

Confidențialitatea profesională este un principiu esențial al activității de audit, însă nu are caracter absolut. Conform Legii:

- raportarea tranzacțiilor suspecte este obligatorie;
- această raportare nu constituie încălcarea confidențialității;
- divulgarea către client a existenței raportării este interzisă.

2.6. Consecințele generale ale nerespectării cadrului legal. Tipuri de răspundere

Nerespectarea obligațiilor AML/CFT prevăzute de Lege poate genera multiple forme de răspundere juridică, în funcție de natura și gravitatea încălcării. Aceste forme de răspundere sunt distincte, dar pot coexista.

Răspunderea contravențională intervine în cazul încălcării obligațiilor administrative AML/CFT și poate include:

- avertisment;
- amenzi contravenționale;
- măsuri corective.

Răspunderea penală poate fi angajată atunci când faptele constituie infracțiuni, inclusiv:

- spălarea banilor;
- finanțarea terorismului;

- omisiunea intenționată a raportării.

Răspunderea civilă poate rezulta din prejudicii cauzate prin neconformare, implicând:

- repararea prejudiciului;
- răspundere patrimonială individuală sau instituțională.

Măsurile administrative și de supraveghere pot include: restricții operaționale, planuri de remediere, intensificarea supravegherii. Pentru auditori, răspunderea profesională poate surveni și ca urmare a nerespectării obligațiilor AML și poate atrage, conform reglementărilor aplicabile profesiei, sancțiuni disciplinare și profesionale. Regimul AML/CFT are un caracter riguros, iar eficiența sa depinde de aplicarea consecventă a obligațiilor legale și de înțelegerea efectelor juridice ale neconformării.

CAP. III – Obligațiile entităților raportoare din sectorul auditului financiar

Entitățile din sectorul auditului financiar, în calitate de entități raportoare în sensul Legii, sunt supuse unui cadru complex de obligații menite să prevină și să combată spălarea banilor și finanțarea terorismului. Aceste obligații derivă atât din legislația națională, cât și din standardele europene și internaționale aplicabile în materia AML/CFT și se aplică în mod direct activităților desfășurate de auditori în exercitarea profesiei. Rolul entităților raportoare din sectorul auditului financiar presupune instituirea și aplicarea unui sistem de conformitate AML/CFT bazat pe identificarea, evaluarea, gestionarea și monitorizarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, adaptat naturii și dimensiunii activității desfășurate, precum și profilului de risc al clienței și al serviciilor prestate.

Obligațiile prevăzute de Legea nr. 129/2019 sunt structurate în mod sistematic și acoperă întregul ciclu de viață al relației cu clientul, de la stabilirea și evaluarea relației de afaceri și identificarea clientului și a beneficiarului real, până la monitorizarea continuă a activității și raportarea tranzacțiilor suspecte către ONPCSB.

Prezentul ghid are în vedere atât dispozițiile Legii nr. 129/2019 și ale Normelor de aplicare, cât și prevederile Regulamentului (UE) 2024/1624 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Fiind un regulament european, acesta este direct aplicabil în toate statele membre, contribuie la armonizarea cerințelor AML/CFT la nivelul Uniunii Europene și dezvoltă cadrul european de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului prin instituirea unor cerințe mai detaliate privind: cadrul de guvernanță și control intern în materie AML/CFT, evaluarea riscurilor, aplicarea măsurilor de cunoaștere a clienței, documentarea și trasabilitatea procesului decizional, precum și monitorizarea continuă a relațiilor de afaceri.

În acest context, entitățile raportoare trebuie să poată demonstra că măsurile adoptate sunt proporționale cu nivelul de risc identificat și că deciziile privind aplicarea obligațiilor AML/CFT sunt fundamentate, documentate și susținute prin informații suficiente și relevante. Astfel, accentul este mutat pe:

- justificarea deciziilor AML/CFT;
- coerența logică a evaluărilor de risc;
- trasabilitatea completă a procesului decizional.

Pentru auditorii financiari, această evoluție este deosebit de relevantă, întrucât dosarul AML/CFT devine, în practică, un instrument de demonstrare a raționamentului profesional, nu doar o evidență administrativă a documentelor colectate.

În raport cu reglementările naționale, Regulamentul aduce clarificări relevante în special în ceea ce privește:

- evaluarea riscurilor;
- utilizarea surselor de informații;
- aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei;
- documentarea deciziilor de conformitate.

3.1. Desemnarea persoanei/persoanelor cu responsabilități în aplicarea legii, în aplicarea prevederilor art. 23 din Lege și art. 5-7 din Norme

Obligația de desemnare a uneia sau mai multor persoane responsabile cu aplicarea dispozițiilor Legii se realizează în temeiul art. 23 din Lege, coroborat cu art. 5–7 din Norme și constituie un element important al cadrului intern de conformitate în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (AML/CFT).

Desemnarea se realizează în mod proporțional cu natura, dimensiunea și complexitatea activității entității raportoare și trebuie formalizată prin acte interne aprobate de conducere, cu definirea clară a atribuțiilor, responsabilităților și limitelor de competență ale persoanei desemnate. Potrivit cadrului legal aplicabil, desemnarea persoanei responsabile cu aplicarea Legii nu se notifică Oficiului, însă documentele aferente trebuie păstrate și prezentate în cadrul acțiunilor de control sau supraveghere.

Obligația de desemnare intervine de la momentul dobândirii calității de entitate raportoare, respectiv de la data intrării entității sub incidența prevederilor legale în materie AML/CFT. Aceasta trebuie revizuită și actualizată ori de câte ori intervin modificări relevante privind structura organizatorică, modelul de activitate, nivelul de risc sau alte circumstanțe obiective care pot afecta exercitarea atribuțiilor specifice.

Persoana desemnată trebuie să dețină cunoștințe adecvate în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și o reputație profesională corespunzătoare, verificabilă inclusiv prin documente relevante, precum certificatul de cazier judiciar sau referințe profesionale.

Această evaluare trebuie reluată ori de câte ori intervin modificări legislative sau operaționale semnificative care impun actualizarea cunoștințelor ori reconsiderarea criteriilor de adecvare profesională.

Pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor, persoana desemnată trebuie să beneficieze de acces direct, complet și în timp util la toate informațiile, documentele și resursele necesare îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege.

Noul cadru european consolidează importanța definirii clare a responsabilităților în materie de prevenire a spălării banilor, punând un accent suplimentar pe caracterul efectiv, nu doar formal, al desemnării. Desemnarea persoanelor responsabile nu trebuie privită ca o simplă cerință organizațională, ci ca un element esențial al guvernanței AML, în care rolurile trebuie să fie clar înțelese, asumate și documentate.

În plus, este accentuată ideea de responsabilitate personală și funcțională în procesul decizional AML, ceea ce implică faptul că deciziile relevante trebuie să poată fi atribuite în mod clar unei structuri bine definite, capabile să demonstreze raționamentul din spatele fiecărei decizii.

Principala noutate constă în delimitarea funcției de conformitate în două componente distincte: managerul responsabil cu funcția de conformitate, cu rol strategic și responsabilitate la nivelul organului de conducere și coordonatorul funcției de conformitate, responsabil cu implementarea operațională a măsurilor AML/CFT, relația cu autoritățile competente și raportarea tranzacțiilor suspecte către FIU.

Totodată, Regulamentul consolidează responsabilitatea conducerii prin instituirea obligației managerului responsabil de a monitoriza eficiența politicilor, procedurilor și controalelor interne, de a asigura alocarea unor resurse umane, materiale și tehnologice adecvate și de a raporta periodic organului de conducere cu privire la funcționarea sistemului de conformitate. În plus, sunt introduse garanții privind independența funcției de conformitate. Coordonatorul funcției de conformitate trebuie protejat împotriva represaliilor sau a influențelor nejustificate generate de interesele comerciale ale entității, beneficiază de acces direct la organul de conducere și trebuie să dispună de acces la toate informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor sale.

Regulamentul introduce, de asemenea, reguli privind organizarea funcției de conformitate în cadrul grupurilor și permite, în cazul entităților cu dimensiuni reduse sau cu un profil de risc scăzut, cumularea funcțiilor de manager responsabil și coordonator al funcției de conformitate.

O altă noutate o reprezintă reglementarea revocării coordonatorului funcției de conformitate, care trebuie notificată autorității competente/supraveghetorului, precizând dacă decizia are legătură cu

îndeplinirea atribuțiilor. Ofițerul de conformitate poate, din proprie inițiativă sau la solicitarea sa, să furnizeze supraveghetorului informații cu privire la revocare.

În ansamblu, articolul 11 consolidează cadrul instituit de Legea nr. 129/2019 prin clarificarea responsabilităților la nivel managerial, întărirea independenței funcției de conformitate și instituirea unor cerințe mai detaliate privind organizarea, resursele și raportarea acestora, în concordanță cu principiile de guvernanță promovate la nivelul Uniunii Europene.

3.2. Politici și norme interne, mecanisme de control intern și proceduri de administrare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, funcția de audit, în aplicarea prevederilor art. 24 alin. (1) - (3), (7) și (9) din Legea 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, dar și a art. 8 și art. 9 din Normele de aplicare a legii.

În aplicarea dispozițiilor Legii, coroborate cu prevederile Normelor de aplicare, entitățile raportoare au obligația de a institui și menține un cadru intern adecvat de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, fundamentat pe politici, norme interne, mecanisme de control și proceduri de administrare a riscurilor, inclusiv prin instituirea funcției de audit intern, acolo unde legea impune sau natura activității o justifică.

Acest cadru de conformitate trebuie construit în baza unei abordări proporționale și bazate pe risc, având în vedere natura, dimensiunea, complexitatea și specificul activității desfășurate de entitatea raportoare. În consecință, politicile și procedurile interne nu pot avea un caracter generic sau formal, ci trebuie să reflecte în mod concret profilul de risc al entității, structura clientelei, tipologia produselor și serviciilor oferite, canalele de distribuție utilizate, natura relațiilor de afaceri și expunerea geografică relevantă. În acest sens, politicile, normele, procedurile și mecanismele de control intern trebuie comunicate corespunzător personalului relevant, integrate în fluxurile operaționale și aplicate în mod constant în activitatea profesională curentă. Lipsa unei implementări reale transformă aceste documente în instrumente pur formale, incompatibile cu scopul urmărit de legislația AML/CFT.

Documentele interne întocmite și adoptate trebuie înregistrate și păstrate în evidențele entității, în format letric sau electronic, astfel încât să poată fi puse la dispoziția autorităților competente cu atribuții de supraveghere și control, la solicitarea acestora.

Totodată, cadrul intern de conformitate trebuie aprobat, monitorizat și susținut la nivelul conducerii de rang superior care are responsabilitatea de a asigura eficiența și actualizarea permanentă a sistemului AML/CFT. În acest sens, politicile și procedurile interne trebuie revizuite ori de câte ori intervin modificări legislative, organizaționale, operaționale sau modificări ale profilului de risc al entității.

În mod concret, entitățile raportoare au obligația de a adopta norme interne care să stabilească în mod clar responsabilitățile și mecanismele aplicabile în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Aceste norme trebuie să reglementeze inclusiv procedurile de raportare internă și externă, mecanismele de comunicare cu autoritățile competente, obligația furnizării prompte a informațiilor solicitate de acestea, precum și posibilitatea semnalării, inclusiv în nume propriu, a încălcărilor dispozițiilor legale aplicabile.

De asemenea, normele interne trebuie să cuprindă măsuri adecvate privind păstrarea evidențelor și a documentației aferente relațiilor de afaceri și tranzacțiilor, în conformitate cu cerințele legale privind arhivarea informațiilor și accesul la acestea, precum și reguli clare referitoare la aplicarea măsurilor standard, simplificate sau suplimentare de cunoaștere a clientelei.

Cadrul intern trebuie completat prin proceduri de administrare a riscurilor, destinate operaționalizării abordării bazate pe risc. Aceste proceduri trebuie să stabilească metodologia utilizată pentru identificarea, evaluarea, clasificarea, monitorizarea și diminuarea riscurilor AML/CFT, precum și criteriile relevante avute în vedere în determinarea nivelului de risc asociat clienților, produselor, serviciilor, canalelor de distribuție, tranzacțiilor și jurisdicțiilor implicate.

În mod corespunzător, procedurile interne trebuie să definească explicit elementele și scenariile relevante utilizate pentru identificarea operațiunilor care prezintă legături între ele, precum și intervalele de timp în care aceste conexiuni prezintă relevanță din perspectiva riscului de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

În continuarea obligațiilor de conformitate, entitățile raportoare trebuie să instituie mecanisme eficiente de control intern, comunicare și management al conformității, astfel încât responsabilitățile să fie clar delimitate, iar fluxurile informaționale să permită transmiterea rapidă și completă a datelor relevante către persoanele și structurile competente.

Totodată, cadrul procedural trebuie să includă măsuri adecvate pentru protecția personalului implicat în aplicarea obligațiilor AML/CFT, împotriva oricăror forme de presiune, amenințare, represalii sau tratament discriminatoriu generate de exercitarea atribuțiilor de conformitate.

În același sens, entitățile raportoare trebuie să instituie canale interne de raportare a încălcărilor dispozițiilor legale în domeniul AML/CFT, destinate angajaților și persoanelor relevante. Aceste mecanisme trebuie să asigure independența, confidențialitatea și, după caz, anonimatul raportărilor, cu respectarea dispozițiilor aplicabile privind protecția datelor cu caracter personal.

De asemenea, procedurile interne trebuie să includă programe și mecanisme de instruire periodică a personalului, adaptate atribuțiilor și nivelului de risc asociat activității desfășurate, astfel încât nivelul de cunoaștere și conștientizare în materia prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului să fie menținut în mod permanent la un nivel adecvat.

În cazul entităților care fac parte dintr-un grup, cadrul de conformitate AML/CFT trebuie implementat și la nivel consolidat, prin politici, proceduri și programe de instruire aplicabile la nivelul tuturor structurilor relevante ale grupului, inclusiv sucursalelor, filialelor deținute majoritar, agenților și distribuitorilor, atât din state membre, cât și din state terțe, în măsura permisă de legislația aplicabilă.

Aceste politici trebuie să includă mecanisme adecvate de schimb de informații și măsuri privind protecția datelor, exclusiv în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, cu respectarea cerințelor legale aplicabile.

În aplicarea art. 24 alin. (2) din Lege, entitățile raportoare au obligația de a institui o funcție de audit independent atunci când, la nivelul ultimului exercițiu financiar încheiat, depășesc limitele a cel puțin două dintre următoarele criterii:

- total active: peste 16.000.000 lei;
- cifră de afaceri netă: peste 32.000.000 lei;
- număr mediu de salariați: cel puțin 50.

Funcția de audit are rolul de a evalua, în mod independent, obiectiv și periodic, eficiența, adecvarea și modul efectiv de aplicare a politicilor, normelor, procedurilor și mecanismelor interne AML/CFT implementate de entitate.

În ceea ce privește politicile și mecanismele de control intern, noile prevederi vor introduce o abordare mai riguroasă asupra eficienței reale a acestor sisteme. Nu va mai fi suficientă existența formală a politicilor AML, ci va fi necesar ca acestea să fie aplicabile în mod coerent și să reflecte riscurile reale identificate la nivelul entității.

În acest context, accentul se mută de la conformitatea documentară la capacitatea sistemului intern de a genera decizii AML consistente, justificabile și trasabile, inclusiv prin funcția de audit intern sau control independent.

Legea nr. 129/2019 impune entităților raportoare să identifice și să evalueze riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului și să stabilească politici și proceduri adecvate pentru gestionarea acestora, iar Regulamentul pune accent pe caracterul demonstrabil al evaluării riscului.

În practică, multe firme de audit utilizează matrici de risc sau sisteme de clasificare internă a clienților, fără ca metodologia utilizată să fie întotdeauna documentată în detaliu. Nu este suficient ca entitatea obligată să stabilească faptul că un client prezintă un risc redus, standard sau ridicat. Aceasta trebuie să poată demonstra autorității de supraveghere:

- care au fost informațiile analizate;
- ce factori de risc au fost luați în considerare;
- modul în care acești factori au influențat clasificarea finală;
- de ce măsurile de cunoaștere aplicate sunt proporționale cu riscul identificat.

Ținând cont de faptul că accentul se mută de la rezultatul evaluării către raționamentul care a condus la acel rezultat, în vederea alinierii la noile cerințe, la stabilirea/întocmirea/actualizarea politicilor și normelor interne, mecanismelor de control intern și procedurilor AML, auditorii financiari/firmele de audit ar trebui să analizeze oportunitatea:

- revizuirii metodologiei de evaluare a riscului pentru a reflecta explicit factorii de risc utilizați și modul de ponderare a acestora;
- introducerii unei secțiuni dedicate justificării încadrării clientului într-o anumită categorie de risc și justificarea nivelului de informații colectate;
- stabilirii unor evenimente declanșatoare pentru reevaluarea riscului pe parcursul relației de afaceri;
- revizuirii formularului de acceptare a clientului astfel încât să permită documentarea procesului decizional și a măsurilor aplicate și documentarea mai detaliată a scopului relației de afaceri;
- includerii situațiilor care impun actualizarea dosarului CDD, responsabilitățile privind inițierea și aprobarea actualizării, modalitatea de documentare a informațiilor suplimentare obținute;
- introducerea unei secțiuni referitoare la verificarea informațiilor din surse multiple atunci când există elemente de risc.

Totodată, se evidențiază ideea că actualizarea măsurilor de cunoaștere a clientelei trebuie realizată ori de câte ori apar evenimente relevante precum: modificarea structurii de proprietate, schimbarea beneficiarului real, modificarea naturii activității clientului, apariția unor tranzacții neobișnuite,

schimbări în comportamentul financiar al clientului. Diferența față de Legea nr. 129/2019 constă în faptul că aceste situații nu mai sunt tratate ca „bune practici”, ci ca elemente care impun reevaluarea efectivă a riscului.

În această logică, procedurile interne ar trebui completate cu cerințe privind documentarea explicită a motivelor care justifică încadrarea clientului într-o anumită categorie de risc, precum și a evenimentelor care declanșează necesitatea actualizării informațiilor. Nu va mai fi suficientă simpla bifare a unei categorii de risc într-un formular standardizat, ci dosarul AML va trebui să permită reconstituirea întregului proces decizional. Un element de noutate este acela că actualizarea nu mai depinde exclusiv de termene prestabilite, orice informație relevantă putând declanșa modificarea profilului, iar lipsa actualizării poate fi considerată deficiență de conformitate. Nu se mai discută de un dosar static, actualizat periodic, ci de un dosar care trebuie să reflecte evoluția relației de afaceri în timp real.

3.3. Instruirea și evaluarea periodică a angajaților, în aplicarea prevederilor art. 24 alin. (4) - (6) din Lege și art. 10-11 din Normele de aplicare

În aplicarea dispozițiilor art. 24 alin. (4)–(6) din Lege coroborate cu prevederile art. 10–11 din Normele de aplicare, entitățile raportoare au obligația de a asigura, în mod continuu, adecvat și documentat, instruirea personalului în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și cu privire la obligațiile incidente în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Procesul de instruire trebuie organizat periodic, cel puțin o dată pe an, precum și ori de câte ori intervin modificări legislative relevante, actualizări ale procedurilor interne, schimbări în profilul de risc al entității sau alte necesități operaționale care impun actualizarea cunoștințelor personalului.

Totodată, conținutul, nivelul și complexitatea programelor de instruire trebuie adaptate în mod corespunzător atribuțiilor, responsabilităților și gradului de expunere la risc aferent fiecărei categorii de personal, astfel încât instruirea să răspundă în mod efectiv nevoilor operaționale ale entității și cerințelor specifice funcției exercitate.

Din perspectiva implementării obligațiilor legale, procesul de instruire și verificare a personalului trebuie susținut printr-un ansamblu coerent de măsuri organizatorice și procedurale.

În primul rând, entitățile raportoare au obligația de a aplica standarde adecvate de recrutare și selecție pentru persoanele care urmează să exercite atribuții relevante în domeniul AML/CFT, astfel încât acestea să prezinte garanții corespunzătoare de competență profesională și integritate.

În al doilea rând, atribuțiile și responsabilitățile privind aplicarea dispozițiilor legale în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului trebuie prevăzute în mod expres și clar în fișele de post sau în alte documente interne echivalente, astfel încât obligațiile aferente să fie delimitate fără echivoc.

În al treilea rând, personalul relevant trebuie să participe la programe de instruire care să permită identificarea și recunoașterea operațiunilor, tranzacțiilor, comportamentelor și circumstanțelor susceptibile de a indica riscuri sau suspiciuni de spălare a banilor ori finanțare a terorismului, în raport cu specificul activității desfășurate și profilul de risc al entității.

În al patrulea rând, entitățile raportoare au obligația de a realiza evaluări periodice ale nivelului de cunoștințe al personalului, atât cu privire la cadrul legal aplicabil, cât și în ceea ce privește modul concret de aplicare a politicilor, normelor și procedurilor interne AML/CFT. Aceste evaluări trebuie să permită verificarea eficienței programelor de instruire și identificarea eventualelor deficiențe sau necesități suplimentare de pregătire profesională.

Totodată, entitățile raportoare au obligația de a înregistra și păstra documentele care atestă desfășurarea programelor de instruire și a proceselor de evaluare a personalului, indiferent de suportul utilizat, fizic sau electronic, astfel încât acestea să poată fi puse la dispoziția autorităților competente cu atribuții de supraveghere și control, la solicitarea acestora.

În funcție de natura, dimensiunea și nivelul riscurilor identificate, entitățile trebuie să asigure participarea persoanelor desemnate și a personalului cu atribuții relevante în domeniul AML/CFT la programe de formare profesională continuă, ori de câte ori acest lucru este necesar pentru menținerea și actualizarea nivelului de competență profesională.

Regulamentul UE 2024/1624 aduce o consolidare a cerinței de instruire continuă, insistând asupra faptului că formarea personalului nu trebuie să fie un exercițiu formal periodic, ci un proces adaptat riscurilor reale și evoluției tipologiilor de spălare a banilor.

În plus, se pune accent pe capacitatea angajaților de a înțelege și aplica principiul evaluării bazate pe risc, inclusiv în ceea ce privește identificarea situațiilor în care este necesară semnalarea unei suspiciuni sau documentarea suplimentară a unei decizii.

3.4. Evaluarea și gestionarea riscurilor de SB/FT, în aplicarea prevederilor art. 11 alin. (6) și (7), art. 16 alin. (2), art. 17 alin. (14) și art. 25 din Lege și art. 12-14 din Norme

În aplicarea dispozițiilor legale, evaluarea și gestionarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului reprezintă un element central al sistemului intern de conformitate AML/CFT și fundamentul aplicării abordării bazate pe risc.

Procesul de evaluare a riscurilor presupune identificarea, analizarea, evaluarea și monitorizarea factorilor de risc specifici activității desfășurate de entitatea raportoare, precum și stabilirea unor măsuri adecvate de control și diminuare a riscurilor identificate. Acest proces trebuie să fie permanent, documentat, proporțional cu natura și dimensiunea activității, dar mai ales integrat în mecanismele interne de conformitate ale entității.

În etapa inițială, entitatea raportoare are obligația de a identifica și evalua riscurile asociate activității desfășurate, având în vedere, cel puțin, factorii de risc referitori la:

- tipologia și profilul clienților;
- statele sau zonele geografice implicate;
- produsele și serviciile oferite;
- tipurile de tranzacții și operațiuni efectuate;
- canalele de distribuție și modalitățile de interacțiune utilizate.

Evaluarea riscurilor trebuie să aibă în vedere inclusiv elemente precum scopul și natura relației de afaceri sau a tranzacției ocazionale, volumul activelor implicate, valoarea și complexitatea tranzacțiilor, frecvența operațiunilor desfășurate, precum și durata și caracterul relației de afaceri.

Rezultatele evaluării riscurilor trebuie documentate în mod corespunzător, păstrate în evidențele entității și revizuite periodic, precum și ori de câte ori intervin modificări relevante privind activitatea desfășurată, profilul clientelei, cadrul legislativ sau expunerea la risc a entității.

Totodată, evaluarea riscurilor constituie fundamentul elaborării politicilor, normelor și procedurilor interne de administrare a riscurilor AML/CFT și reprezintă baza în funcție de care sunt stabilite măsurile de cunoaștere a clientelei aplicabile, atât la inițierea relației de afaceri, cât și pe parcursul derulării acesteia, în cazul clienților noi și existenți.

În etapa următoare a procesului de evaluare, analiza riscurilor se realizează la nivel individual, prin raportare la fiecare client, relație de afaceri sau tranzacție. Scopul acestei etape îl reprezintă încadrarea

clientului într-o categorie de risc corespunzătoare (de regulă risc redus, standard sau sporit) în funcție de profilul clientului și de factorii de risc identificați.

Clasificarea riscului trebuie realizată în baza unor criterii obiective și documentate, astfel încât nivelul de risc atribuit să reflecte în mod real gradul de expunere al entității la riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

În acest context, entitățile raportoare au obligația de a înregistra și păstra, în format letric sau electronic, toate documentele și informațiile care atestă îndeplinirea obligațiilor legale privind evaluarea și gestionarea riscurilor AML/CFT. Aceste evidențe trebuie să permită demonstrarea în fața autorităților competente cu atribuții de supraveghere și control sau a organismelor de autoreglementare, a faptului că măsurile de cunoaștere a clientelei aplicate sunt adecvate și proporționale cu riscurile identificate.

Importanța evaluării riscurilor derivă din faptul că aceasta permite entității raportoare să aplice în mod justificat, diferențiat și proporțional măsurile de prevenire prevăzute de legislația AML/CFT. Concret, nivelul de risc atribuit clientului determină natura, amploarea și intensitatea măsurilor de cunoaștere a clientelei, a monitorizării relației de afaceri și a controalelor interne aplicabile.

Regulamentul (UE) 2024/1624 întărește abordarea bazată pe risc prin introducerea unei cerințe explicite de coerență și justificare a evaluărilor realizate. Astfel, evaluarea riscului nu mai este un exercițiu static, ci un proces dinamic, care trebuie să reflecte atât informațiile inițiale, cât și schimbările care apar pe parcursul relației de afaceri. Este accentuată necesitatea ca încadrarea într-un anumit nivel de risc să fie susținută de argumente clare, verificabile și documentate, ceea ce transformă evaluarea riscului într-un instrument de decizie, nu doar de clasificare.

Totodată, noul cadru european urmărește armonizarea evaluării riscului la nivel european prin utilizarea unor criterii comune de apreciere. Astfel, entitățile obligate trebuie să aibă în vedere, în mod consecvent, factorii de risc referitori la client, produs sau serviciu, canalul de distribuție și zona geografică implicată, iar pentru firmele de audit aceasta presupune revizuirea metodologiilor interne astfel încât fiecare categorie de factori de risc să fie analizată sistematic și să existe o justificare documentată atunci când un anumit factor este considerat irelevant.

Legea nr. 129/2019 prevede obligația monitorizării continue a relației de afaceri și actualizarea informațiilor deținute despre client. Regulamentul dezvoltă această obligație și pune accent pe caracterul dinamic al evaluării riscului. Relația de afaceri trebuie analizată pe întreaga sa durată, iar informațiile privind clientul trebuie actualizate ori de câte ori apar elemente noi care pot influența nivelul

riscului. De asemenea, se insistă asupra faptului că actualizarea informațiilor privește relația de afaceri în ansamblul său, nu neapărat fiecare produs sau serviciu analizat separat.

Impactul asupra auditorilor constă în faptul că auditorii financiari ar trebui să stabilească în procedurile interne, în mod expres, cel puțin:

- evenimentele care declanșează reevaluarea riscului (de exemplu, modificarea structurii acționariatului, schimbarea beneficiarului real, extinderea activității în jurisdicții cu risc ridicat);
- responsabilitățile privind efectuarea și aprobarea reevaluării;
- modul de documentare a concluziilor.

3.5. Măsuri de cunoaștere a clientelei și a beneficiarului real

Normele interne privind cunoașterea clientelei și identificarea beneficiarului real reprezintă componenta operațională prin care entitatea raportoare transpune în practică obligațiile prevăzute de Lege și de Normele de aplicare aferente. Acestea trebuie să stabilească, într-o manieră clară, coerentă și documentată, mecanismele concrete prin care sunt aplicate măsurile de cunoaștere a clientelei, în concordanță cu principiul abordării bazate pe risc.

Cadrul intern trebuie să reglementeze atât condițiile și momentele în care măsurile de cunoaștere a clientelei devin obligatorii, cât și modalitatea efectivă de aplicare a acestora, atât la inițierea relației de afaceri sau efectuarea tranzacțiilor ocazionale, cât și pe întreaga durată a relației contractuale.

În același timp, normele interne trebuie să stabilească tipurile de documente, date și informații care sunt colectate, verificate, actualizate și păstrate, astfel încât procesul de cunoaștere a clientelei să asigure trasabilitate, coerență și posibilitatea verificării ulterioare de către structurile de control intern sau autoritățile competente.

Un element central al procesului de cunoaștere a clientelei îl reprezintă evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, precum și instituirea unor mecanisme de monitorizare continuă, destinate identificării modificărilor intervenite în profilul de risc al clientului, în comportamentul tranzacțional sau în structura de control și proprietate.

Totodată, normele interne trebuie să reglementeze procedurile aplicabile persoanelor care acționează în numele sau pentru contul clientului, inclusiv modalitatea de verificare a identității acestora și a existenței, întinderii și valabilității dreptului de reprezentare.

În aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, entitățile raportoare au obligația de a verifica identitatea clientului și a beneficiarului real înainte de stabilirea relației de afaceri sau înainte de efectuarea tranzacției ocazionale, în condițiile și limitele prevăzute de lege. În situația în care măsurile de cunoaștere a clientelei nu pot fi aplicate în mod corespunzător, entitatea are obligația de a nu iniția relația de afaceri, de a nu efectua tranzacția solicitată ori, după caz, de a înceta relația de afaceri existentă. De asemenea, în măsura în care sunt identificate elemente de suspiciune privind posibile operațiuni de spălare a banilor sau finanțare a terorismului, entitatea va proceda la raportarea tranzacției suspecte, în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile.

În acest sens, cadrul intern trebuie să stabilească criteriile de acceptare a clientelei, nivelurile ierarhice de aprobare și condițiile specifice de inițiere și continuare a relațiilor de afaceri, asigurând un control adecvat asupra întregului proces de acceptare a clientului, dar și asupra monitorizării ulterioare.

De asemenea, entitatea trebuie să definească tipurile de produse și servicii care pot fi furnizate diferitelor categorii de clienți, în corelație cu profilul de risc aferent acestora. În mod corespunzător, clienții trebuie încadrați în categorii de risc distincte, iar normele interne trebuie să prevadă mecanisme clare de actualizare, reevaluare și reclasificare a riscului, în funcție de modificările intervenite în profilul clientului, comportamentul tranzacțional sau alte circumstanțe relevante.

Măsurile aplicabile fiecărei categorii de risc trebuie detaliate inclusiv din perspectiva documentelor și informațiilor necesare, a surselor utilizate pentru verificare, precum și a frecvenței actualizării datelor și informațiilor deținute, în conformitate cu nivelul de risc asociat clientului.

Un alt element important al cadrului de conformitate îl reprezintă monitorizarea continuă a relațiilor de afaceri și a operațiunilor desfășurate de clienți, indiferent de categoria de risc în care aceștia sunt încadrați. Această monitorizare trebuie să permită identificarea tranzacțiilor neobișnuite, complexe sau care nu corespund profilului cunoscut al clientului, precum și detectarea eventualelor indicii de spălare a banilor sau finanțare a terorismului.

Totodată, normele interne trebuie să reglementeze situațiile speciale care pot interveni în aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, inclusiv procedurile aplicabile în cazul imposibilității obținerii informațiilor necesare, al neactualizării datelor de identificare, al încetării relației de afaceri sau al identificării unor suspiciuni privind ilegalitatea operațiunilor desfășurate.

În ceea ce privește gestionarea riscurilor specifice, entitățile raportoare au obligația de a implementa mecanisme adecvate pentru identificarea relațiilor de afaceri cu persoane expuse public

(PEP), inclusiv cu membrii familiilor acestora și persoanele cunoscute ca asociați apropiați. Această obligație se menține pentru o perioadă de minimum 12 luni de la încetarea exercitării funcției publice relevante, cu aplicarea unei abordări bazate pe risc.

De asemenea, entitățile trebuie să asigure implementarea și respectarea regimului sancțiunilor internaționale, inclusiv prin verificarea listelor oficiale aplicabile și prin existența unor mecanisme care să permită demonstrarea modului concret de conformare în fața autorităților competente.

În aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, entitățile raportoare au obligația de a colecta și verifica datele și informațiile de identificare ale clienților, precum și ale beneficiarilor reali, utilizând surse fiabile și independente, în conformitate cu cerințele legale aplicabile.

În cazul persoanelor fizice, identificarea se realizează pe baza documentelor oficiale de identitate, precum cartea de identitate, pașaportul sau permisul de ședere. În cazul persoanelor juridice și al altor entități fără personalitate juridică, identificarea se realizează pe baza documentelor constitutive, a certificatelor de înregistrare și a altor documente relevante care permit verificarea existenței legale, structurii de proprietate și reprezentării legale.

În mod obligatoriu, entitatea trebuie să identifice și să verifice beneficiarul real, respectiv persoana fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul ori în numele căreia se realizează tranzacția sau relația de afaceri. În acest scop, pot fi utilizate inclusiv registrele centrale privind beneficiarii reali, în măsura în care acestea sunt disponibile și aplicabile.

În situația în care clientul este reprezentat prin mandatar sau alt reprezentant convențional, entitatea trebuie să verifice atât identitatea persoanei care acționează în numele clientului, cât și existența și valabilitatea mandatului sau a dreptului de reprezentare.

De asemenea, în cazul structurilor juridice specifice, precum fiduciar, trebuie obținute documentele și informațiile prevăzute de lege, inclusiv cele care atestă înregistrarea la autoritățile competente, acolo unde această obligație este aplicabilă.

Totodată, entitățile raportoare trebuie să dispună de sisteme și mecanisme adecvate pentru determinarea statutului de persoană expusă public al clientului sau beneficiarului real, în baza unei abordări bazate pe risc și proporțională cu natura activității desfășurate.

Toate informațiile și documentele colectate în cadrul procesului de cunoaștere a clientelei trebuie păstrate într-o manieră care să asigure integritatea, trasabilitatea și accesibilitatea acestora, astfel încât

să permită verificarea ulterioară de către funcțiile interne de control, audit sau autoritățile competente. În același timp, datele și informațiile deținute trebuie actualizate periodic, în funcție de categoria de risc atribuită clientului și de evoluția relației de afaceri.

În practică, tuturor clienților li se aplică măsuri standard de cunoaștere a clientelei, acestea reprezentând nivelul minim obligatoriu de conformitate. În situația clienților care prezintă un risc redus, pot fi aplicate măsuri simplificate, în măsura în care condițiile prevăzute de lege permit o astfel de abordare și riscul identificat justifică diminuarea intensității măsurilor aplicate.

În schimb, în cazul clienților, relațiilor de afaceri sau tranzacțiilor care prezintă un risc ridicat, entitățile raportoare au obligația de a aplica măsuri suplimentare de cunoaștere a clientelei, care presupun un nivel sporit de verificare, documentare și monitorizare, astfel încât riscurile identificate să fie gestionate în mod adecvat.

Regulamentul UE aduce o consolidare semnificativă a conceptului de cunoaștere a clientelei prin extinderea analizei dincolo de identificarea formală. Obligația aplicării măsurilor de cunoaștere a clientelei (Customer Due Diligence – CDD) nu reprezintă o noutate pentru entitățile raportoare din România. Legea nr. 129/2019 reglementează deja situațiile în care măsurile de cunoaștere a clientelei sunt obligatorii și care sunt principalele elemente ale procesului de identificare și verificare a clientului. Regulamentul nu modifică principiile fundamentale ale acestui mecanism, însă le armonizează la nivelul Uniunii Europene și introduce cerințe mai detaliate privind aplicarea, documentarea și adaptarea măsurilor de precauție. Este depășită abordarea bazată exclusiv pe identificarea formală a clientului și este promovată analiza realității economice a relației de afaceri. Entitatea obligată trebuie să înțeleagă dacă activitatea declarată a clientului este compatibilă cu comportamentul său financiar, cu natura tranzacțiilor efectuate și cu sursa fondurilor utilizate. Astfel, procesul CDD devine unul continuu și documentat, orientat către înțelegerea profilului de risc al clientului.

În ceea ce privește situațiile în care măsurile de precauție trebuie aplicate, Regulamentul păstrează obligațiile existente privind stabilirea relației de afaceri, efectuarea tranzacțiilor ocazionale peste pragurile legale, existența suspiciunilor de spălare a banilor sau finanțare a terorismului și apariția unor îndoieli privind identitatea clientului sau a beneficiarului real. În plus, introduce obligația aplicării măsurilor atunci când există îndoieli cu privire la persoana care acționează în numele clientului și stabilește reguli specifice pentru constituirea sau transferul unor entități juridice, precum și cerințe

diferențiate pentru anumite categorii de entități obligate, inclusiv furnizorii de servicii de criptoactive, instituțiile financiare, furnizorii de servicii de jocuri de noroc și tranzacțiile ocazionale în numerar.

Regulamentul extinde și conținutul măsurilor de cunoaștere a clientelei. Pe lângă identificarea și verificarea clientului și a beneficiarului real, entitățile obligate trebuie să verifice existența unor sancțiuni financiare specifice aplicabile clientului, beneficiarului real sau persoanelor care exercită controlul asupra clientului, să obțină informații privind natura activității sau ocupația clientului, să identifice persoanele în numele cărora sunt efectuate tranzacțiile și să verifice identitatea și împuternicirea persoanelor care reprezintă clientul.

Totodată, se consolidează ideea aplicării unei abordări bazate pe risc. Deși acest tip de abordare este prevăzut și de Legea nr. 129/2019, Regulamentul precizează că amplasarea măsurilor de precauție trebuie stabilită în funcție de evaluarea individuală a riscurilor asociate fiecărui client, avându-se însă în vedere și evaluarea riscurilor realizată la nivelul entității, factorii și variabilele de risc prevăzuți de Regulament sau orientările emise de AMLA (AMLA a devenit operațională la Frankfurt din iulie 2025 și va prelua supravegherea directă a entităților cu risc ridicat selectate începând din 2028).

În consecință, entitățile obligate trebuie să poată demonstra autorităților competente că măsurile aplicate sunt proporționale cu riscurile identificate și că alegerea acestora este justificată și documentată.

O diferență importantă față de practica actuală este accentul pus asupra caracterului dinamic al procesului de cunoaștere a clientelei. Măsurile aplicate trebuie revizuite pe întreaga durată a relației de afaceri și adaptate ori de câte ori se modifică profilul de risc al clientului. În consecință, monitorizarea nu se limitează la analiza tranzacțiilor, ci include și verificarea modificărilor privind structura de proprietate, beneficiarii reali, activitatea desfășurată sau alte elemente relevante pentru evaluarea riscului.

În materia identificării beneficiarului real, Regulamentul păstrează principiile consacrate de Legea nr. 129/2019, însă dezvoltă semnificativ obligațiile entităților raportoare. Accentul este mutat de la simpla identificare a persoanei fizice către înțelegerea și documentarea modului în care aceasta exercită controlul efectiv asupra clientului. Astfel, trebuie analizate atât controlul exercitat prin deținerea participațiilor, cât și controlul exercitat prin alte mijloace, cum ar fi drepturi speciale de vot, acorduri între acționari, drepturi de veto sau alte mecanisme de influență.

Regulamentul precizează, de asemenea, că Registrul beneficiarilor reali nu poate reprezenta singura sursă utilizată pentru identificarea beneficiarului real. Informațiile din registru trebuie confruntate cu cele obținute direct de la client și din alte surse fiabile și independente, iar eventualele neconcordanțe trebuie analizate și documentate. În situațiile în care beneficiarul real nu poate fi identificat după epuizarea tuturor mijloacelor rezonabile, identificarea persoanelor din conducerea superioară poate fi utilizată doar ca soluție subsidiară, cu documentarea expresă a demersurilor efectuate anterior.

Pentru firmele de audit, principalele implicații practice constau în necesitatea unei documentări mai riguroase a procesului de cunoaștere a clienței și a fundamentării fiecărei decizii adoptate. Dosarul AML trebuie să permită demonstrarea modului în care au fost identificate riscurile, sursele de informații utilizate, evaluarea structurii de proprietate și control, justificarea identificării beneficiarului real, măsurile de precauție aplicate și actualizările efectuate pe parcursul relației de afaceri. În acest context, dosarul de cunoaștere a clienței evoluează de la un instrument preponderent descriptiv la unul argumentativ și probator, capabil să demonstreze caracterul adecvat și proporțional al măsurilor adoptate.

Una dintre cele mai importante noutăți față de Legea nr. 129/2019 este reglementarea detaliată a procedurii privind neconcordanțele constatate între informațiile deținute de entitatea obligată și cele existente în registrul beneficiarilor reali. Astfel, noul cadru european stabilește:

- obligația raportării neconcordanțelor într-un termen de 14 zile (a se vedea art.24 din Regulament);
- conținutul minim al raportării;
- situațiile limitate în care raportarea poate fi amânată pentru clarificarea informațiilor împreună cu clientul;
- obligația raportării dacă neconcordanțele nu sunt remediate.

Legea nr. 129/2019 nu reglementează acest mecanism într-un mod atât de detaliat.

Un alt aspect important îl reprezintă faptul că Legea nr. 129/2019 stabilește regula verificării beneficiarului real înaintea stabilirii relației de afaceri, însă Regulamentul detaliază excepțiile în care verificarea poate fi finalizată ulterior, cu condiția existenței unui risc redus și a unor garanții adecvate. În plus, sunt introduse reguli specifice pentru anumite activități, precum relațiile cu agenții imobiliari sau deschiderea unor conturi bancare, precizând condițiile în care relația poate fi inițiată înainte de finalizarea tuturor verificărilor.

Referitor la monitorizarea continuă, deși aceasta este deja prevăzută de Legea nr. 129/2019, Regulamentul transformă această obligație într-un proces mult mai structurat. Printre noutăți se numără:

- stabilirea unor termene maxime pentru actualizarea informațiilor despre client (cel mult un an pentru clienții cu risc ridicat și cinci ani pentru ceilalți, a se vedea art.26 din Regulament);
- obligația actualizării informațiilor ori de câte ori intervin modificări relevante privind clientul;
- extinderea monitorizării asupra tuturor produselor și serviciilor utilizate de client;
- luarea în considerare, în cazul grupurilor, a informațiilor existente în cadrul altor entități din grup.

Aceste prevederi oferă un nivel de detaliu care lipsește din Legea nr. 129/2019 iar o noutate importantă o reprezintă integrarea verificării sancțiunilor financiare specifice în procesul permanent de monitorizare. Regulamentul impune verificarea periodică a clientelei în raport cu listele de sancțiuni și, în cazul instituțiilor financiare, verificarea imediată după introducerea unor noi desemnări pe listele de sancțiuni. Astfel, verificarea sancțiunilor nu mai este tratată ca o activitate separată, ci devine o componentă a monitorizării continue a relației de afaceri.

3.5.1. Aplicarea măsurilor standard de cunoaștere a clientelei, în aplicarea prevederilor art.10, art.11 alin.(1)–(5) și (8), art.12–15 din Lege și art.15–18 din Norme

Măsurile standard de cunoaștere a clientelei reprezintă nivelul minim obligatoriu de verificare și monitorizare pe care entitățile raportoare trebuie să îl aplice în relația cu toți clienții, în conformitate cu dispozițiile Legii și ale Normelor de aplicare aferente. Aceste măsuri constituie baza mecanismului de conformitate AML/CFT și au rolul de a permite identificarea, evaluarea și monitorizarea adecvată a riscurilor asociate relațiilor de afaceri și tranzacțiilor efectuate.

Potrivit cadrului legal aplicabil, măsurile standard de cunoaștere a clientelei se aplică, în principal, în următoarele situații:

- la stabilirea unei relații de afaceri;
- la efectuarea unei tranzacții ocazionale în valoare de cel puțin echivalentul în lei a 15.000 euro, indiferent dacă operațiunea se realizează printr-o singură tranzacție sau prin mai multe operațiuni care au legătură între ele;
- atunci când există suspiciuni privind spălarea banilor sau finanțarea terorismului, indiferent de valoarea operațiunii;
- în situațiile în care există îndoieli cu privire la veridicitatea, exactitatea sau caracterul adecvat al datelor și informațiilor de identificare obținute anterior.

În aplicarea acestor măsuri, entitățile raportoare au obligația de a identifica și verifica identitatea clientului pe baza unor documente, date sau informații obținute din surse fiabile și independente.

În cazul persoanelor fizice, procesul de identificare presupune colectarea datelor de identificare prevăzute în documentele oficiale de identitate, precum numele și prenumele, cetățenia, data și locul nașterii, domiciliul sau reședința, precum și alte elemente relevante prevăzute de legislația aplicabilă.

În cazul persoanelor juridice și al altor entități fără personalitate juridică, identificarea se realizează pe baza documentelor de constituire, a certificatelor de înregistrare și a altor documente oficiale relevante, fiind necesară inclusiv identificarea reprezentantului legal sau a persoanei care acționează în numele clientului la inițierea relației de afaceri sau efectuarea tranzacției.

În completarea procesului de identificare a clientului, entitățile raportoare au obligația de a identifica și verifica beneficiarul real, precum și structura de proprietate și control a clientului, utilizând surse sigure, actualizate și independente, inclusiv registrele centrale relevante, acolo unde acestea sunt disponibile și aplicabile.

Un element esențial al măsurilor standard îl reprezintă obținerea de informații privind scopul și natura relației de afaceri, astfel încât entitatea să poată înțelege contextul economic și juridic al relației inițiate și să stabilească profilul tranzacțional al clientului.

Totodată, măsurile standard presupun monitorizarea continuă a relației de afaceri pe întreaga durată a acesteia, inclusiv prin analiza tranzacțiilor efectuate, în scopul verificării concordanței acestora cu profilul clientului, activitatea declarată, sursa fondurilor, comportamentul tranzacțional obișnuit și nivelul de risc asociat.

Din perspectiva obligațiilor de conformare, entitățile raportoare au obligația de a monitoriza permanent operațiunile derulate de clienți, nu doar în scopul identificării tranzacțiilor supuse obligației de raportare în funcție de pragurile valorice prevăzute de lege, ci și pentru detectarea tranzacțiilor neobișnuite, complexe sau susceptibile de a avea legătură cu spălarea banilor ori finanțarea terorismului.

În acest context, simpla raportare a tranzacțiilor în numerar care depășesc pragurile legale, prin raportul privind tranzacțiile cu numerar (RTN), nu exonerează entitatea de obligația de analiză și monitorizare a caracterului suspect al operațiunilor efectuate.

Prin urmare, aplicarea măsurilor standard de cunoaștere a clientelei nu se limitează la îndeplinirea formală a obligațiilor de identificare și raportare, ci presupune existența unui mecanism activ și continuu

de monitorizare și evaluare a comportamentului tranzacțional al clientului, orientat spre identificarea și gestionarea adecvată a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

Aplicarea măsurilor standard de cunoaștere a clientelei trebuie înțeleasă în contextul unei abordări bazate pe risc, în care nivelul de documentare și analiză trebuie să fie proporțional cu complexitatea relației de afaceri. Regulamentul subliniază că standardul minim nu exclude obligația de a înțelege coerența economică a clientului. Astfel, chiar și în situațiile de risc standard, entitatea trebuie să poată demonstra că a evaluat în mod rezonabil natura și scopul relației de afaceri, iar una dintre contribuțiile importante ale noilor prevederi constă în standardizarea informațiilor care trebuie obținute în cadrul procesului de cunoaștere a clientelei. Entitatea raportoare/obligată trebuie să dețină suficiente informații pentru a înțelege:

- identitatea clientului;
- natura activității desfășurate;
- scopul relației de afaceri;
- structura de proprietate și control;
- persoanele care exercită controlul efectiv;
- profilul de risc asociat clientului.

În comparație cu Legea nr. 129/2019, Regulamentul pune un accent mai pronunțat pe înțelegerea activității economice desfășurate de client, nu doar pe identificarea formală a acestuia și impune verificarea identității clientului pe baza documentelor, datelor sau informațiilor obținute din surse sigure și independente. Regulamentul dezvoltă această obligație și evidențiază că verificarea trebuie realizată utilizând informații fiabile, actuale și, atunci când este posibil, provenind din mai multe surse.

Accentul este mutat de la simpla existență a unui document de identificare către evaluarea credibilității informațiilor utilizate în procesul de verificare, iar în cazul în care există neconcordanțe între informațiile disponibile din surse diferite, entitatea trebuie să clarifice aceste diferențe înainte de stabilirea sau continuarea relației de afaceri.

Legea nr. 129/2019 prevede obligația obținerii de informații privind scopul și natura relației de afaceri. Regulamentul dezvoltă această obligație și precizează că informațiile colectate trebuie să permită entității obligate să stabilească dacă activitatea desfășurată ulterior este compatibilă cu profilul cunoscut al clientului.

În cazul firmelor de audit, aceasta presupune o mai bună documentare a motivelor pentru care clientul solicită anumite servicii și a modului în care acestea se înscriu în activitatea obișnuită a clientului. Nu este suficientă menționarea generică a serviciului prestat („audit financiar”, „servicii fiscale”, „consultanță”), ci se recomandă descrierea contextului economic în care se desfășoară relația contractuală.

Aplicarea măsurilor standard de cunoaștere a clientelei devine mai strictă, iar abordările automate bazate exclusiv pe categorii de risc devin insuficiente:

- măsurile simplificate (SDD) trebuie justificate;
- măsurile suplimentare (EDD) trebuie proporțional fundamentate;
- statutul PEP trebuie evaluat dinamic și documentat.

3.5.2. Aplicarea măsurilor simplificate de cunoaștere a clientelei, în aplicarea prevederilor art.16 din lege și art.15–18 din norme

Măsurile simplificate de cunoaștere a clientelei reprezintă o formă de aplicare proporțională a obligațiilor AML/CFT și pot fi utilizate atunci când clientul, relația de afaceri, produsul, serviciul sau tranzacția prezintă un risc redus de spălare a banilor și de finanțare a terorismului. Aplicarea acestora trebuie să se realizeze cu respectarea prevederilor Legii și ale Normelor de aplicare.

Recurgerea la măsuri simplificate nu se poate face automat, ci trebuie să se bazeze pe rezultatul evaluării riscurilor. Astfel, entitatea raportoare trebuie să stabilească, pe baza unor criterii obiective și documentate, că riscul asociat clientului sau relației de afaceri este unul redus. În această analiză trebuie avuți în vedere factorii de risc prevăzuți de legislația aplicabilă.

Înainte de aplicarea măsurilor simplificate, entitatea trebuie, prin urmare, să efectueze și să documenteze analiza de risc aferentă relației de afaceri sau tranzacției ocazionale. Documentarea acestei analize este importantă pentru a putea justifica alegerea unei abordări simplificate și pentru a demonstra că măsurile aplicate sunt adecvate nivelului de risc identificat. Aplicarea măsurilor simplificate presupune adaptarea intensității verificărilor și a mecanismelor de monitorizare, fără eliminarea obligațiilor fundamentale de cunoaștere a clientelei și de supraveghere continuă a relației de afaceri.

Simplificarea poate viza, în funcție de nivelul de risc identificat:

- reducerea volumului de informații și documente colectate pentru identificarea clientului și a beneficiarului real;
- simplificarea procesului de verificare a identității;

- limitarea nivelului de detaliu privind scopul și natura relației de afaceri;
- diminuarea frecvenței actualizării informațiilor și documentelor aferente clientelei;
- reducerea intensității monitorizării tranzacțiilor și operațiunilor efectuate.

Cu toate acestea, aplicarea măsurilor simplificate nu exonerează entitatea raportoare de obligația de a desfășura o monitorizare continuă, adecvată și documentată a relației de afaceri și a tranzacțiilor efectuate, astfel încât să poată fi identificate eventualele operațiuni neobișnuite, complexe sau susceptibile de a avea legătură cu spălarea banilor ori finanțarea terorismului.

În situația în care, pe parcursul relației de afaceri, sunt identificate elemente care indică o creștere a nivelului de risc sau apar suspiciuni privind posibile operațiuni de spălare a banilor ori finanțare a terorismului, entitatea are obligația de a înceta aplicarea măsurilor simplificate și de a aplica măsurile standard sau, după caz, măsurile suplimentare de cunoaștere a clientelei, corespunzătoare nivelului de risc reevaluat.

Prin urmare, măsurile simplificate nu constituie o derogare de la obligațiile de conformare prevăzute de legislația AML/CFT, ci reprezintă o ajustare proporțională a intensității măsurilor aplicate, fundamentată pe evaluarea și gestionarea adecvată a riscurilor identificate.

Regulamentul nu modifică această logică, dar o face mai strictă. Nu mai este suficientă încadrarea formală a unei categorii de clienți în risc scăzut, ci fiecare decizie trebuie justificată individual și documentat, pe baza unei analize reale a relației de afaceri.

3.5.3. Aplicarea măsurilor suplimentare de cunoaștere a clientelei / persoane expuse public, în aplicarea prevederilor art.17 și art. 17¹ din Lege și art.15–18 din Norme

Măsurile suplimentare de cunoaștere a clientelei reprezintă ansamblul măsurilor de verificare, analiză și monitorizare intensificată aplicabile în situațiile în care clientul, relația de afaceri sau tranzacția prezintă un risc ridicat de spălare a banilor sau finanțare a terorismului, în conformitate cu dispozițiile legale.

Aceste măsuri au caracter obligatoriu și presupun o intensificare proporțională a măsurilor standard de cunoaștere a clientelei, în scopul gestionării adecvate a riscurilor identificate și al reducerii expunerii entității raportoare la riscuri AML/CFT.

Aplicarea măsurilor suplimentare este necesară, în special, în cazul relațiilor de afaceri sau tranzacțiilor care implică state terțe cu grad ridicat de risc, jurisdicții necooperante sau state care nu

aplică, ori aplică insuficient, standardele internaționale în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv jurisdicțiile identificate ca prezentând deficiențe strategice de către Comisia Europeană sau alte organisme internaționale relevante.

De asemenea, măsurile suplimentare se aplică în cazul relațiilor de afaceri cu persoane expuse public (PEP), precum și atunci când beneficiarul real al clientului are această calitate, inclusiv în raport cu membrii familiilor acestora și persoanele cunoscute ca asociați apropiați. Obligația de aplicare a măsurilor suplimentare se menține pentru o perioadă de minimum 12 luni de la încetarea exercitării funcției publice importante, pe baza unei evaluări continue a riscului asociat.

Totodată, măsurile suplimentare sunt necesare în cazul tranzacțiilor complexe, neobișnuit de mari, al operațiunilor care nu se încadrează în profilul tranzacțional obișnuit al clientului sau al celor care nu prezintă un scop economic, comercial ori legal evident.

Înainte de aplicarea măsurilor suplimentare, entitatea raportoare are obligația de a evalua și documenta existența unui risc ridicat, pe baza factorilor de risc relevanți prevăzuți de legislația aplicabilă și de politicile interne de administrare a riscurilor.

În acest sens, situațiile care pot indica un risc potențial ridicat sunt prevăzute, cu titlu exemplificativ, la art. 17 alin. (14) din Lege, fără ca enumerarea legală să aibă caracter limitativ. Prin urmare, entitatea trebuie să analizeze și orice alte circumstanțe sau elemente care, prin natura lor, pot genera un nivel ridicat de risc AML/CFT.

Măsurile suplimentare de cunoaștere a clientelei presupun obținerea unor informații și documente suplimentare privind clientul, beneficiarul real, scopul relației de afaceri și natura operațiunilor desfășurate, precum și efectuarea unor verificări extinse utilizând surse independente și fiabile, inclusiv baze de date publice, surse deschise sau verificări online relevante.

În cadrul acestor măsuri, entitatea are obligația de a obține informații suplimentare privind:

- clientul și activitatea acestuia;
- natura și scopul relației de afaceri (analiza mai detaliată a scopului relației de afaceri);
- sursa fondurilor utilizate în cadrul relației de afaceri sau al tranzacțiilor;
- sursa averii clientului și a beneficiarului real;

- justificarea economică, comercială sau legală a tranzacțiilor efectuate ori propuse;
- structura de proprietate și control a clientului;
- activitatea desfășurată și profilul economic al clientului;
- monitorizare intensificată.

Foarte importantă în cadrul procesului de aplicare a măsurilor suplimentare este aprobarea conducerii de rang superior pentru inițierea sau continuarea relației de afaceri cu clienții încadrați la risc ridicat, această cerință constituind o garanție suplimentară privind asumarea și gestionarea adecvată a riscurilor AML/CFT.

În funcție de natura și nivelul riscurilor identificate, măsurile suplimentare pot include și:

- obținerea de informații extinse privind împuterniciții sau reprezentanții clientului;
- verificări suplimentare referitoare la sediul, ocupația, activitatea economică și sursa veniturilor clientului;
- analiza volumului activelor și a fluxurilor financiare;
- efectuarea unor verificări aprofundate privind beneficiarul real, inclusiv prin reducerea pragului de deținere relevant utilizat în procesul de identificare și verificare.

Totodată, entitatea trebuie să asigure informarea și implicarea corespunzătoare a tuturor structurilor și departamentelor relevante implicate în relația cu clientul, astfel încât informațiile privind nivelul ridicat de risc să fie comunicate și integrate în mod efectiv în procesul decizional și în mecanismele de monitorizare internă.

La nivel general, entitățile raportoare au obligația de a examina cu atenție sporită contextul, scopul și caracteristicile tuturor tranzacțiilor care prezintă elemente de risc ridicat, inclusiv operațiunile complexe, neobișnuit de mari, fără justificare economică aparentă sau care se abat de la comportamentul tranzacțional obișnuit al clientului.

În situația în care, în urma procesului de analiză și monitorizare continuă, sunt identificate indicii, circumstanțe sau elemente rezonabile de suspiciune privind posibile operațiuni de spălare a banilor sau finanțare a terorismului, entitatea raportoare are obligația de a transmite un raport de tranzacții suspecte către ONPCSB, în condițiile și termenele prevăzute de lege.

Regulamentul (UE) 2024/1624 menține definiția persoanelor expuse politic (PEP) din Legea nr. 129/2019, însă consolidează semnificativ modul de aplicare a măsurilor de precauție aferente acestei categorii, printr-o abordare mai structurată și mai strictă.

O primă modificare relevantă vizează standardizarea măsurilor obligatorii aplicabile PEP, respectiv aprobarea prealabilă a conducerii de nivel superior, stabilirea sursei averii și a fondurilor și aplicarea unei monitorizări permanente sporite. Regulamentul clarifică astfel conținutul minim al măsurilor de precauție sporită (EDD) pentru această categorie.

În același timp, accentul este mutat pe aplicarea efectivă și documentată a acestor măsuri, aprobarea conducerii trebuind să reflecte o evaluare reală a riscului, nu doar o formalitate procedurală. Deciziile de acceptare sau continuare a relației de afaceri trebuie fundamentate pe analiza riscului actualizat și pe justificarea măsurilor aplicate.

Totodată sunt definite clar și cerințele privind monitorizarea relației de afaceri, care trebuie să fie continuă și adaptată evoluției riscului, inclusiv în funcție de schimbările intervenite în statutul sau poziția PEP. Astfel, o altă noutate importantă privește persoanele care încetează să mai dețină funcții publice importante. Pentru acestea, măsurile de precauție nu încetează automat, ci se mențin pe baza unei evaluări a riscului rezidual, pentru o perioadă de minimum 12 luni sau atât timp cât riscul persistă.

Regulamentul extinde, de asemenea, sfera persoanelor relevante pentru analiza riscului PEP, incluzând membrii de familie și persoanele cunoscute ca asociați apropiați, precum și beneficiarii unor produse de asigurare, cu obligații specifice la momentul plății sau cesiunii polițelor.

În ansamblu, nu se modifică noțiunea de PEP, dar se urmărește uniformizarea aplicării acestui concept la nivel european și se accentuează caracterul efectiv, proporțional și documentat al măsurilor de precauție, cu integrarea mai riguroasă a riscului PEP în evaluarea generală a clientului.

3.5.4. Aplicarea măsurilor de cunoaștere a beneficiarilor reali ai clienței / informarea cu privire la neconcordanțe, în aplicarea prevederilor art.11 alin.(1), (8), (8¹), art.17 alin.(9) și (10), art.19 alin.(4), (7¹), (10) și (11) din Lege

În aplicarea măsurilor de cunoaștere a clienței, entitățile raportoare au obligația de a identifica și verifica beneficiarul real al clientului, precum și de a înțelege structura de proprietate și control a acestuia.

Această obligație intervine atât la stabilirea relației de afaceri, cât și în cazul efectuării tranzacțiilor ocazionale. Ea trebuie îndeplinită în baza unei abordări proporționale și bazate pe risc, astfel încât amploarea verificărilor efectuate să corespundă nivelului de risc identificat.

În acest context, entitățile raportoare au obligația de a obține informații privind beneficiarul real din registrele centrale organizate potrivit legii, ori de câte ori inițiază relații de afaceri cu entități pentru care există obligația legală de declarare și înregistrare a beneficiarului real.

Cu toate acestea, verificarea beneficiarului real nu se poate limita exclusiv la consultarea registrului central, ci presupune utilizarea unor surse suplimentare, fiabile și independente, care să permită validarea informațiilor obținute și înțelegerea efectivă a structurii de proprietate și control a clientului.

În acest scop, entitățile pot utiliza, după caz:

- documentele constitutive și actele societare ale clientului;
- certificatele și extrasele emise de registrele comerțului sau de alte registre oficiale;
- registre sau baze de date publice relevante;
- informații fiscale;
- rapoarte de audit;
- documente corporative privind structura acționariatului și drepturile de control;
- alte documente și surse oficiale care permit verificarea informațiilor declarate.

Finalitatea acestor verificări constă în identificarea corectă și completă a persoanei fizice care deține sau controlează în ultimă instanță clientul, precum și în înțelegerea mecanismelor juridice și economice prin care controlul este exercitat.

În completarea obligațiilor de verificare, entitățile raportoare au responsabilitatea de a solicita și obține documente suplimentare din partea clienților, atunci când acest lucru este necesar pentru

confirmarea exactității și actualității informațiilor privind beneficiarul real declarate în registrele centrale.

Documentele utilizate în acest scop trebuie să fie actuale și relevante, respectiv:

- emise cu cel mult 30 de zile anterior prezentării, în cazul entităților rezidente;
- emise cu cel mult 6 luni anterior prezentării, în cazul entităților nerezidente, cu excepția situațiilor în care circumstanțele concrete impun verificări suplimentare.

În cazul documentelor provenite din alte jurisdicții, acestea trebuie să îndeplinească cerințele legale privind recunoașterea și validitatea documentelor străine, inclusiv prin apostilare, supralegalizare sau utilizarea semnăturii electronice calificate, după caz și în condițiile prevăzute de legislația aplicabilă.

Totodată, informațiile utilizate pentru identificarea și verificarea beneficiarului real trebuie să provină din surse de încredere și independente, precum documente oficiale înregistrate la autoritățile competente, extrase din registre oficiale, baze de date publice sau alte documente care permit verificarea trasabilității și autenticității informațiilor furnizate.

Entitățile raportoare au obligația de a păstra o evidență completă și documentată a tuturor măsurilor întreprinse pentru identificarea și verificarea beneficiarului real, astfel încât să poată demonstra autorităților competente caracterul adecvat și proporțional al măsurilor aplicate.

În sprijinul aplicării acestor obligații, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a publicat, în anul 2022, un ghid privind identificarea beneficiarilor reali, elaborat în colaborare cu autoritățile de supraveghere și organismele de autoreglementare. Documentul include repere metodologice și exemple practice relevante pentru aplicarea obligațiilor legale în materia identificării beneficiarului real.

În situația în care, în urma consultării registrelor centrale, entitatea constată existența unor neconcordanțe între informațiile disponibile în registru și cele obținute în cadrul procesului de cunoaștere a clientelei, aceasta are obligația de a informa autoritatea competentă care administrează registrul respectiv:

- Oficiul Național al Registrului Comerțului, pentru persoanele juridice supuse obligației de înmatriculare în registrul comerțului;
- Ministerul Justiției, pentru asociații și fundații;

- Agenția Națională de Administrare Fiscală, în cazul fiduciilor și al construcțiilor juridice similare acestora.

Totodată, în situația în care neconcordanțele identificate sau alte circumstanțe rezultate din verificările efectuate generează suspiciuni privind posibile operațiuni de spălare a banilor sau finanțare a terorismului, entitatea raportoare are obligația de a transmite un raport de tranzacții suspecte către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, în condițiile prevăzute de lege.

Regulamentul (UE) 2024/1624 dezvoltă semnificativ cadrul aplicabil identificării și verificării beneficiarului real, consacrat de Legea nr. 129/2019, prin introducerea unor cerințe mai detaliate privind conținutul informațiilor colectate, sursele de verificare, analiza structurii de proprietate și control, precum și obligațiile de documentare și raportare a neconcordanțelor.

În acest context, identificarea beneficiarului real devine un proces analitic, bazat pe înțelegerea efectivă a structurii de proprietate și control a clientului. Nu mai este suficientă identificarea formală a persoanei care deține participații relevante, fiind necesară evaluarea modului concret în care controlul este exercitat, inclusiv prin mecanisme indirecte, precum drepturi de vot speciale, acorduri între acționari, drepturi de veto sau alte forme de influență dominantă de facto. Astfel, analiza depășește simpla verificare a pragurilor de deținere și implică evaluarea completă a lanțului de control, inclusiv a structurilor intermediare.

Regulamentul întărește obligația de analiză și documentare a neconcordanțelor dintre informațiile furnizate de client, cele din registrele centrale și cele obținute din alte surse fiabile și independente. Aceste neconcordanțe nu pot fi ignorate, ci trebuie investigate, explicate și documentate corespunzător, inclusiv prin stabilirea fiabilității informațiilor utilizate pentru continuarea relației de afaceri.

În plus, se consolidează legătura dintre identificarea beneficiarului real și evaluarea riscului clientului, structurile complexe de proprietate și lipsa de transparență fiind tratate în mod expres ca factori de risc relevanți pentru clasificarea clientului și aplicarea măsurilor sporite de precauție.

Regula rămâne aceea că, în situația în care, după epuizarea tuturor mijloacelor rezonabile de identificare, nu poate fi determinat niciun beneficiar real, entitatea obligată identifică și verifică persoanele care ocupă funcții de conducere de nivel superior. Această soluție are caracter subsidiar și excepțional, iar demersurile efectuate trebuie documentate în mod corespunzător, inclusiv motivele imposibilității identificării beneficiarului real.

Regulamentul impune, de asemenea, utilizarea unor surse multiple de verificare. Informațiile privind beneficiarul real nu pot fi preluate exclusiv din registrele centrale, acestea având rol de confirmare, nu de sursă primară. Entitatea obligată trebuie să colecteze date direct de la client și din alte surse fiabile și independente, pe care să le coroboreze cu informațiile din registrul beneficiarilor reali, verificând calitatea și coerența acestora.

În materia raportării neconcordanțelor, Regulamentul (UE) 2024/1624 instituie un mecanism unitar la nivelul Uniunii Europene. Entitățile obligate trebuie să raporteze registrului central orice discrepanță identificată între informațiile deținute și cele din registrul beneficiarilor reali, în termen de cel mult 14 zile calendaristice de la constatare.

Raportarea trebuie să includă descrierea neconcordanței, informațiile considerate corecte și justificarea concluziei privind identificarea beneficiarului real. În cazul unor neconcordanțe minore, rezultate din erori materiale evidente sau date neactualizate, entitatea obligată poate solicita clarificări clientului, înainte de raportare. În situația în care informațiile nu sunt remediate, obligația de raportare subzistă integral.

În ansamblu, noul cadru european nu modifică principiile fundamentale stabilite de Legea nr. 129/2019, însă consolidează semnificativ cerințele de substanță, verificare și documentare, transformând procesul de identificare a beneficiarului real într-un demers analitic structurat, bazat pe evaluarea efectivă a controlului și pe trasabilitatea completă a deciziilor adoptate.

3.5.5. Execuția de către terțe părți în scopul aplicării măsurilor standard de cunoaștere a clientelei, în aplicarea prevederilor art.18 din Lege

În aplicarea dispozițiilor art. 18 din Lege, entitățile raportoare au posibilitatea de a utiliza terțe părți pentru îndeplinirea anumitor obligații aferente aplicării măsurilor standard de cunoaștere a clientelei. Această posibilitate reprezintă un mecanism de eficientizare operațională a proceselor de conformitate AML/CFT, fără ca prin aceasta să fie transferată responsabilitatea legală privind respectarea obligațiilor de cunoaștere a clientelei.

În sensul legii, pot avea calitatea de terțe părți alte entități raportoare, instituții sau persoane stabilite într-un stat membru al Uniunii Europene ori într-un stat terț, cu condiția ca acestea:

- să aplice măsuri de cunoaștere a clientelei și obligații de păstrare a evidențelor echivalente cu cele prevăzute de legislația națională;
- să fie supuse unor cerințe de supraveghere și control echivalente în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

În acest context, entitatea raportoare poate utiliza informațiile și documentele obținute de la terță parte pentru îndeplinirea obligațiilor privind identificarea și verificarea clientelei, chiar dacă formatul sau modalitatea de organizare a documentației diferă de practicile interne utilizate de entitate.

Cu toate acestea, utilizarea unei terțe părți nu conduce la transferul responsabilității privind conformarea cu obligațiile legale AML/CFT. Responsabilitatea pentru aplicarea corespunzătoare a măsurilor de cunoaștere a clientelei, pentru evaluarea riscurilor și pentru respectarea cerințelor legale rămâne integral în sarcina entității raportoare care utilizează informațiile furnizate de terță parte.

În mod expres, cadrul legal interzice utilizarea terțelor părți stabilite în state terțe cu grad ridicat de risc, având în vedere nivelul ridicat de vulnerabilitate asociat acestor jurisdicții și insuficiența mecanismelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului existente la nivelul acestora.

Din perspectivă practică, entitățile raportoare au obligația de a se asigura că:

- obțin fără întârziere toate informațiile necesare pentru aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei;
- au posibilitatea de a accesa, la solicitare și într-un termen rezonabil, documentele și informațiile justificative utilizate de terță parte în procesul de identificare și verificare a clientului și a beneficiarului real.

Totodată, entitatea trebuie să se asigure că mecanismele utilizate permit verificarea caracterului complet, actualizat și adecvat al informațiilor furnizate de terță parte, în raport cu nivelul de risc asociat relației de afaceri.

Legea reglementează și situațiile particulare în care terță parte face parte din același grup cu entitatea raportoare. În aceste cazuri, se poate considera că cerințele prevăzute de lege sunt respectate dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- entitatea raportoare se bazează pe informațiile furnizate de o terță parte aparținând aceluiași grup;
- grupul aplică politici și proceduri comune privind măsurile de cunoaștere a clientelei, păstrarea evidențelor și prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, echivalente cu cele prevăzute de legislația aplicabilă;
- conformitatea cu aceste cerințe este supravegheată la nivel de grup de către autoritatea competentă din statul membru de origine sau dintr-un stat terț care aplică standarde echivalente.

În cadrul grupurilor, utilizarea unei terțe părți este justificată prin existența unui cadru unitar de conformitate, a unor mecanisme comune de control și a unei supravegheri consolidate la nivel de grup, care permit gestionarea coerentă a riscurilor AML/CFT.

De asemenea, în situațiile în care anumite activități privind aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei sunt externalizate, entitatea raportoare trebuie să se asigure că relația contractuală stabilește în mod clar obligațiile părților în materia conformării AML/CFT, precum și mecanismele concrete prin care este asigurată respectarea cerințelor legale aplicabile.

În acest sens, contractele de externalizare trebuie să prevadă, cel puțin:

- obligațiile privind aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei;
- obligațiile privind păstrarea și transmiterea informațiilor și documentelor relevante;
- drepturile de acces și verificare ale entității raportoare;
- mecanismele de control și monitorizare a conformității;
- obligațiile privind protecția datelor și confidențialitatea informațiilor.

Prin urmare, utilizarea terților trebuie integrată într-un sistem de control intern care asigură trasabilitatea completă a datelor utilizate în procesul AML.

Regulamentul (UE) 2024/1624 reglementează în mod detaliat posibilitatea entităților obligate de a se baza pe o altă entitate obligată pentru îndeplinirea măsurilor de cunoaștere a clientelei, stabilind un cadru unitar privind schimbul de informații, responsabilitățile și garanțiile aplicabile, fără a modifica însă, principiul reținut deja din Lege și anume, delegarea operațională a unor activități către terți nu presupune și transferul responsabilității juridice privind conformarea AML/CFT, aceasta rămânând în toate cazurile în sarcina entității raportoare.

În primul rând, entitatea care recurge la o altă entitate obligată are obligația de a obține toate informațiile necesare privind măsurile de cunoaștere a clientelei, inclusiv datele de identificare, informațiile privind beneficiarul real, precum și informațiile privind scopul și natura relației de afaceri. Aceste informații trebuie să fie suficiente pentru a permite îndeplinirea obligațiilor de cunoaștere a clientelei, chiar dacă verificarea inițială a fost realizată de o altă entitate.

În al doilea rând, entitatea la care s-a recurs trebuie să fie în măsură să furnizeze, la cerere și fără întârziere, documentele justificative și sursele fiabile utilizate pentru identificarea și verificarea clientului și, după caz, a beneficiarului real. Aceasta include copii ale documentelor de identificare, date obținute prin mijloace de identificare electronică sau servicii de încredere, precum și informații privind scopul și natura relației de afaceri.

Regulamentul stabilește un termen maxim de cinci zile lucrătoare pentru furnizarea acestor informații, evidențiind astfel necesitatea accesului rapid la datele de conformitate AML.

În plan operațional, relația dintre entități trebuie formalizată printr-un acord scris care să reglementeze condițiile de transmitere a informațiilor și documentelor. În cazul în care entitățile fac parte din același grup, acordul poate fi înlocuit de proceduri interne de grup, cu condiția respectării cerințelor privind controlul și guvernanta la nivel de grup.

În completarea cadrului normativ, la nivel european urmează să fie emise orientări privind condițiile de utilizare a informațiilor colectate de alte entități, rolurile și responsabilitățile părților implicate, precum și abordările de supraveghere aplicabile acestui mecanism. Aceste orientări vor contribui la uniformizarea practicii la nivelul UE, inclusiv în situațiile în care măsurile de cunoaștere a clientelei sunt aplicate de la distanță.

3.6. Monitorizarea/raportarea tranzacțiilor suspecte și cu numerar, termenul în care operațiunile legate au legătura între ele

Acest subcapitol prezintă principalele obligații ale entităților raportoare privind monitorizarea continuă a tranzacțiilor derulate de clienți, identificarea și raportarea tranzacțiilor suspecte, precum și raportarea operațiunilor cu numerar, în conformitate cu cerințele legale aplicabile în materie AML/CFT. De asemenea, sunt avute în vedere criteriile generale și reperele de timp utilizate pentru determinarea situațiilor în care mai multe operațiuni sunt considerate legate între ele și trebuie analizate în mod cumulat din perspectiva riscului de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

Regulamentul consolidează principiul monitorizării continue, transformându-l într-un proces integrat în relația de afaceri. Monitorizarea nu mai este o activitate periodică, ci un mecanism permanent de identificare a modificărilor relevante ale profilului de risc.

3.6.1. Raportarea tranzacțiilor suspecte (RTS), conform prevederilor art.6, art.8, art.9 și art.11 alin.(9) din LEGE și art.19 din NORME

Raportarea tranzacțiilor suspecte reprezintă una dintre obligațiile entităților raportoare în cadrul sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, fiind reglementată de dispozițiile legale și ale normelor de aplicare incidente.

În practică, identificarea tranzacțiilor suspecte nu are un caracter aleatoriu, ci se realizează pe baza unor mecanisme interne de control și analiză, stabilite la nivelul entității. În acest sens, entitățile raportoare trebuie să definească parametri, indicatori și tipare de tranzacționare care să permită diferențierea comportamentului obișnuit al clienților de cel neobișnuit.

Aceste mecanisme pot include, cu titlu de exemplu, stabilirea unor limite valorice diferențiate în funcție de tipologia clientului, produsului sau tranzacției, precum și definirea unor categorii de operațiuni specifice anumitor sectoare de activitate. Un element important îl constituie raportarea permanentă la profilul tranzacțional cunoscut al clientului, orice abatere semnificativă și nejustificată de la acesta putând constitui un indicator de suspiciune.

Obligația de raportare intervine în momentul în care entitatea raportoare cunoaște, suspectează sau are motive rezonabile să suspecteze că bunurile implicate provin din activități infracționale sau au legătură cu finanțarea terorismului. De asemenea, obligația subzistă și în situațiile în care informațiile deținute pot prezenta relevanță pentru autoritățile competente în aplicarea legislației incidente.

Această obligație nu este condiționată de valoarea tranzacției, putând viza operațiuni de orice natură sau valoare. Raportul de tranzacții suspecte (RTS) se transmite de îndată și exclusiv către ONPCSB, cu respectarea interdicției legale de divulgare către client sau către terți a faptului că s-a efectuat o raportare.

În situații excepționale, o tranzacție suspectă poate fi executată anterior raportării, atunci când amânarea acesteia nu este posibilă sau ar putea afecta negativ investigațiile. În astfel de cazuri, entitatea raportoare are obligația de a transmite RTS-ul imediat după efectuarea tranzacției, dar nu mai târziu de 24 de ore, cu menționarea expresă a motivelor care au determinat imposibilitatea raportării prealabile.

Fundamentarea suspiciunii și abordarea bazată pe risc

În practică, situațiile care pot indica un risc ridicat de spălare a banilor sau finanțare a terorismului nu pot fi, de regulă, identificate pe baza unui singur indicator. Acestea rezultă din analiza cumulativă a mai multor factori de risc, care trebuie corobați și interpretați în contextul circumstanțelor concrete ale relației de afaceri. Abordarea nu este una rigidă, ci presupune exercitarea judecății profesionale, utilizarea tuturor informațiilor disponibile și evaluarea integrată a comportamentului tranzacțional, în vederea identificării unor elemente rezonabile de suspiciune.

În acest context, entitățile raportoare au obligația de a aplica toate măsurile prevăzute de lege pentru identificarea tranzacțiilor suspecte, fără a se limita la praguri valorice, clasificări interne de risc sau canale de tranzacționare. Chiar și tranzacțiile aparent obișnuite pot deveni relevante din perspectivă AML/CFT în măsura în care există neconcordanțe față de profilul cunoscut al clientului.

În mod similar, obligația de analiză subzistă independent de nivelul de risc atribuit clientului sau de valoarea operațiunilor.

Un aspect distinct îl reprezintă situațiile în care ONPCSB solicită în mod expres tratarea unei tranzacții ca fiind suspectă. În astfel de cazuri, entitatea raportoare are obligația de conformare și de transmitere a RTS-ului anterior efectuării oricărei operațiuni conexe, acolo unde acest lucru este posibil.

Aceste situații impun existența unor mecanisme interne eficiente de semnalare și reacție rapidă, precum și o comunicare adecvată între funcția de conformitate și structurile operaționale, inclusiv o documentare corespunzătoare care să asigure trasabilitatea deciziilor adoptate.

În esență, identificarea riscurilor și a tranzacțiilor suspecte trebuie înțeleasă ca un proces continuu, fundamentat pe analiză, context și prudență profesională, nu ca o aplicare formală a unor reguli prestabilite.

Procesul de raportare și cerințele procedurale aferente

În ceea ce privește procesul de raportare, un principiu de bază îl constituie transmiterea RTS-ului anterior efectuării oricărei tranzacții aferente clientului care are legătură cu suspiciunea identificată, în măsura în care acest lucru este posibil. Această abordare permite autorităților competente să analizeze informațiile în timp util și, după caz, să dispună măsurile necesare.

După transmiterea raportului, ONPCSB confirmă de îndată primirea acestuia, prin alocarea unui număr unic de înregistrare, element cheie pentru trasabilitatea procesului de raportare.

Raportarea se realizează exclusiv în format electronic, prin canalele puse la dispoziție de Oficiu, iar RTS-ul trebuie să respecte strict formatul și conținutul stabilite prin actele normative aplicabile. Nerespectarea acestor cerințe atrage returnarea raportului pentru remediere, acesta nefiind considerat valid până la corectarea deficiențelor.

Entitatea raportoare are obligația de a remedia și retransmite raportul în termen de cel mult două zile lucrătoare de la primirea notificării de returnare, termen care trebuie monitorizat prin proceduri interne adecvate.

Calitatea raportării și rolul RTS

Un RTS eficient trebuie să fie clar, coerent și structurat logic, de regulă în ordine cronologică, astfel încât să permită o înțelegere completă a situației de fapt de către autoritățile competente.

Raportul trebuie să includă, în mod obligatoriu:

- identificarea persoanelor implicate și a relației acestora cu entitatea;
- descrierea activităților suspecte și motivarea suspiciunii;
- momentul și perioada desfășurării operațiunilor relevante;
- locurile, conturile și instrumentele financiare implicate;
- orice alte elemente relevante pentru înțelegerea fluxurilor financiare.

RTS-ul trebuie redactat într-un limbaj clar și accesibil, evitând jargonul intern, acronimele sau terminologia specifică organizației, astfel încât să poată fi utilizat eficient de către orice analist extern. Din această perspectivă, RTS-ul nu reprezintă un simplu document formal, ci un instrument operațional important pentru autoritățile competente.

Indicatorii de suspiciune trebuie interpretați în contextul general al relației de afaceri și al profilului de risc al clientului. Regulamentul subliniază faptul că aceștia nu generează automat obligații de raportare, ci reprezintă elemente de alertă care necesită analiză suplimentară. În consecință, identificarea unui indicator de suspiciune trebuie să conducă la o evaluare aprofundată a contextului economic și comportamental al clientului, iar concluziile trebuie documentate în mod corespunzător.

Regulamentul (UE) 2024/1624 consolidează și uniformizează la nivel european regimul raportării tranzacțiilor suspecte către FIU, menținând principiile generale existente în Legea nr. 129/2019, dar introducând cerințe suplimentare de standardizare, celeritate și protecție operațională.

O primă noutate relevantă constă în accentuarea obligației de cooperare deplină și proactivă cu FIU, inclusiv prin raportarea din proprie inițiativă a oricărei suspiciuni, indiferent de valoarea tranzacției, precum și a tentativelor de efectuare a unor operațiuni suspecte sau a situațiilor în care măsurile de cunoaștere a clientelei nu pot fi aplicate corespunzător.

Regulamentul detaliază și standardizează procesul de răspuns la solicitările FIU, stabilind un termen general de cinci zile lucrătoare pentru transmiterea informațiilor, cu posibilitatea reducerii acestuia în situații urgente sau prelungirii sale de către FIU, în funcție de necesitățile analizei financiare.

Un element de noutate important îl reprezintă introducerea unei baze mai explicite pentru identificarea suspiciunii, care trebuie fundamentată pe o analiză integrată a mai multor factori: profilul clientului și al contrapărților, natura și tipologia tranzacțiilor, coerența operațiunilor cu informațiile deținute, inclusiv profilul de risc, precum și orice alte circumstanțe relevante cunoscute de entitate. Se consolidează astfel abordarea bazată pe risc și pe corelarea informațiilor existente/obținute în cadrul procesului de cunoaștere a clientelei.

În plan operațional, Regulamentul introduce standardizarea formatului de raportare a suspiciunilor și a transmiterii evidențelor tranzacțiilor, prin standarde tehnice de punere în aplicare elaborate la nivel european, ceea ce conduce la uniformizarea practicilor între statele membre. De asemenea, este reglementată expres protecția persoanelor implicate în procesul de raportare, inclusiv a responsabilului cu conformitatea și a altor angajați, aceștia fiind protejați împotriva oricărei forme de represalii sau tratament inechitabil ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de raportare, în completarea cadrului general de protecție a avertizorilor de integritate.

Regulamentul aduce clarificări și în ceea ce privește parteneriatele de schimb de informații între entități obligate, permițând desemnarea unei singure entități responsabile pentru transmiterea raportului către FIU, cu obligația includerii tuturor entităților implicate, ceea ce eficientizează procesul de raportare în cazurile complexe.

Totodată, se menține și se detaliază obligația de abținere de la efectuarea tranzacțiilor suspecte până la transmiterea raportului și primirea instrucțiunilor din partea FIU, cu posibilitatea efectuării operațiunii doar în lipsa unor interdicții exprese și în baza unei evaluări de risc. În situațiile în care tranzacția nu poate fi blocată, entitatea are obligația de a informa imediat FIU după executarea acesteia.

Nu în ultimul rând, Regulamentul prevede excepții și particularități pentru anumite profesii juridice și contabile, menținând secretul profesional în anumite limite, dar excluzând protecția în cazurile în care activitatea este utilizată în scopuri de spălare de bani sau finanțare a terorismului.

Așadar, în ansamblu, nu se modifică principiul fundamental al raportării suspiciunilor instituit prin Legea nr. 129/2019, dar acesta este consolidat semnificativ prin: standardizare tehnică la nivel UE, termene procedurale clare, extinderea elementelor de analiză a suspiciunii, protecție sporită a persoanelor implicate și eficientizarea mecanismelor de raportare în situații complexe.

Indicatori de risc și semnale de avertizare

În practică, anumite situații pot constitui indicatori de risc ridicat, fără a reprezenta în mod automat dovezi ale unor activități ilicite. Printre acestea se pot regăsi, cu titlu exemplificativ:

- lipsa informațiilor clare privind sursa fondurilor sau a averii, în special în cazul persoanelor expuse public;
- utilizarea unor structuri offshore sau a unor construcții juridice complexe fără justificare economică evidentă;
- tranzacții disproporționate față de profilul financiar cunoscut al clientului;
- situații în care clientul acționează în numele unei terțe persoane neidentificate;
- solicitări de structurare a unor operațiuni cu potențial de disimulare a beneficiarului real.

Din punctul de vedere al auditorului, aceste elemente trebuie interpretate în corelație cu ansamblul informațiilor disponibile, analiza având un caracter profesional, contextual și bazat pe judecată de specialitate. Identificarea unei tranzacții ca fiind suspectă rămâne, în esență, un proces complex, dependent de experiența profesională și de capacitatea de evaluare a contextului economic, juridic și operațional.

Raportarea tranzacțiilor suspecte și a celor cu numerar trebuie să fie rezultatul unei analize documentate, în care suspiciunea este fundamentată pe un context economic și comportamental, nu doar pe indicatori izolați. Regulamentul întărește ideea că raportarea nu este un act mecanic, ci rezultatul unui proces de evaluare profesională.

3.6.2. Raportarea tranzacțiilor cu numerar (RTN), conform art. 7 și 8 și art. 2 lit. w din lege și art. 20 și 21 din norme. Termenul în care operațiunile "legate" au legătură între ele.

Entitățile raportoare au obligația de a transmite Oficiului Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor raportări privind tranzacțiile proprii efectuate în numerar, în lei sau în valută, atunci când valoarea acestora atinge sau depășește echivalentul în lei a 10.000 EUR. Această obligație vizează exclusiv operațiunile derulate prin casieria proprie a entității raportoare (și nu fluxurile de numerar

aferente clienților auditați) și trebuie îndeplinită în termen de 3 zile lucrătoare de la data efectuării tranzacției.

Obligația de raportare se aplică atât tranzacțiilor individuale, cât și operațiunilor care prezintă legătură între ele, în sensul legii. În această din urmă situație, sunt avute în vedere acele operațiuni care, deși sunt fragmentate în mai multe tranzacții sub pragul de raportare, formează împreună un ansamblu unitar ce atinge sau depășește echivalentul a 10.000 EUR.

Încadrarea unor tranzacții ca fiind „legate” se realizează pe baza unor elemente de corelare, precum identitatea părților implicate (inclusiv beneficiarii reali), natura sau tipologia operațiunilor, valorile implicate, precum și modul de derulare a tranzacțiilor. De asemenea, pot fi relevante și alte elemente de ordin comportamental sau temporal, care indică existența unei fragmentări intenționate a operațiunilor.

În situația în care pragul de raportare este atins prin operațiuni succesive considerate legate, entitatea transmite un singur raport, în termen de 3 zile lucrătoare de la efectuarea ultimei tranzacții prin care se atinge sau se depășește limita legală. Raportarea se realizează indiferent de justificarea economică a operațiunilor sau de documentele care stau la baza acestora.

În cazul în care tranzacțiile în numerar sunt derulate prin intermediul unei instituții de credit sau instituții financiare, obligația de raportare revine acestuia, în conformitate cu cadrul legal aplicabil.

Raportările privind tranzacțiile în numerar (RTN) se transmit exclusiv în format electronic, prin canalele puse la dispoziția Oficiului și în conformitate cu forma și conținutul stabilite prin ordin al președintelui acestuia.

Practic, identificarea operațiunilor legate presupune aplicarea consecventă a unor criterii de analiză, inclusiv perioada în care sunt efectuate tranzacțiile, comportamentul tranzacțional al entității și eventualele tipare repetitive. Trebuie subliniat că această obligație are caracter obiectiv și se aplică independent de existența unei suspiciuni de spălare a banilor sau finanțare a terorismului.

Nerespectarea obligațiilor de raportare sau transmiterea unor informații incomplete sau inexacte poate atrage răspunderea contravențională, inclusiv sancțiuni semnificative, în conformitate cu prevederile legale incidente.

3.7. Păstrarea documentelor și prelucrarea datelor cu caracter personal, în aplicarea prevederilor art. 21 și 22 din Lege și art. 22 din Norme

În ceea ce privește păstrarea documentelor și prelucrarea datelor cu caracter personal, cadrul legal instituie obligații exprese și riguroase pentru entitățile raportoare, în scopul asigurării trasabilității complete a relațiilor de afaceri și a operațiunilor derulate, precum și al garantării posibilității de verificare ulterioară de către autoritățile competente.

Astfel, entitățile au obligația de a păstra toate documentele și informațiile obținute sau generate în contextul aplicării măsurilor de cunoaștere a clientelei pe întreaga durată a relației de afaceri, precum și pentru o perioadă de 5 ani de la încetarea acesteia sau, după caz, de la efectuarea tranzacției ocazionale. Această obligație are un caracter minim obligatoriu, fiind stabilită prin lege în considerarea necesităților de supraveghere și investigare în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

La solicitarea scrisă a autorităților competente cu atribuții în domeniul prevenirii, depistării și investigării faptelor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, perioada de păstrare poate fi extinsă, însă fără a depăși un termen suplimentar de 5 ani peste perioada inițială prevăzută de lege.

Din punct de vedere al conținutului, obligația de păstrare vizează în mod expres toate înregistrările rezultate din aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, inclusiv copii ale documentelor de identificare, informațiile obținute în urma verificărilor și monitorizărilor efectuate, precum și datele colectate prin mijloace de identificare electronică sau alte proceduri de identificare la distanță. Aceste informații trebuie să fie complete, corecte, actualizate și conservate într-o formă care să permită utilizarea lor ca probă în cadrul eventualelor analize sau investigații.

În egală măsură, entitățile au obligația de a păstra documentele justificative aferente tranzacțiilor și relațiilor de afaceri, inclusiv evidențele contabile relevante, corespondența comercială și orice alte documente care permit reconstituirea și înțelegerea operațiunilor efectuate. Sunt incluse, de asemenea, rezultatele analizelor interne efectuate în contextul monitorizării continue, precum evaluările privind tranzacțiile complexe, neobișnuit de mari sau cu caracter potențial suspect.

În ceea ce privește datele cu caracter personal, cadrul legal impune o obligație corelativă de ștergere sau anonimizare la expirarea termenelor legale de păstrare, cu excepția situațiilor în care alte dispoziții legale impun conservarea acestora. Această reglementare reflectă necesitatea menținerii unui echilibru între cerințele de conformitate în materia AML/CFT și principiile protecției datelor cu caracter personal.

În materia prelucrării datelor cu caracter personal în scopul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului, trebuie reținut faptul că acestea sunt supuse unui regim juridic special, distinct, fiind prelucrate exclusiv în scopul îndeplinirii obligațiilor legale în domeniul AML/CFT. În consecință, utilizarea acestor date în alte scopuri, precum marketingul sau activitățile comerciale, este incompatibilă cu cadrul legal aplicabil.

Totodată, entitățile raportoare au obligația de a asigura informarea completă și transparentă a clienților, anterior inițierii relației de afaceri sau efectuării tranzacției ocazionale. Informarea trebuie să includă identitatea operatorului, scopurile și temeiul prelucrării, destinatarii sau categoriile de destinatari ai datelor, precum și caracterul obligatoriu al furnizării acestora și consecințele refuzului de a le furniza.

De asemenea, trebuie comunicate în mod clar drepturile persoanei vizate, în special dreptul de acces, de rectificare și celelalte drepturi prevăzute de legislația aplicabilă. Această informare trebuie realizată într-un mod clar, inteligibil și adaptat contextului, astfel încât persoana vizată să înțeleagă în mod efectiv modul în care îi sunt prelucrate datele.

Din perspectiva auditorului, este esențială verificarea modului în care aceste obligații sunt implementate în practică, inclusiv existența și conținutul notelor de informare, modalitatea de comunicare către client, respectarea principiului limitării scopului și asigurarea faptului că datele nu sunt utilizate în afara scopurilor permise de lege.

Regulamentul pune accent pe ideea de trasabilitate completă a deciziilor AML, ceea ce implică păstrarea nu doar a documentelor colectate, ci și a documentelor care demonstrează raționamentul care a stat la baza deciziilor adoptate. Sunt aduse clarificări importante în materia protecției datelor, a păstrării evidențelor și a accesului autorităților competente la informațiile deținute de entitățile obligate, fără a modifica substanțial principiile generale deja prevăzute de legislația anterioară.

În ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, Regulamentul permite utilizarea, în condiții stricte de necesitate și proporționalitate, inclusiv a categoriilor speciale de date și a datelor referitoare la condamnări sau infracțiuni. Această prelucrare este condiționată de existența unor garanții adecvate, respectiv informarea clienților, utilizarea unor surse fiabile și actualizate, evitarea efectelor discriminatorii și asigurarea unui nivel ridicat de securitate a datelor.

Totodată, este reafirmat principiul potrivit căruia datele pot fi utilizate exclusiv în scopul prevenirii spălării banilor și a finanțării terorismului, fiind interzisă utilizarea acestora în scopuri comerciale.

Regulamentul permite, de asemenea, adoptarea unor decizii automatizate sau bazate pe inteligență artificială, însă numai cu respectarea unor condiții stricte, inclusiv intervenție umană semnificativă și posibilitatea explicării și contestării deciziei de către client.

În materia păstrării evidențelor, Regulamentul stabilește obligația entităților de a păstra într-un mod adecvat documentația relevantă privind aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, evaluările interne privind suspiciunile, documentele justificative ale tranzacțiilor și informațiile rezultate din parteneriatele de schimb de informații. Perioada standard de păstrare este de cinci ani de la încetarea relației de afaceri sau de la efectuarea tranzacției ocazionale, cu posibilitatea prelungirii acesteia în condiții strict justificate, la solicitarea autorităților competente sau în contextul unor proceduri în curs. De asemenea, este prevăzută obligația de ștergere a datelor la expirarea termenului de păstrare, în lipsa unei justificări legale pentru conservarea acestora.

Regulamentul introduce și o anumită flexibilitate în modul de păstrare a evidențelor, permițând înlocuirea copiilor documentelor cu referințe la acestea, cu condiția asigurării accesului imediat și integrității informațiilor.

În ceea ce privește accesul autorităților competente, entitățile obligate trebuie să dispună de sisteme care să permită furnizarea rapidă, completă și securizată a informațiilor privind relațiile de afaceri din ultimii cinci ani, inclusiv natura acestora, la solicitarea FIU sau a altor autorități competente. Accesul la date trebuie realizat prin canale sigure, care să garanteze confidențialitatea deplină a solicitărilor.

În ansamblu, noul cadru european nu modifică substanțial prevederile existente în materie de protecție a datelor și evidențe, dar le rafinează prin standarde mai clare de securitate, proporționalitate, trasabilitate și acces controlat al autorităților la informațiile relevante.

3.8. Solicitățile de informații, în aplicarea prevederilor art. 33 alin. (1) - (3) din Lege și art. 23 alin. (1) din Normele de aplicare

În cadrul obligațiilor de conformitate în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, solicitările de informații formulate de autoritățile competente, în special de Oficiul Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, constituie un instrument important pentru desfășurarea activităților de analiză, supraveghere și investigare.

Potrivit dispozițiilor legale aplicabile, entitățile raportoare au obligația de a furniza Oficiului, în mod direct, toate datele și informațiile solicitate, utilizând exclusiv mijloacele electronice și canalele de

comunicare securizate puse la dispoziție în acest scop. Transmiterea informațiilor trebuie să fie completă, corectă și realizată în termenele prevăzute de legislația incidentă.

Regula generală stabilește un termen de răspuns de maximum 15 zile de la data primirii solicitării. Cu toate acestea, în funcție de circumstanțele speței și de necesitățile operaționale ale autorității, Oficiul poate impune termene reduse, situație în care entitatea are obligația de a asigura conformarea în mod corespunzător și fără întârziere nejustificată.

Pentru îndeplinirea eficientă a acestor obligații, entitățile raportoare trebuie să dispună de proceduri interne clare și de sisteme adecvate care să permită identificarea rapidă și completă a informațiilor solicitate, inclusiv în situațiile în care acestea privesc relații de afaceri desfășurate într-o perioadă de până la 5 ani anterior solicitării.

Foarte importantă este utilizarea unor canale de comunicare securizate, capabile să asigure confidențialitatea integrală a schimbului de informații, atât în ceea ce privește solicitările primite, cât și datele transmise. În acest context, toate informațiile furnizate Oficiului sunt supuse unui regim strict de confidențialitate și sunt prelucrate cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

Din punct de vedere juridic, este important de subliniat că dispozițiile privind secretul profesional, secretul bancar sau alte obligații de confidențialitate nu pot fi invocate pentru a justifica refuzul transmiterii informațiilor solicitate de Oficiu în temeiul legii.

Din perspectiva auditorului, este relevantă evaluarea capacității entității de a răspunde în termenele legale, existența unor proceduri operaționale documentate pentru gestionarea solicitărilor de informații, precum și respectarea cerințelor privind securitatea, trasabilitatea și confidențialitatea comunicărilor.

Obligația de răspuns la solicitările autorităților este completată în Regulament de necesitatea de a se asigura coerența și integralitatea informațiilor furnizate, astfel încât acestea să reflecte atât datele, cât și contextul decizional.

3.9. Interzicerea divulgării și protecția angajaților, în aplicarea prevederilor art. 37 alin. (2) și (3), art. 38 alin. (1) și (2) din Lege și art. 23 alin. (4) și (5) din Normele de aplicare

În ceea ce privește interzicerea divulgării și protecția persoanelor implicate în aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, cadrul legal instituie un set de obligații stricte și complementare, menite să asigure atât eficiența mecanismului de raportare, cât și protecția efectivă a angajaților și reprezentanților entităților raportoare.

Astfel, entitățile raportoare au obligația de a asigura protecția juridică și organizațională a angajaților care, cu bună-credință, raportează suspiciuni de spălare a banilor sau finanțare a terorismului, fie prin canalele interne, fie direct către ONPCSB. Această protecție vizează în mod expres prevenirea oricăror forme de represalii, sancțiuni disciplinare abuzive, intimidare, amenințări sau discriminare la locul de muncă.

Un element central al acestui mecanism îl constituie garantarea confidențialității identității persoanelor care efectuează astfel de raportări, precum și protejarea acestora împotriva oricăror acțiuni care ar putea conduce la identificarea lor în afara cadrului legal.

În vederea asigurării unei aplicări efective a acestor principii, entitățile raportoare au obligația de a implementa proceduri interne adecvate privind raportarea încălcărilor, destinate personalului. Aceste proceduri trebuie să prevadă canale de raportare dedicate, independente de structurile operaționale, securizate din punct de vedere al accesului la informații și, acolo unde este posibil, anonime, fiind adaptate proporțional cu dimensiunea, natura și complexitatea activității entității.

Totodată, legislația instituie o interdicție expresă de utilizare în interes personal a informațiilor confidențiale obținute în contextul aplicării Legii, atât pe durata raportului de muncă, cât și ulterior încetării acestuia. Această obligație accentuează caracterul permanent al confidențialității informațiilor de natură AML/CFT.

În completare, cadrul legal consacră o obligație generală de nedivulgare, aplicabilă entității raportoare, structurilor de conducere, organelor de administrare și control, precum și întregului personal implicat. În acest sens, este interzisă divulgarea către clienți sau terți a oricăror informații privind existența unei analize în curs, transmiterea sau intenția de transmitere a unui raport de tranzacții suspecte, ori existența unor suspiciuni de spălare a banilor sau finanțare a terorismului.

Această interdicție include și comunicarea indirectă a unor informații care ar putea conduce la alertarea clientului („tipping-off”), întrucât o astfel de divulgare ar putea compromite investigațiile derulate de autoritățile competente și eficiența măsurilor dispuse.

În ansamblu, acest cadru normativ urmărește să asigure un echilibru între încurajarea raportării interne și externe a suspiciunilor și garantarea unui nivel adecvat de protecție pentru persoanele care contribuie la detectarea și prevenirea fenomenului de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

Regulamentul consolidează protecția procesului de raportare, subliniind importanța menținerii confidențialității atât asupra informațiilor raportate, cât și asupra raționamentului intern care a condus la raportare și consolidează cadrul juridic privind raportarea suspiciunilor prin clarificarea regimului de protecție aplicabil entităților obligate și, în același timp, prin întărirea interdicției de divulgare a informațiilor referitoare la raportările către FIU.

O primă noutate constă în consacrarea expresă a principiului potrivit căruia raportarea de bună-credință către FIU, efectuată de entitățile obligate sau de angajații ori directorii acestora, nu constituie o încălcare a obligațiilor de confidențialitate contractuale sau legale și nu atrage răspunderea civilă, administrativă sau profesională, chiar și în situația în care suspiciunea nu se confirmă ulterior sau activitatea infracțională nu este dovedită. Această prevedere întărește protecția juridică a raportorilor și reduce riscul de expunere la litigii.

Regulamentul instituie o interdicție strictă de divulgare a oricărei informații privind existența unei suspiciuni, transmiterea sau intenția de transmitere a unui raport către FIU, precum și desfășurarea unei analize de spălare de bani sau finanțare a terorismului. Această interdicție are rolul de a preveni avertizarea clientului și de a proteja eficiența investigațiilor financiare.

Sunt prevăzute totuși excepții limitate de la această interdicție, în special în cadrul grupurilor de entități obligate, între sucursale și filiale, sau între entități care desfășoară activități în cadrul aceleiași structuri organizatorice ori profesionale, cu condiția respectării politicilor interne de conformitate și a cerințelor privind protecția datelor și secretul profesional. De asemenea, schimbul de informații este permis între entități implicate în aceeași tranzacție, inclusiv la nivel transfrontalier, atunci când sunt îndeplinite condițiile de echivalență a regimului de reglementare și de protecție a datelor.

Regulamentul clarifică și faptul că încercările entităților obligate de a descuraja clientul să participe la activități ilicite nu sunt considerate divulgări interzise, ceea ce permite o intervenție preventivă în relația de afaceri fără riscul încălcării obligației de confidențialitate.

În ansamblu, noul cadru european menține echilibrul dintre protecția confidențialității investigațiilor financiare și necesitatea cooperării între entități și autorități, consolidând atât protecția juridică a raportorilor de bună-credință, cât și interdicția de divulgare a informațiilor sensibile către clienți sau terți.

3.10. Informații privind beneficiarul real al entității raportoare/declararea acestuia, în aplicarea prevederilor art. 19 alin. (1) – (3), art. 56 din Lege

În ceea ce privește identificarea și declararea beneficiarului real al entității raportoare, cadrul legal instituie un set de obligații clare, complementare și continue, aplicabile atât persoanelor juridice, cât și beneficiarilor reali, având ca finalitate asigurarea transparenței structurii de proprietate și control și prevenirea utilizării entităților juridice în scopuri de spălare a banilor sau finanțare a terorismului.

Astfel, persoanele juridice au obligația de a obține, de a deține și de a menține informații adecvate, corecte și actualizate privind beneficiarul lor real. Această obligație nu se limitează la identificarea formală a persoanei fizice care deține sau controlează în mod direct sau indirect entitatea, ci presupune și înțelegerea mecanismelor efective prin care se exercită controlul, inclusiv prin structuri de proprietate complexe, lanțuri de participare sau alte forme de influență determinantă asupra deciziilor entității.

Informațiile privind beneficiarul real trebuie să fie permanent disponibile în evidențele interne ale entității și să poată fi puse la dispoziția autorităților competente și a organelor de control, la solicitarea acestora, în condiții de completitudine și trasabilitate.

În paralel, beneficiarii reali au obligația de a furniza persoanelor juridice toate informațiile necesare pentru îndeplinirea cerințelor legale privind identificarea și raportarea acestora. Această obligație include furnizarea de date privind natura și întinderea intereselor deținute, modalitatea de exercitare a controlului, precum și orice alte informații relevante pentru stabilirea corectă a statutului de beneficiar real.

Pentru persoanele juridice supuse obligației de înregistrare în registrul comerțului, legislația prevede o obligație distinctă de declarare a beneficiarului real, atât la momentul înmatriculării, cât și ori de câte

ori intervine o modificare în structura de proprietate sau control. Această declarație constituie temeiul înregistrării și actualizării informațiilor în Registrul beneficiarilor reali al societăților, instrument esențial în asigurarea transparenței și în prevenirea utilizării structurilor juridice în scopuri ilicite.

Din punct de vedere al conformității, este important ca informațiile privind beneficiarul real să nu aibă un caracter pur declarativ, ci să fie susținute de documente justificative relevante, actualizate în mod continuu și verificate periodic, astfel încât să reflecte în mod fidel realitatea economică și juridică a entității.

În esență, acest mecanism urmărește asigurarea transparenței efective asupra controlului real exercitat asupra entităților juridice și reprezintă un pilon fundamental al cadrului de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului.

În completarea acestor obligații generale, legislația instituie cerințe suplimentare pentru anumite categorii de persoane juridice, în funcție de structura acționariatului și de nivelul de risc asociat jurisdicțiilor implicate. Astfel, persoanele juridice supuse obligației de înregistrare în registrul comerțului care au în structura de acționariat entități înregistrate sau având sediul fiscal în jurisdicții considerate necooperante din punct de vedere fiscal, în jurisdicții cu grad ridicat de risc în materia spălării banilor și finanțării terorismului sau în jurisdicții aflate sub monitorizarea organismelor internaționale relevante, sunt supuse unui regim de raportare extins.

În aceste situații, entitățile au obligația de a depune anual o declarație privind beneficiarul real, în vederea înregistrării în Registrul beneficiarilor reali al societăților, în termen de 15 zile de la aprobarea situațiilor financiare anuale, ceea ce implică o corelare directă cu procesul de raportare financiară.

Totodată, ori de câte ori intervine o modificare a datelor de identificare ale beneficiarului real, entitatea are obligația de a actualiza declarația în termen de 15 zile de la data producerii modificării, consacrand astfel caracterul continuu și dinamic al obligației de transparență.

În ansamblu, aceste obligații suplimentare au rolul de a consolida transparența în cazul structurilor cu risc ridicat și de a preveni utilizarea acestora în scopul disimulării beneficiarului real sau al fluxurilor financiare ilicite.

În aceste domenii, Regulamentul introduce o abordare mai integrată, în care conformitatea AML trebuie corelată cu standarde internaționale mai largi de integritate și transparență. Accentul se mută pe coerența dintre obligațiile AML și cele privind sancțiunile internaționale, precum și pe capacitatea entităților de a demonstra alinierea la standarde globale de conformitate.

3.11. MODUL DE PUNERE ÎN APLICARE A SANCTIUNILOR INTERNAȚIONALE

În materia sancțiunilor internaționale, entitățile raportoare au obligația de a asigura conformarea integrală și continuă cu cadrul normativ aplicabil, respectiv cu prevederile O.U.G. nr. 202/2008, cu reglementările adoptate la nivelul Uniunii Europene și ale Consiliului de Securitate al ONU, precum și cu Normele de aplicare aprobate prin Ordinul nr. 64/04.05.2026 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale de înghețare a fondurilor și resurselor economice de către entitățile supravegheate și controlate de ONPCSB.

Aplicarea acestui regim presupune implementarea unor mecanisme interne adecvate de prevenire, control și monitorizare, integrate în ansamblul procedurilor de cunoaștere a clientelei și de monitorizare continuă a relațiilor de afaceri. Scopul acestor mecanisme este identificarea, în timp util, a oricărei expuneri directe sau indirecte la persoane, entități, bunuri sau tranzacții care fac obiectul sancțiunilor internaționale.

Un element esențial al sistemului de conformare îl reprezintă activitatea de screening, care trebuie realizată la inițierea relației de afaceri, pe parcursul derulării acesteia, precum și înaintea efectuării tranzacțiilor relevante, în funcție de profilul de risc și de politicile interne ale entității.

Verificările trebuie efectuate utilizând surse oficiale și actualizate, respectiv listele publicate de ONPCSB, listele consolidate ale Uniunii Europene și listele de sancțiuni ale Consiliului de Securitate al ONU. În conformitate cu prevederile Ordinului nr.64/2026, aceste verificări trebuie integrate în mod obligatoriu în fluxurile interne de conformitate, astfel încât să fie parte componentă a proceselor standard de acceptare a clientului și, ulterior, de monitorizare.

În situația identificării unei potriviri sau a unei suspiciuni rezonabile de corespondență cu o persoană ori entitate desemnată, entitatea are obligația de a aplica fără întârziere măsurile prevăzute de legislația aplicabilă, inclusiv măsura de înghețare a fondurilor și a resurselor economice. Înghețarea fondurilor reprezintă orice măsură de indisponibilizare care are ca efect împiedicarea transferului, conversiei,

utilizării, accesării sau oricărei alte operațiuni care ar putea conduce la modificarea naturii, volumului, proprietății, deținerii sau destinației acestora.

Măsurile de înghețare se aplică imediat, fără evaluări discreționare și fără întârzieri, de la momentul identificării situației relevante din perspectiva sancțiunilor internaționale. Concomitent, entitățile au obligația de a notifica autoritatea competentă de îndată ce dețin informații privind existența unor fonduri sau resurse economice deținute ori controlate de persoane sau entități desemnate.

Obligația de notificare are caracter autonom și este distinctă de obligațiile de raportare prevăzute de legislația privind prevenirea spălării banilor și finanțarea terorismului, fiind aplicabilă oricărei persoane sau entități care deține informații relevante cu privire la bunuri, tranzacții sau relații economice supuse sancțiunilor internaționale.

Pentru a fi conforme AML, entitățile trebuie să asigure existența unor politici și proceduri interne care să reglementeze cel puțin următoarele elemente:

- efectuarea verificării inițiale și periodice;
- gestionarea alertelor generate de sistemele de verificare;
- validarea și escaladarea potrivirilor identificate;
- aplicarea imediată a măsurilor de înghețare;
- notificarea autorităților competente;
- documentarea completă a tuturor acțiunilor întreprinse și asigurarea trasabilității deciziilor.

Cadrul legal al identificării și raportării

În conformitate cu art. 18 din O.U.G. nr. 202/2008, entitățile au obligația de identificare și raportare a fondurilor și resurselor economice care fac obiectul sancțiunilor internaționale. În acest scop, măsurile de cunoaștere a clientelei sunt utilizate inclusiv pentru determinarea existenței unor legături directe sau indirecte cu persoane ori entități desemnate.

În completare, art. 7 din același act normativ instituie obligația generală de notificare a autorității competente de către orice persoană care deține informații privind persoane desemnate sau bunuri supuse sancțiunilor internaționale. Notificarea trebuie transmisă imediat ce informația devine cunoscută și trebuie să conțină date suficiente pentru identificarea și contactarea persoanei care o formulează.

Cadrul instituțional de implementare a sancțiunilor internaționale

Articolul 12 din O.U.G. nr. 202/2008 stabilește cadrul instituțional național pentru implementarea sancțiunilor internaționale, definind competențele autorităților implicate în aplicarea, supravegherea și autorizarea derogărilor.

Din punct de vedere funcțional, autoritățile competente pot fi structurate în trei categorii principale:

- autorități sectoriale, responsabile de aplicarea sancțiunilor în domenii economice specifice;
- autorități de supraveghere, precum ONPCSB, Banca Națională a României și Autoritatea de Supraveghere Financiară, care monitorizează conformarea entităților și aplicarea măsurilor de înghețare;
- autorități cu atribuții de autorizare și derogare, inclusiv Agenția Națională de Administrare Fiscală și ministerele de resort, care pot aproba, în condiții strict reglementate, excepții de la regimul sancționator.

Caracterul descentralizat al sistemului impune identificarea corectă a autorității competente aplicabile fiecărei situații, întrucât erorile de încadrare pot conduce la aplicarea incompletă sau neconformă a regimului sancțiunilor internaționale.

Evaluarea conformității și riscuri asociate

Din perspectivă operațională, aplicarea art. 12 presupune o analiză structurată care include:

- identificarea autorității competente aplicabile în funcție de activitatea clientului;
- determinarea tipului de sancțiuni incidente (financiare, comerciale, sectoriale sau combinate);
- verificarea existenței eventualelor derogări sau autorizații emise de autoritățile competente.

Principalele riscuri identificate în practică includ identificarea eronată a autorității competente, ignorarea sancțiunilor sectoriale, omisiunea verificării derogărilor aplicabile și necorelarea regimului sancționator cu activitatea efectivă a clientului.

Surse oficiale de verificare și screening

În vederea asigurării conformării, entitățile raportoare au obligația de a utiliza în mod constant surse oficiale de verificare, integrate în procedurile interne de control și monitorizare.

Acestea includ:

- secțiunea dedicată sancțiunilor internaționale de pe site-ul ONPCSB;

- listele consolidate ale Uniunii Europene și instrumentul „EU Sanctions Map”;
- listele de sancțiuni ale Consiliului de Securitate al ONU.

Utilizarea acestor surse trebuie să fie sistematică, documentată și demonstrabilă, în conformitate cu cerințele prevăzute de Ordinul nr. 64/04.05.2026, care consolidează obligația integrării verificărilor de sancțiuni în fluxurile standard de conformitate ale entităților supravegheate.

Regulamentul (UE) 2024/1624 introduce un cadru unitar la nivelul Uniunii Europene privind identificarea și tratarea jurisdicțiilor terțe cu impact semnificativ asupra riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, consolidând indirect mecanismele de aplicare a sancțiunilor internaționale și a măsurilor de precauție aplicabile entităților obligate.

Un element de noutate îl reprezintă clasificarea centralizată, la nivelul Comisiei Europene, a țărilor terțe în funcție de nivelul de risc, cu efect direct asupra intensității măsurilor aplicabile de către entitățile obligate.

Astfel, se disting trei categorii principale de jurisdicții:

1. Țări terțe cu deficiențe strategice semnificative (risc ridicat), identificate de Comisie și desemnate ca țări terțe cu risc ridicat, în situațiile în care sunt constatate:

- deficiențe majore în cadrul juridic și instituțional AML/CFT;
- eficiență scăzută în aplicarea măsurilor de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului;
- lipsa unor măsuri adecvate de prevenire a eludării sancțiunilor financiare ONU;
- persistența acestor deficiențe, fără măsuri corective eficiente.

Pentru aceste jurisdicții, entitățile obligate trebuie să aplice măsuri sporite de precauție (Enhanced Due Diligence – EDD) și, după caz, contramăsuri specifice stabilite la nivel european.

Un element de noutate este faptul că lista de contramăsuri poate fi adaptată de Comisie în funcție de riscurile specifice fiecărei jurisdicții, inclusiv la solicitarea statelor membre, ceea ce introduce un mecanism flexibil de reacție la riscuri emergente.

2. Țări terțe cu deficiențe de conformitate, categorie care vizează jurisdicțiile în care deficiențele nu sunt neapărat structurale, dar afectează conformitatea sistemului AML/CFT. În aceste cazuri, Comisia stabilește:

- măsuri sporite de precauție standardizate la nivel UE;

- obligații uniforme pentru entitățile obligate în relațiile cu persoane sau entități din aceste jurisdicții.

Noutatea față de reglementările anterioare constă în standardizarea măsurilor EDD la nivel european, reducând diferențele de aplicare între statele membre.

3. Țări terțe care reprezintă o amenințare gravă și specifică la adresa sistemului financiar al UE

Regulamentul introduce o categorie distinctă, aplicabilă în situații excepționale, atunci când riscul nu poate fi gestionat prin primele două categorii. În aceste cazuri:

- Comisia poate adopta acte delegate pentru identificarea jurisdicțiilor;
- sunt aplicate fie contramăsuri, fie măsuri EDD extinse, în funcție de natura riscului;
- evaluarea ia în considerare inclusiv funcționarea sistemului de sancțiuni, cooperarea internațională și eficiența autorităților din statul terț.

Această categorie reprezintă o extindere a abordării bazate pe risc la nivel macrosistemic, nu doar individual.

Regulamentul introduce mai multe elemente cu impact direct asupra modului de aplicare a sancțiunilor și măsurilor restrictive:

- integrarea explicită a riscurilor privind eludarea sancțiunilor financiare ONU în evaluarea jurisdicțiilor terțe;
- utilizarea evaluărilor și rapoartelor organismelor internaționale de standardizare AML/CFT ca bază de fundamentare a deciziilor Comisiei;
- posibilitatea statelor membre de a impune măsuri suplimentare, cu obligația notificării către Comisie;
- mecanism de revizuire periodică a măsurilor aplicabile fiecărei jurisdicții, pentru a reflecta evoluția riscurilor;
- posibilitatea Comisiei de a uniformiza sau corecta măsurile naționale, atunci când acestea nu sunt proporționale sau nu mai sunt justificate.

Față de Legea nr. 129/2019, Regulamentul aduce o centralizare a evaluării jurisdicțiilor cu risc, o standardizare a măsurilor de precauție aplicabile și o integrare mai clară a riscurilor legate de sancțiunile internaționale și de finanțarea proliferării în analiza AML/CFT. Acest cadru determină o schimbare de abordare: de la evaluări predominant naționale la un sistem european unitar, în care clasificarea țărilor terțe și intensitatea măsurilor aplicate sunt determinate preponderent la nivelul Comisiei Europene.

3.12. OCDE și alinierea României la standardele anti-mită

La nivel internațional, România este implicată activ în procesul de aliniere la standardele Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) în materia prevenirii și combaterii corupției transfrontaliere. În cadrul Grupului de lucru anti-mită al OCDE, accentul este pus pe consolidarea capacității statelor de a preveni, detecta și sancționa coruperea funcționarilor publici străini în contextul operațiunilor economice internaționale.

Evaluările recente realizate la nivel OCDE, inclusiv cea din octombrie 2025, evidențiază progresele semnificative înregistrate de România în ceea ce privește cadrul legislativ, instituțional și operațional în materia combaterii mitei transfrontaliere, confirmând o evoluție constantă de aliniere la standardele organizației.

Aceste evoluții sunt reflectate în plan intern prin consolidarea cadrului normativ anticorupție, în special prin Legea nr. 319/2024, ulterior modificată și completată prin Legea nr. 156/2025, acte normative adoptate inclusiv în contextul procesului de aderare a României la OCDE și al întăririi mecanismelor naționale de integritate.

Infrațiunea de corupere a funcționarului public străin

Potrivit Legii nr. 319/2024, constituie infracțiune fapta persoanei care, direct sau indirect, promite, oferă sau dă unui funcționar public străin, pentru sine sau pentru altul, bani ori alte foloase necuvenite, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în atribuțiile de serviciu ale acestuia sau în legătură cu încălcarea acestor atribuții, atunci când fapta este de natură să genereze un avantaj în contextul desfășurării de operațiuni economice internaționale.

Legea nr. 319/2024, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 156/2025, consolidează regimul sancționator și mecanismele de recuperare a produsului infracțiunii, extinzând sfera confiscării asupra bunurilor obținute direct sau indirect din activitatea infracțională.

Infrațiunea este sancționată cu pedeapsa închisorii de la 2 la 7 ani și este relevantă din perspectiva prevenirii și combaterii spălării banilor, întrucât este încadrată ca infracțiune premisă cu risc ridicat, capabilă să genereze fluxuri financiare ilicite ulterior integrate în circuitul economic legal.

În Evaluarea Națională a Riscurilor, infracțiunea de corupție este apreciată ca având un risc ridicat de a constitui infracțiune predicat pentru spălarea banilor, în special în context transfrontalier.

Noțiunea de funcționar public străin

În sensul legislației aplicabile, noțiunea de „funcționar public străin” are o interpretare extinsă și include orice persoană care deține o funcție legislativă, executivă, administrativă sau judiciară într-un alt stat.

În această categorie intră, cu titlu exemplificativ, oficiali guvernamentali, parlamentari, magistrați, precum și persoane care exercită atribuții în cadrul unor entități de stat sau controlate de stat, inclusiv întreprinderi de stat ori organisme publice.

De asemenea, sunt incluse persoanele care activează în cadrul organizațiilor internaționale, precum Organizația Națiunilor Unite (ONU), Banca Mondială, Organizația Mondială a Sănătății (OMS), instituțiile Uniunii Europene sau Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO), precum și alte organizații internaționale relevante.

Calitatea de funcționar public străin se menține indiferent de caracterul remunerat sau neremunerat al funcției, precum și indiferent de natura permanentă sau temporară a acesteia. În anumite situații, pot fi incluși și candidații la funcții publice, în măsura în care legislația incidentă și contextul factual justifică această calificare.

În esență, este relevantă orice situație în care o persoană acționează în numele unui stat străin sau al unei organizații internaționale, în exercitarea unor atribuții publice.

Instrumente de suport și implicații de conformitate

Pentru identificarea și gestionarea riscurilor asociate corupției funcționarilor publici străini, sunt utilizate instrumente de referință precum Ghidul ONPCSB privind indicatorii de risc pentru identificarea cazurilor de corupere a funcționarilor publici străini în operațiuni economice internaționale. Acesta include tipologii relevante de spălare a banilor proveniți din mită internațională, precum și indicatori de risc utili în analiza tranzacțiilor. Ghidul este disponibil pe site-ul www.onpcsb.ro și trebuie utilizat ca instrument de suport în cadrul procedurilor interne de evaluare a riscurilor.

Entitățile raportoare au obligația de a raporta tranzacțiile suspecte către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (ONPCSB) și, după caz, de a sesiza autoritățile competente atunci când există indicii privind posibile fapte de corupție transfrontalieră.

Implicațiile aderării României la OCDE

Aderarea României la OCDE determină o consolidare suplimentară a standardelor internaționale în materia prevenirii și combaterii corupției, cu impact direct asupra riscurilor asociate operațiunilor economice transfrontaliere.

Din perspectiva prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, riscurile asociate mitei internaționale și coruperii funcționarilor publici străini sunt încadrate în categoria riscurilor ridicate, în special în cazul tranzacțiilor complexe, al structurilor transfrontaliere sau al relațiilor de afaceri cu expunere internațională.

Pentru auditori, implicațiile sunt directe și operaționale. Aceștia trebuie să aplice măsuri adecvate de cunoaștere a clientelei, inclusiv identificarea beneficiarului real și evaluarea expunerii la persoane expuse public sau funcționari publici străini.

Totodată, este esențială identificarea indicatorilor de risc specifici, precum lipsa unei justificări economice clare, structuri financiare neobișnuite, intermediari fără rol economic real sau tranzacții cu caracter atipic în raport cu profilul clientului.

În situația identificării unor suspiciuni rezonabile, se aplică obligația de raportare către ONPCSB, împreună cu documentarea corespunzătoare a analizelor efectuate și a fundamentării deciziei de raportare.

3.13. Sancțiuni

Respectarea obligațiilor privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului reprezintă o componentă importantă a cadrului național de conformitate, integritate financiară și protecție a sistemului economic împotriva utilizării în scopuri ilicite. Nerespectarea obligațiilor prevăzute de legislația aplicabilă în domeniul prevenirii spălării banilor/finanțării terorismului poate atrage răspunderea disciplinară, contravențională, administrativă, civilă sau penală, după caz, atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru persoanele responsabile de conducerea, administrarea ori implementarea măsurilor de conformitate.

În conformitate cu prevederile Legii, pot constitui încălcări ale obligațiilor AML/CFT, fără a se limita la acestea:

- neimplementarea unor politici, mecanisme, norme și proceduri interne adecvate de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;
- lipsa evaluării și actualizării periodice a riscurilor AML/CFT asociate activității desfășurate;
- neaplicarea măsurilor standard, simplificate sau suplimentare de cunoaștere a clientelei;
- neidentificarea sau neverificarea beneficiarului real;
- lipsa monitorizării continue a relațiilor de afaceri și a tranzacțiilor;
- neîndeplinirea obligațiilor de raportare către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor;
- ignorarea sau omiterea analizării indicatorilor și factorilor de risc specifici activităților susceptibile de a facilita spălarea banilor, finanțarea terorismului ori acte de corupție;
- facilitarea directă sau indirectă a unor operațiuni ce pot avea legătură cu fapte de corupere a funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale.
- neconservarea documentelor și evidențelor conform termenelor prevăzute de lege;
- neasigurarea instruirii periodice a personalului;
- nerespectarea obligațiilor privind aplicarea sancțiunilor internaționale și a măsurilor restrictive și neimplementarea măsurilor privind verificarea/consultarea listelor privind sancțiunile internaționale;
- divulgarea neautorizată a informațiilor privind raportările de tranzacții suspecte sau verificările efectuate de autoritățile competente („tipping-off”).

În funcție de natura și gravitatea faptelor constatate, autoritățile competente pot dispune aplicarea unor sancțiuni contravenționale sau administrative, inclusiv:

- avertisment;
- amendă contravențională;
- instituirea unor măsuri corective obligatorii;
- restricționarea sau suspendarea temporară a activității;
- retragerea autorizației ori a dreptului de exercitare a activității;
- interdicția temporară de exercitare a funcțiilor de conducere de către persoanele responsabile;

- publicarea sancțiunilor aplicate, în condițiile legii.

Aplicarea sancțiunilor se realizează cu respectarea principiului proporționalității, eficienței și descurajării, avându-se în vedere, după caz:

- gravitatea și durata încălcării;
- caracterul repetitiv, sistemic sau intenționat al faptei;
- nivelul de responsabilitate al persoanelor implicate;
- impactul asupra integrității și stabilității sistemului financiar;
- existența unor măsuri de remediere adoptate;
- gradul de cooperare cu autoritățile competente;
- nivelul prejudiciului produs sau avantajele patrimoniale obținute;
- existența unor mecanisme adecvate de control intern și conformitate.

Faptele care întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni se supun dispozițiilor legislației penale aplicabile, inclusiv prevederilor Legii nr. 129/2019, Legii nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, O.U.G. nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale și ale Codului penal.

Constituie fapte de o gravitate deosebită:

- participarea directă sau indirectă la operațiuni de spălare a banilor;
- finanțarea terorismului;
- punerea la dispoziție de fonduri sau resurse economice către persoane, entități sau organizații supuse sancțiunilor internaționale;
- disimularea provenienței ilicite a bunurilor sau fondurilor;
- împiedicarea activității de control ori furnizarea cu rea-credință de informații false sau incomplete autorităților competente;
- facilitarea unor mecanisme de plată, transfer ori intermediere utilizate pentru disimularea unor acte de corupție sau mituire transnațională;
- efectuarea ori facilitarea unor operațiuni economice internaționale prin intermediul cărora sunt oferite, promise sau acordate avantaje necuvenite funcționarilor publici străini.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 319/2024, modificată prin Legea nr. 156/2025, entitățile au obligația de a acorda o atenție sporită riscurilor asociate operațiunilor economice internaționale, în special în ceea ce privește:

- tranzacțiile derulate prin intermediari sau consultanți;
- plățile către jurisdicții cu nivel ridicat de risc;
- utilizarea unor structuri corporative opace;
- plățile fără justificare economică evidentă;
- comisioanele excesive ori neobișnuite;
- relațiile comerciale care implică persoane expuse politic sau funcționari publici străini.

Aceste fapte pot atrage, de asemenea, răspunderea penală a persoanelor fizice și/sau juridice implicate, în condițiile legii.

Totodată, nerespectarea obligațiilor privind aplicarea sancțiunilor internaționale și a măsurilor restrictive poate conduce la dispunerea unor măsuri precum:

- blocarea sau suspendarea tranzacțiilor;
- înghețarea fondurilor și a resurselor economice;
- încetarea relațiilor de afaceri;
- raportarea către autoritățile competente;
- aplicarea măsurilor administrative și sancționatorii prevăzute de lege.

Entitățile raportoare au obligația de a asigura implementarea unor mecanisme adecvate de conformitate, control intern și gestionare a riscurilor AML/CFT, proporțional cu natura, dimensiunea și complexitatea activității desfășurate, precum și de a adopta măsuri eficiente pentru prevenirea, identificarea, investigarea și remedierea eventualelor încălcări ale obligațiilor legale în domeniu.

CAP. IV – INDICATORI DE SUSPICIUNE

Identificarea și evaluarea indicatorilor de suspiciune reprezintă un element de bază ale mecanismelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, având rolul de a sprijini auditorii financiari în recunoașterea situațiilor, comportamentelor, tranzacțiilor sau circumstanțelor care pot indica utilizarea sistemului economic și financiar în scopuri ilicite.

Indicatorii de suspiciune nu au caracter exhaustiv și nu constituie, în mod individual, dovada existenței unei activități de spălare a banilor, finanțare a terorismului ori a altor infracțiuni asociate. Existența unuia sau a mai multor indicatori impune însă efectuarea unor verificări suplimentare și aplicarea unei analize bazate pe risc, având în vedere profilul clientului, natura relației de afaceri, tipul serviciilor prestate, complexitatea tranzacțiilor și toate circumstanțele relevante ale cazului analizat.

În aplicarea obligațiilor prevăzute de legislația AML/CFT, auditorii financiari trebuie să acorde o atenție sporită tranzacțiilor sau relațiilor de afaceri care:

- nu au un scop economic, comercial sau juridic evident;
- sunt neobișnuit de complexe ori netransparente;
- implică jurisdicții cu risc ridicat;
- prezintă neconcordanțe între profilul clientului și activitatea desfășurată;
- pot indica tentative de disimulare a beneficiarului real, a provenienței fondurilor sau a destinației acestora;

• pot avea legătură cu acte de corupție, fraudă, evaziune fiscală, finanțarea terorismului sau eludarea sancțiunilor internaționale.

Evaluarea indicatorilor de suspiciune trebuie realizată în contextul unei abordări bazate pe risc, în conformitate cu prevederile Legii nr. 129/2019, recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF), orientările emise la nivel european, standardele și ghidurile emise de Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (ONPCSB), precum și cu standardele profesionale aplicabile activității de audit financiar.

Regulamentul (UE) 2024/1624 introduce o abordare mai analitică a indicatorilor de suspiciune, în sensul în care aceștia nu trebuie tratați izolat, ci corelați cu profilul general al clientului și cu logica economică a tranzacțiilor. Un indicator de suspiciune nu generează automat obligații de escaladare, ci declanșează o obligație de analiză suplimentară și documentată.

La sfârșitul anului 2022, România a finalizat prima Evaluare Națională a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului, realizată cu sprijinul experților Consiliului Europei. Evaluarea a avut ca obiectiv identificarea, analizarea și înțelegerea amenințărilor, vulnerabilităților și riscurilor specifice la nivel național, în vederea consolidării cadrului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

Procesul de evaluare a avut la bază analiza mai multor componente relevante, printre care:

- sectoarele și produsele financiare susceptibile de utilizare abuzivă;
- amenințările generate de infracțiunile predicat care constituie sursa veniturilor ilicite;
- tipologiile persoanelor implicate în astfel de activități;
- dimensiunea transfrontalieră a fenomenului;
- sectoarele economice expuse riscului;
- riscurile specifice asociate finanțării terorismului.

Concluziile Evaluării Naționale au contribuit la consolidarea mecanismelor naționale de prevenire și combatere a SB/FT, printr-o mai bună înțelegere a riscurilor, prioritizarea măsurilor de diminuare a acestora și orientarea resurselor către domeniile cu grad ridicat de expunere.

În acest context, auditorii financiari sunt încurajați să consulte concluziile Evaluării Naționale a Riscurilor și să le integreze în activitatea proprie, în special în procesele privind:

- identificarea și evaluarea riscurilor;
- determinarea factorilor de risc specifici;
- identificarea situațiilor concrete de risc;
- stabilirea profilului de risc al clienților;
- adaptarea măsurilor de cunoaștere a clientelei și monitorizare.

Evaluarea Națională a evidențiat faptul că anumite infracțiuni predicat prezintă un nivel ridicat de risc din perspectiva spălării banilor. Astfel, evaziunea fiscală a fost identificată ca una dintre principalele surse de venituri ilicite, fiind asociată frecvent cu utilizarea societăților fantomă, a transferurilor bancare

cu justificări fictive și a retragerilor de numerar disimulate sub forma unor servicii de consultanță, împrumuturi ori restituiri de împrumuturi.

Corupția a fost evaluată, de asemenea, ca având un impact semnificativ, fiind utilizate mecanisme precum interpuși, societăți comerciale, operațiuni fictive sau investiții în sectorul imobiliar și al bunurilor de lux. Totodată, traficul de persoane, infracțiunile informatice și alte forme de criminalitate economică organizată au fost identificate ca amenințări relevante, caracterizate printr-o puternică dimensiune transfrontalieră și prin utilizarea unor mecanisme complexe de disimulare a fondurilor.

Analiza națională a evidențiat faptul că persoanele expuse public (PEP) prezintă un risc ridicat, având în vedere accesul acestora la resurse publice și influența asociată funcțiilor deținute. De asemenea, persoanele juridice și fizice rezidente pot fi utilizate în diverse mecanisme de disimulare a fondurilor provenite din infracțiuni, inclusiv prin tranzacții fictive, retrageri de numerar sau utilizarea conturilor personale în scopul tranzitării fondurilor ilicite.

Referitor la persoanele fizice și juridice nerezidente, evaluarea a evidențiat vulnerabilități suplimentare generate de dificultățile privind identificarea beneficiarului real, utilizarea unor structuri juridice complexe sau exploatarea temporară a conturilor urmată de retragerea rapidă din jurisdicție. Totodată, dimensiunea transfrontalieră a fenomenului a fost clasificată ca prezentând un risc ridicat, în contextul utilizării unor mecanisme și rețele infracționale care operează în mai multe jurisdicții pentru reducerea riscului de detectare.

În ceea ce privește sectoarele economice, Evaluarea Națională a identificat un risc ridicat în special în sectorul imobiliar, al construcțiilor, al serviciilor asociate activelor virtuale, al furnizorilor de servicii pentru societăți și fiducii, precum și în anumite segmente ale sectorului jocurilor de noroc. Totodată, utilizarea intensivă a numerarului a fost identificată ca factor de risc transversal, cu impact semnificativ asupra expunerii la activități de spălare a banilor.

Profesiile liberale, inclusiv auditorii financiari, au fost evaluate ca prezentând un risc redus, având în vedere specificul activității desfășurate, standardele profesionale aplicabile și nivelul ridicat de conformare existent la nivelul profesiei. Cu toate acestea, încadrarea sectorului într-o categorie de risc scăzut nu exclude existența unor vulnerabilități la nivel individual și nu diminuează obligația auditorilor financiari de a aplica permanent o abordare bazată pe risc și măsuri adecvate de monitorizare și control.

În cursul anului 2025 au fost realizate evaluări sectoriale dedicate diferitelor domenii economice și categorii de entități raportoare, inclusiv sectorului auditorilor financiari. Evaluarea sectorială aferentă acestui sector a confirmat menținerea unui profil de risc scăzut atât în materia spălării banilor, cât și a

finanțării terorismului, concluzie fundamentată pe analiza naturii serviciilor prestate, a tipologiei clientelei și a mecanismelor de conformitate și autoreglementare existente la nivel profesional.

Totodată, evaluarea sectorială a evidențiat faptul că riscul redus asociat sectorului nu exclude posibilitatea utilizării serviciilor profesionale în scopul facilitării unor activități ilicite, în special în situațiile în care nu sunt implementate măsuri adecvate de control intern, monitorizare și evaluare a riscurilor. În consecință, auditorii financiari trebuie să asigure menținerea unor mecanisme eficiente de conformitate AML/CFT și să adapteze permanent măsurile aplicate în funcție de nivelul de risc identificat.

În ceea ce privește finanțarea terorismului, Evaluarea Națională a concluzionat că nivelul de risc aferent României este redus, inclusiv în raport cu utilizarea persoanelor juridice, a persoanelor fizice, a persoanelor expuse public și a persoanelor nerezidente. Acest nivel redus de risc este influențat atât de contextul național, cât și de eficiența mecanismelor de prevenire și control implementate la nivel instituțional. Cu toate acestea, având în vedere caracterul dinamic și transfrontalier al fenomenului, este necesară menținerea unei monitorizări continue și a unei vigilențe sporite în aplicarea măsurilor AML/CFT.

4.1. Indicatori generali de suspiciune

Indicatorii generali de suspiciune constituie repere esențiale pentru identificarea unor posibile activități de spălare a banilor, finanțare a terorismului sau a altor infracțiuni asociate. În practică, existența unor neconcordanțe privind originea fondurilor, dificultăți în identificarea părților implicate ori lipsa unei justificări economice, comerciale sau juridice rezonabile pot reprezenta elemente relevante în evaluarea riscului asociat unei relații de afaceri sau unei tranzacții.

În materia finanțării terorismului, indicatorii de risc pot include, între altele, utilizarea necorespunzătoare a organizațiilor fără scop patrimonial, colectarea sau transferul de fonduri către jurisdicții ori zone geografice asociate unui risc ridicat, precum și existența unor fluxuri financiare care nu corespund profilului declarat al persoanelor sau entităților implicate.

Indicatorii de suspiciune trebuie analizați în mod coroborat și contextual, în cadrul unei abordări bazate pe risc, nu în mod izolat. Existența unui singur indicator nu conduce automat la concluzia existenței unei activități ilicite, însă poate impune efectuarea unor verificări suplimentare și aprofundarea analizei.

În acest context, rolul auditorilor financiari este unul important în procesul de identificare și evaluare a elementelor susceptibile de a indica activități de spălare a banilor sau finanțare a terorismului, având

în vedere accesul acestora la informații financiare, contabile și operaționale relevante. Auditorii financiari trebuie să analizeze informațiile disponibile într-o manieră integrată, să coreleze date provenite din surse și perioade diferite și să evalueze coerența dintre profilul clientului, activitatea desfășurată și operațiunile identificate.

Analiza efectuată trebuie să fie adecvat documentată și să permită fundamentarea deciziilor adoptate în cadrul procesului de conformitate AML/CFT, inclusiv, după caz, în ceea ce privește obligația de raportare a tranzacțiilor suspecte către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, în condițiile prevăzute de lege.

Pot constitui indicatori generali de suspiciune, fără a ne limita la aceștia, următoarele tipuri de indicatori:

a) Indicatori privind comportamentul clientului

- reticența clientului de a furniza informații sau documente privind identitatea, activitatea desfășurată ori beneficiarul real;
- furnizarea de informații incomplete, contradictorii, neactualizate sau dificil de verificat;
- utilizarea unor reprezentanți, intermediari sau persoane interpose fără justificare economică evidentă;
- schimbarea frecventă și nejustificată a structurii acționariatului sau a conducerii;
- manifestarea unui interes neobișnuit privind evitarea obligațiilor de raportare ori a măsurilor de conformitate AML/CFT;
- refuzul de a clarifica sursa fondurilor sau natura tranzacțiilor efectuate.

b) Indicatori privind tranzacțiile și operațiunile financiare

- tranzacții fără justificare economică, comercială sau juridică aparentă;
- operațiuni complexe, fragmentate sau circulare care nu corespund profilului clientului;
- transferuri frecvente către sau din jurisdicții cu risc ridicat ori supuse sancțiunilor internaționale;
- utilizarea excesivă a numerarului în raport cu natura activității;
- transferuri repetate între entități aparent afiliate fără justificare economică;
- tranzacții semnificative incompatibile cu situația financiară, obiectul de activitate ori istoricul clientului;

- plăți efectuate prin intermediul unor terți fără legătură evidentă cu tranzacția.

c) Indicatori privind structurile juridice și beneficiarul real

- utilizarea unor structuri corporative complexe, opace sau neobișnuite;
- dificultăți în identificarea beneficiarului real;
- implicarea unor societăți înregistrate în jurisdicții offshore sau cu grad redus de transparență;
- existența unor acționari nominali sau a unor mecanisme artificiale de control;
- modificări frecvente și nejustificate ale structurii de proprietate.

d) Indicatori privind sancțiunile internaționale și finanțarea terorismului

- relații de afaceri sau tranzacții implicând persoane, entități ori jurisdicții supuse sancțiunilor internaționale;
- transferuri de fonduri către zone afectate de conflicte, terorism sau criminalitate organizată;
- utilizarea unor organizații, entități nonprofit sau structuri fără scop patrimonial în mod incompatibil cu activitatea declarată;
- existența unor legături directe sau indirecte cu persoane desemnate pe liste de sancțiuni ori monitorizare.

e) Indicatori privind corupția și operațiunile economice internaționale

- plăți neobișnuite către consultanți, agenți sau intermediari externi;
- comisioane disproporționate față de serviciile prestate;
- tranzacții derulate prin jurisdicții fără legătură evidentă cu operațiunea economică;
- plăți efectuate către persoane expuse politic sau persoane asociate acestora;
- utilizarea unor contracte fictive ori insuficient documentate;
- operațiuni care pot indica fapte de corupere a funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale.

4.2. Indicatori specifici sectorului auditului financiar

Standardele internaționale promovate de Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF) plasează în centrul cadrului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului conceptul de abordare bazată pe risc („risk based approach”). Această abordare presupune identificarea, evaluarea și înțelegerea riscurilor la care este expusă entitatea, urmată de aplicarea unor măsuri

proporționale cu natura și nivelul acestora. Aplicarea abordării bazate pe risc presupune alocarea resurselor și a măsurilor de control către domeniile, clienții, tranzacțiile și activitățile care prezintă un nivel ridicat de expunere, concomitent cu posibilitatea aplicării unor măsuri simplificate în situațiile încadrate într-un nivel redus de risc, în condițiile prevăzute de lege.

Având în vedere natura serviciilor prestate și accesul la informații financiare, contabile și operaționale relevante, auditorii financiari se află într-o poziție importantă pentru identificarea unor indicatori de risc și suspiciune privind posibile activități de spălare a banilor, finanțare a terorismului, fraudă, corupție sau eludare a sancțiunilor internaționale. Astfel, în cazul auditorilor financiari, abordarea implică o analiză continuă și dinamică a riscurilor asociate activității desfășurate, având în vedere profilul clientului, tipologia serviciilor prestate, structura tranzacțiilor analizate, jurisdicțiile implicate, natura operațiunilor economice și eventualele modificări intervenite pe parcursul relației profesionale.

Deși sectorul auditorilor financiari este evaluat, la nivel național, ca prezentând un risc redus de expunere la activități de spălare a banilor și finanțare a terorismului, specificul activității desfășurate și accesul la informații financiare, contabile și operaționale relevante, pot genera anumite vulnerabilități care necesită o monitorizare adecvată și aplicarea unor măsuri eficiente de conformitate AML/CFT.

În contextul serviciilor de audit financiar și al serviciilor conexe, pot fi identificate o serie de riscuri relevante din perspectiva prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului.

Un prim element de risc îl reprezintă posibilitatea ca persoane implicate în activități ilicite să profite de eventuale deficiențe în aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, de monitorizare sau de raportare a tranzacțiilor suspecte.

Totodată, diversificarea serviciilor profesionale oferite poate genera riscuri suplimentare, în special în situațiile în care expertiza profesională este utilizată, în mod direct sau indirect, pentru structurarea unor mecanisme menite să disimuleze proveniența ilicită a fondurilor, să creeze aparența de legalitate a unor operațiuni ori să faciliteze utilizarea unor structuri juridice opace.

De asemenea, nivelul redus de raportare a tranzacțiilor suspecte în anumite segmente ale sectorului poate reflecta existența unor limitări în mecanismele interne de identificare și escaladare a suspiciunilor sau o înțelegere insuficientă a obligațiilor AML/CFT. În acest context, aplicarea consecventă a abordării bazate pe risc și consolidarea mecanismelor interne de control și conformitate devin esențiale pentru gestionarea adecvată a vulnerabilităților existente.

În activitatea practică, indicatorii de risc specifici sectorului auditorilor financiari pot fi analizați în funcție de natura clientelei, tipologia tranzacțiilor, comportamentul economic și structura operațiunilor

identificate, astfel că, în exercitarea atribuțiilor profesionale, auditorii financiari trebuie să acorde o atenție sporită următoarelor situații:

a) Indicatori privind activitatea și situația financiară a clientului

- neconcordanțe semnificative între activitatea declarată și fluxurile financiare identificate;
- creșteri nejustificate ale cifrei de afaceri, lichidităților sau profitabilității;
- tranzacții semnificative fără documentație justificativă adecvată;
- existența unor operațiuni fictive, circulare sau lipsite de substanță economică;
- înregistrări contabile neobișnuite, incomplete ori efectuate în apropierea perioadelor de raportare;
- utilizarea frecventă a ajustărilor contabile fără justificare clară;
- diferențe semnificative între documentele contabile și situația reală identificată în cadrul misiunii de audit;
- discrepanțe între veniturile declarate și nivelul de trai ori activele deținute de persoanele implicate;
- existența unor active sau investiții care nu pot fi justificate prin profilul financiar al clientului.

b) Indicatori privind structura societății și beneficiarul real

- dificultăți în identificarea beneficiarului real ori refuzul furnizării informațiilor relevante;
- utilizarea unor structuri societare excesiv de complexe fără justificare economică;
- implicarea unor entități offshore sau a unor jurisdicții cu grad redus de transparență fiscală/grad ridicat de risc de SB/FT;
- modificări frecvente și nejustificate ale structurii acționariatului sau conducerii;
- utilizarea unor acționari nominali, persoane interpușe sau structuri juridice menite să disimuleze controlul efectiv;
- utilizarea unor persoane juridice străine sau structuri offshore pentru ascunderea identității beneficiarului real și crearea unui nivel suplimentar de opacitate;
- existența unor relații comerciale cu entități aparent inactive sau fără activitate economică reală.

c) Indicatori privind tranzacțiile și relațiile comerciale

- tranzacții semnificative cu părți afiliate fără justificare economică evidentă;
- plăți sau încasări efectuate prin intermediul unor terți fără legătură contractuală clară;
- transferuri repetate de fonduri între entități din grup fără fundament economic;
- contracte de consultanță, intermediere sau servicii externe insuficient documentate;

- plăți către furnizori sau parteneri comerciali din jurisdicții cu risc ridicat;
- existența unor tranzacții incompatibile cu profilul economic și operațional al clientului.
- utilizarea excesivă sau fragmentată a numerarului, inclusiv în scopul evitării mecanismelor de control;
- lipsa documentelor justificative aferente fluxurilor financiare;
- utilizarea unor terți fără rol economic real în derularea tranzacțiilor;
- operațiuni comerciale internaționale care implică supraevaluarea sau subevaluarea bunurilor ori serviciilor;
- existența unor tranzacții fictive sau a unor mecanisme de tip „trade based money laundering” (fie operațiuni comerciale fictive, fie operațiuni comerciale reale, dar manipulate pentru a muta/masca bani iliciți);
- condiții neobișnuite aferente împrumuturilor, lipsa transparenței privind creditorii sau utilizarea unor mecanisme de tip „loan-back”;
- utilizarea activelor virtuale sau a criptomonedelor în contexte care nu corespund profilului economic declarat al clientului;
- conversii frecvente și nejustificate între active virtuale și numerar.

d) Indicatori privind conduita clientului în relația cu auditorul

- presiuni exercitate asupra auditorului pentru limitarea verificărilor sau omiterea anumitor aspecte;
- furnizarea selectivă, întârziată sau incompletă a documentelor și informațiilor solicitate;
- refuzul accesului la documente justificative ori la informații privind anumite tranzacții;
- schimbarea nejustificată și frecventă a auditorilor sau consultanților;
- reticența sau lipsa de claritate în furnizarea informațiilor relevante privind activitatea desfășurată, structura societății sau proveniența fondurilor
- tentative de influențare necorespunzătoare a concluziilor misiunii de audit.

e) Indicatori privind utilizarea serviciilor profesionale și a conturilor escrow (utilizarea neobișnuită a conturilor escrow poate reprezenta un indicator relevant de suspiciune, în special în situațiile în care fondurile sunt intermedicate prin terți fără existența unei justificări economice sau juridice clare, existând riscul disimulării identității părților implicate ori al provenienței fondurilor)

- solicitarea unor servicii profesionale fără justificare economică clară;
- implicarea neobișnuită a unor furnizori de servicii profesionale în structuri sau tranzacții complexe;
- utilizarea conturilor escrow într-o manieră care nu corespunde scopului economic declarat;

- tranzitarea fondurilor prin conturi controlate de terți fără justificare comercială rezonabilă;
- imposibilitatea identificării clare a sursei fondurilor, a beneficiarului final sau a părților implicate în tranzacție.

f) Indicatori privind sectoarele și domeniile cu risc ridicat

- investiții sau tranzacții în sectorul imobiliar fără justificare economică evidentă;
- manipularea valorii bunurilor imobile prin supraevaluare sau subevaluare;
- utilizarea unor intermediari ori reprezentanți pentru ascunderea beneficiarului real în tranzacțiile imobiliare;
- relații comerciale cu entități implicate în domenii cu expunere ridicată la riscul de spălare a banilor, inclusiv active virtuale, jocuri de noroc, comerț internațional, servicii fiduciare sau consultanță corporativă;
- tranzacții care implică jurisdicții cu nivel ridicat de risc ori state supuse sancțiunilor internaționale.

g) Indicatori privind organizațiile fără scop patrimonial și alte categorii de entități

- utilizarea organizațiilor nonprofit într-o manieră incompatibilă cu scopul declarat al acestora;
- colectarea și transferul de fonduri fără transparență adecvată privind destinația acestora;
- dificultăți în identificarea persoanelor care controlează efectiv activitatea entității;
- existența unor fluxuri financiare neobișnuite sau disproporționate față de activitatea declarată;
- utilizarea structurilor juridice străine sau a entităților offshore fără justificare economică rezonabilă.

h) Indicatori privind sancțiunile internaționale și conformitatea AML/CFT

- existența unor relații comerciale ori tranzacții cu persoane, entități sau jurisdicții supuse sancțiunilor internaționale;
- identificarea unor tranzacții susceptibile de a facilita eludarea măsurilor restrictive internaționale;
- apariția unor neconcordanțe între datele de identificare ale clientului, beneficiarului real sau contrapartidelor și informațiile incluse în listele de sancțiuni sau listele de supraveghere internațională;
- utilizarea unor structuri juridice complexe sau a unor societăți intermediare cu rol de mască pentru a disimula expunerea la sancțiuni internaționale;
- implicarea unor jurisdicții terțe care prezintă un nivel ridicat de risc de neconformare sau de evitare a sancțiunilor;

- modificări frecvente ale structurii de proprietate sau ale partenerilor contractuali, în special în proximitatea unor evenimente de screening sau verificare de conformitate;
- utilizarea unor intermediari, agenți sau consultanți fără justificare economică clară, în special în tranzacții transfrontaliere;
- fragmentarea neobișnuită a tranzacțiilor sau utilizarea unor rute financiare indirecte pentru a evita identificarea expunerii la sancțiuni;
- refuzul sau întârzierea furnizării informațiilor necesare pentru efectuarea verificărilor de conformitate privind sancțiunile internaționale;
- lipsa sau caracterul formal al procedurilor interne de screening al sancțiunilor la nivelul clientului sau al contrapartidelor;
- utilizarea unor denumiri comerciale, pseudonime sau variații de identificare menite să evite detectarea în cadrul proceselor de verificare automată;
- incoerențe între scopul declarat al tranzacției și profilul geografic sau economic al părților implicate.

Identificarea unuia sau a mai multor indicatori de suspiciune impune efectuarea unor verificări suplimentare și aplicarea unor măsuri adecvate de analiză și documentare, în vederea evaluării riscului asociat și a stabilirii obligațiilor legale incidente. Auditorii financiari trebuie să analizeze indicatorii identificați într-o manieră integrată și contextuală, având în vedere toate informațiile relevante disponibile, precum și natura și complexitatea relației profesionale sau a tranzacțiilor analizate. În funcție de rezultatul analizei efectuate și de nivelul de suspiciune rezultat, pot deveni incidente obligațiile de raportare prevăzute de legislația aplicabilă în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

CAP. V – SURSE DE FONDURI ILICITE ȘI MECANISME DE EXPUNERE ÎN SECTORUL AUDITULUI FINANCIAR

5.1. Considerații generale

Fondurile ilicite reprezintă resurse financiare obținute, direct sau indirect, din săvârșirea unor infracțiuni predicat, care sunt ulterior integrate în circuitul economic legal prin mecanisme specifice de spălare a banilor. În sensul cadrului internațional promovat de FATF, procesul de spălare a banilor presupune, în mod tradițional, trei etape interconectate: plasarea, stratificarea și integrarea.

În cazul sectorului auditului financiar, expunerea la riscul utilizării fondurilor ilicite nu derivă din realizarea directă de tranzacții financiare, ci din accesul la informații contabile, financiare și operaționale relevante, precum și din utilizarea serviciilor profesionale în cadrul unor structuri economice complexe. Auditorii financiari pot identifica posibile indicii privind utilizarea unor fonduri ilicite prin analiza concordanței dintre sursa declarată a fondurilor, fluxurile financiare efectiv realizate și substanța economică a operațiunilor analizate.

Evaluările naționale și sectoriale ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului evidențiază faptul că fondurile ilicite provin preponderent din infracțiuni economico-financiare, corupție și criminalitate organizată, cu o dimensiune semnificativ transfrontalieră. În acest context, înțelegerea surselor tipice de generare a acestor fonduri și a modului în care acestea sunt disimulate în circuitul economic reprezintă fundația aplicării eficiente a abordării bazate pe risc.

5.2. Tipuri de fonduri ilicite

Din perspectiva riscurilor relevante pentru activitatea de audit financiar, fondurile ilicite pot fi clasificate, în principal, în următoarele categorii:

a) Fonduri provenite din infracțiuni economico-financiare

- evaziune fiscală și fraudă fiscală complexă;
- fraudă contabilă și raportări financiare denaturate;
- fraudă cu fonduri publice sau europene;
- manipularea situațiilor financiare în scopul obținerii de finanțări sau avantaje economice.

b) Fonduri provenite din fapte de corupție

- mită și trafic de influență;
- comisioane nedeclarate;
- utilizarea interpușilor și a societăților vehicul pentru disimularea beneficiilor ilicite;

c) Fonduri provenite din criminalitate organizată

- trafic de droguri;
- trafic de persoane;
- contrabandă și activități de comerț ilicit;
- alte forme de criminalitate organizată cu caracter transnațional.

d) Fonduri provenite din criminalitate informatică

- fraude informatice și atacuri de tip ransomware (șantaj digital);
- phishing (înșelăciune online) și furt de identitate;
- scheme de investiții frauduloase desfășurate online;

e) Fonduri provenite din infracțiuni economice transfrontaliere complexe

- scheme de tip „trade based money laundering”;
- utilizarea jurisdicțiilor offshore pentru stratificarea fondurilor;
- sumele rezultate dintr-o schemă de fraudă TVA de tip „carusel”
- fraudă fiscală internațională și mecanisme de erodare a bazei impozabile.

Tipurile de fonduri ilicite prezentate mai sus evidențiază diversitatea și complexitatea surselor din care pot proveni resursele financiare implicate în operațiuni de spălare a banilor. În practică, aceste categorii nu sunt strict delimitate, existând frecvent situații în care fondurile provin din mai multe tipuri de infracțiuni predicat sau sunt supuse unor procese succesive de disimulare prin intermediul unor structuri economice și financiare complexe.

În contextul activității de audit financiar, relevanța clasificării constă în necesitatea înțelegerii modului în care diferite tipuri de infracțiuni pot genera fluxuri financiare aparent legitime, dar lipsite de substanță economică. Această abordare permite o evaluare mai eficientă a riscurilor, în special în situațiile în care sursa fondurilor nu poate fi verificată în mod adecvat sau nu este corelată cu profilul economic al entității auditate.

În consecință, analiza tipurilor de fonduri ilicite trebuie utilizată ca instrument de sprijin în aplicarea abordării bazate pe risc, contribuind la identificarea timpurie a posibilelor vulnerabilități și la fundamentarea judecății profesionale a auditorului în cadrul misiunii de audit.

În evaluarea sursei fondurilor și a sursei averii clientului, accentul se mută de la simpla declarare a acestora către verificarea credibilității economice în raport cu activitatea și istoricul clientului și a coerenței informațiilor furnizate. Regulamentul impune o abordare bazată pe corelarea dintre activitatea economică a clientului și originea fondurilor utilizate în cadrul relației de afaceri. Astfel, analiza sursei fondurilor devine un exercițiu de validare a logicii economice și nu doar de colectare de declarații.

5.3. Indicatori de utilizare a fondurilor ilicite

În contextul activității de audit financiar, identificarea posibilei utilizări a fondurilor ilicite poate fi susținută de analiza unor indicatori specifici, dintre care:

a) Indicatori financiari

- variații semnificative și nejustificate ale veniturilor, profitabilității sau fluxurilor de numerar;
- creșteri bruște ale capitalurilor proprii fără o sursă economică identificabilă;
- existența unor marje de profit disproporționate față de sectorul de activitate;
- tranzacții financiare semnificative fără corelare cu activitatea operațională.

b) Indicatori privind trasabilitatea fondurilor

- dificultăți în identificarea sursei reale a fondurilor;
- lipsa documentației justificative complete pentru fluxurile financiare;
- incoerențe între fluxurile bancare și evidențele contabile;
- utilizarea unor circuite financiare indirecte sau neobișnuit de complexe.

c) Indicatori comportamentali

- presiuni exercitate asupra auditorului privind validarea anumitor tratamente contabile;
- reticență în furnizarea documentelor justificative sau a explicațiilor suplimentare;
- modificări frecvente ale documentației financiare sau ale explicațiilor oferite;

- schimbări nejustificate ale politicilor contabile în proximitatea perioadelor de raportare.

d) Indicatori structurali și organizaționali

- existența unor structuri corporative complexe fără justificare economică;
- implicarea unor entități offshore sau a unor jurisdicții cu transparență redusă;
- utilizarea unor societăți intermediare fără activitate economică reală;
- lipsa unei logici economice în relațiile dintre entitățile din cadrul grupului.

Indicatorii de apariție și utilizare a fondurilor ilicite reprezintă elemente de analiză esențiale în procesul de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, întrucât permit identificarea unor inconsecvențe între sursa declarată a fondurilor, fluxurile financiare efective și realitatea economică a entității analizate.

În contextul activității de audit financiar, acești indicatori trebuie interpretați în strânsă corelare cu probele de audit obținute, cu înțelegerea modelului de afaceri al clientului și cu evaluarea riscurilor efectuată la nivel de misiune. Analiza izolată a unui singur indicator nu este, în mod obișnuit, suficientă pentru formularea unei concluzii privind existența unor fonduri ilicite, fiind necesară o abordare cumulativă și contextuală.

Totodată, complexitatea mecanismelor prin care fondurile ilicite sunt integrate în circuitul economic legal impune o atenție sporită asupra coerenței dintre documentele justificative, fluxurile financiare și substanța economică a tranzacțiilor. În acest sens, auditorii financiari au un rol important în identificarea situațiilor în care informațiile financiare prezintă un grad ridicat de incertitudine, lipsă de trasabilitate sau neconcordanță cu realitatea operațională.

Prin urmare, utilizarea acestor indicatori trebuie să sprijine exercitarea raționamentului profesional, consolidarea abordării bazate pe risc și, atunci când circumstanțele o impun, fundamentarea unor măsuri suplimentare de verificare sau a obligațiilor de raportare prevăzute de cadrul legal aplicabil în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Analiza riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului în sectorul auditului financiar presupune o abordare integrată, în care indicatorii de suspiciune, sursele de fonduri ilicite și instrumentele de prevenire nu sunt tratate izolat, ci ca elemente interdependente ale aceluiași cadru de evaluare bazat pe risc.

Prezentul Ghid a evidențiat principalele categorii de indicatori de suspiciune, precum și tipurile de fonduri ilicite care pot fi utilizate în structuri economice aparent legitime. Aceste elemente constituie

fundamentul analitic pe baza căruia auditorul financiar poate identifica posibile inconsecvențe între profilul clientului, activitatea economică desfășurată și substanța reală a tranzacțiilor.

În practică, indicatorii de suspiciune nu trebuie interpretați în mod singular, ci în corelație cu:

- natura și originea fondurilor implicate;
- complexitatea structurilor juridice și financiare utilizate;
- comportamentul clientului și coerența informațiilor furnizate;
- contextul economic al tranzacțiilor și al relațiilor comerciale;
- expunerea la factori de risc identificați la nivel național și sectorial.

În același timp, sursele de fonduri ilicite nu sunt, de regulă, vizibile în mod direct în evidențele financiare, ci sunt disimulate printr-o succesiune de operațiuni economice, juridice și contabile care urmăresc integrarea acestora în circuitul legal. Din acest motiv, rolul auditorului financiar constă în evaluarea coerenței economice a informațiilor disponibile și în identificarea eventualelor abateri de la comportamentul financiar așteptat.

Instrumentele de prevenire și bunele practici prezentate în capitolul următor au rolul de a operaționaliza această analiză, prin transpunerea principiilor de evaluare a riscului în proceduri concrete aplicabile la nivelul misiunii de audit. Acestea includ mecanisme de verificare, proceduri de cunoaștere sporită, teste ale controalelor interne și metode de documentare adecvată a constatărilor.

CAP. VI – INSTRUMENTE DE PREVENIRE ȘI BUNE PRACTICI ÎN AUDIT AML/CFT

6.1. Considerații generale

Cadrul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului aplicabil auditorilor financiari se fundamentează pe principiul abordării bazate pe risc, conform standardelor internaționale emise de Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF) și cadrului legislativ național aplicabil.

În contextul activității de audit financiar, instrumentele de prevenire nu vizează doar conformarea formală cu obligațiile legale, ci integrarea efectivă a evaluării riscurilor AML/CFT în toate etapele misiunii de audit. Aceasta presupune utilizarea consecventă a informațiilor obținute în procesul de audit pentru identificarea incoerențelor între profilul clientului, tranzacțiile analizate și substanța economică a operațiunilor.

Analiza sectorială evidențiază existența unor vulnerabilități relevante în aplicarea măsurilor preventive, între care se remarcă:

- lipsa ori caracterul formal al politicilor și procedurilor AML/CFT;
- deficiențe în actualizarea procedurilor interne și a indicatorilor de anomalie și a mecanismelor de detecție;
- aplicarea neuniformă a măsurilor de cunoaștere a clientelei, inclusiv în ceea ce privește identificarea beneficiarului real;
- integrarea incompletă a abordării bazate pe risc în procesul decizional;
- deficiențe în implementarea mecanismelor de monitorizare și control intern;
- evaluări de risc incomplete, neactualizate sau insuficient fundamentate;
- utilizarea unor indicatori de risc care nu reflectă în mod adecvat profilul real al clientelei ori natura tranzacțiilor;
- instruirea insuficientă a personalului cu privire la obligațiile AML/CFT și tipologiile de risc;
- lipsa unor mecanisme eficiente de identificare și raportare a tranzacțiilor suspecte;
- neimplementarea sau dificultăți în aplicarea riguroasă a cerințelor privind sancțiunile internaționale.

În același timp, cadrul sectorial evidențiază factori semnificativi de reducere a riscului, precum:

- existența unui cadru profesional structurat și a unui sistem de supraveghere exercitat de organismul profesional;
- natura serviciilor de audit, orientate de regulă către activități de asigurare, fără implicarea în administrarea fondurilor;
- mecanismele de acces în profesie bazate pe criterii de integritate („fit and proper”);
- nivelul ridicat de standardizare profesională și etică;
- programele continue de formare profesională, inclusiv în domeniul AML/CFT.

Aceste elemente contribuie la menținerea unui profil general de risc scăzut, fără a exclude necesitatea aplicării riguroase a măsurilor de prevenire la nivel individual.

În aplicarea instrumentelor AML, Regulamentul (UE) 2024/1624 consolidează necesitatea documentării nu doar a procedurilor aplicate, ci și a raționamentului care a fundamentat deciziile, iar bunele practici includ: justificarea încadrării de risc, explicarea aplicării sau neaplicării EDD, corelarea surselor de informații, documentarea deciziilor de acceptare și menținere a clientului.

6.2. Liste de verificare AML/CFT în audit

Listele de verificare reprezintă instrumente operaționale interne care pot fi utilizate de auditorii financiari în calitate de entități raportoare, în scopul asigurării aplicării consecvente a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în conformitate cu cadrul legal aplicabil. Acestea au rolul de a sprijini aplicarea unei abordări bazate pe risc și de a asigura identificarea, evaluarea și documentarea adecvată a factorilor de risc AML/CFT relevanți pentru relația cu clientul și activitățile desfășurate.

În mod proporțional cu nivelul de risc identificat, astfel de liste de verificare ar putea include, fără a se limita la, următoarele elemente:

- aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei (CDD) și verificarea actualizării informațiilor obținute la inițierea și pe parcursul relației profesionale;
- identificarea și verificarea beneficiarului real, inclusiv analiza coerenței structurii de proprietate și control;

- înțelegerea sursei fondurilor și, după caz, a sursei averii, în măsura relevantă pentru natura misiunii;
- evaluarea coerenței economice a tranzacțiilor și a operațiunilor analizate în cadrul misiunii de audit;
- identificarea jurisdicțiilor implicate în relațiile comerciale sau financiare ale clientului și evaluarea expunerii la risc geografic;
- identificarea și verificarea relațiilor cu persoane expuse public (PEP), inclusiv aplicarea măsurilor de precauție sporită, atunci când este cazul;
- verificarea expunerii la sancțiuni internaționale și aplicarea măsurilor corespunzătoare de conformitate;
- identificarea tranzacțiilor neobișnuite, complexe sau lipsite de substanță economică;
- evaluarea utilizării structurilor juridice complexe, inclusiv entități intermediare sau vehicule în jurisdicții cu transparență redusă.

Astfel de liste de verificare ar putea fi integrate în metodologia internă de audit AML/CFT, adaptate naturii și complexității activității desfășurate, dar și revizuite periodic, în funcție de evoluția riscurilor, tipologiilor și standardelor internaționale relevante.

În practica de conformitate dezvoltată în baza Legii 129/2019, astfel de liste au ajuns să fie tratate drept documentul central al conformității AML, fără însă ca legea să le confere acest statut.

Regulamentul clarifică faptul că o listă de verificare bifată, prin ea însăși, nu este suficientă întrucât nu reflectă raționamentul, nu justifică deciziile și nu evidențiază analiza de risc individuală. Ele trebuie completate cu raționamentul profesional documentat, demonstrarea logicii decizionale și analiza individualizată a riscului. Astfel, conformitatea AML nu mai este evaluată doar prin existența documentelor, ci prin capacitatea de a explica și susține deciziile luate.

6.3. Testarea eficienței controalelor interne

Testarea eficienței controalelor interne reprezintă un alt element foarte important al sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului la nivelul auditorilor financiari, în calitate de entități raportoare. Aceasta vizează evaluarea gradului în care politicile, procedurile și

mecanismele interne AML/CFT sunt implementate în mod efectiv, sunt adecvate naturii și dimensiunii activității desfășurate și asigură respectarea obligațiilor legale aplicabile.

În cadrul acestei evaluări pot fi avute în vedere, în mod proporțional cu nivelul de risc și complexitatea activității, următoarele elemente:

- existența și actualizarea politicilor și procedurilor interne AML/CFT, inclusiv integrarea abordării bazate pe risc;
- modul de implementare a măsurilor de cunoaștere a clientelei (CDD) și, după caz, a măsurilor de cunoaștere sporită (EDD);
- eficiența proceselor de identificare, evaluare și gestionare a riscurilor AML/CFT la nivel de firmă;
- funcționarea mecanismelor interne de identificare și escaladare a situațiilor suspecte;
- aplicarea consecventă a procedurilor privind verificarea expunerii la sancțiuni internaționale;
- existența și eficiența programelor de instruire profesională în domeniul AML/CFT;
- gradul de adecvare al mecanismelor de documentare și trasabilitate a deciziilor relevante din perspectiva riscurilor AML/CFT.

Deficiențele identificate în cadrul controalelor interne trebuie analizate avându-se în vedere impactul asupra expunerii generale la riscul de spălare a banilor și finanțare a terorismului și pot conduce, după caz, la revizuirea procedurilor interne, la consolidarea măsurilor de control sau la intensificarea măsurilor de monitorizare.

Evaluarea eficienței controalelor interne nu are caracter formal, ci reprezintă un instrument de asigurare a calității cadrului AML/CFT la nivelul entității raportoare, contribuind la identificarea timpurie a vulnerabilităților și la consolidarea capacității de conformare.

6.4. Raportarea și documentarea constatărilor

Documentarea și raportarea constatărilor reprezintă componente fundamentale ale cadrului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului aplicabil auditorilor financiari, în calitate de entități raportoare.

Aceste obligații trebuie înțelese în mod distinct, în funcție de natura activității desfășurate, respectiv:

- documentarea profesională în cadrul dosarului de audit financiar;
- documentarea internă a analizelor și evaluărilor de risc AML/CFT;
- raportarea către autoritățile competente, în condițiile prevăzute de legislația aplicabilă.

În ceea ce privește documentarea, auditorii financiari trebuie să asigure existența unei evidențe adecvate și suficiente privind:

- măsurile de cunoaștere a clientelei aplicate și actualizate pe parcursul relației profesionale;
- evaluarea riscurilor AML/CFT și fundamentarea clasificării acestora;
- indicatorii de risc identificați și analiza efectuată în acest sens;
- raționamentul profesional utilizat în evaluarea situațiilor cu potențial risc;
- măsurile suplimentare de verificare aplicate, inclusiv măsurile de cunoaștere sporită, atunci când este cazul;
- concluziile rezultate din analiza riscurilor și modul de tratare a acestora în cadrul misiunii.

Documentarea trebuie să fie suficient de clară, completă și coerentă pentru a permite reconstituirea procesului decizional, inclusiv în situații de verificare ulterioară de către autoritățile competente.

În ceea ce privește raportarea, auditorii financiari au obligația de a evalua, în funcție de circumstanțele concrete identificate în exercitarea activității, dacă există indicii de suspiciune care impun notificarea autorităților competente, în conformitate cu cadrul legal aplicabil în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

În acest context, este esențial ca procesul de analiză și decizie să fie documentat corespunzător, astfel încât să reflecte raționamentul profesional utilizat și fundamentarea concluziei privind existența sau inexistența unor elemente de suspiciune.

Separarea clară între documentarea în scop de audit financiar și documentarea în scop AML/CFT este esențială pentru asigurarea coerenței, trasabilității și conformității cadrului intern al auditorilor financiari.

6.5. Scenariu de bune practici

O societate de audit financiar desfășoară o misiune de audit statutar pentru o entitate activă în sectorul serviciilor de consultanță și intermediere comercială, care înregistrează o creștere semnificativă a veniturilor într-un interval de timp relativ scurt.

În etapa de acceptare și continuare a relației profesionale, auditorul aplică listele de verificare AML/CFT, identificând existența unor factori de risc relevanți, inclusiv structuri de proprietate complexe și implicarea unor entități înregistrate în jurisdicții cu risc ridicat sau cu transparență redusă privind beneficiarul real.

În consecință, sunt inițiate proceduri de cunoaștere sporită, fiind solicitate informații suplimentare privind beneficiarul real, sursa fondurilor utilizate în tranzacțiile semnificative și justificarea economică a principalelor fluxuri comerciale. Analiza documentelor furnizate evidențiază existența unor contracte de consultanță cu conținut generic, fără livrabile clar definite și fără corelare evidentă cu capacitatea operațională a contrapărților.

Pe parcursul misiunii, auditorul observă inconsecvențe între fluxurile financiare înregistrate în contabilitate și documentația justificativă disponibilă, precum și utilizarea unor entități intermediare în lanțul de tranzacționare, fără un rol economic clar identificabil.

În baza acestor constatări, sunt aplicate proceduri suplimentare de evaluare a controalelor interne, cu accent pe modul de implementare a măsurilor AML/CFT la nivelul entității auditate, inclusiv pe existența procedurilor de identificare a tranzacțiilor neobișnuite și a mecanismelor de escaladare internă.

Analiza cumulată a informațiilor obținute conduce la consolidarea evaluării inițiale de risc și la documentarea completă a constatărilor în dosarul de audit, inclusiv a raționamentului profesional utilizat în aprecierea naturii economice a tranzacțiilor.

În funcție de circumstanțele identificate, auditorul evaluează dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de Legea nr. 129/2019 pentru transmiterea unui raport de tranzacții suspecte către Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor, asigurând totodată separarea clară între concluziile de audit financiar și analiza de conformitate AML/CFT. În acest context, auditorul va respecta obligația de confidențialitate prevăzută de lege, abținându-se totodată și de la a informa entitatea auditată sau alte persoane neautorizate cu privire la existența, conținutul sau transmiterea unei

raportări către ONPCSB, precum și cu privire la orice analiză sau demers aflat în curs în legătură cu aceasta.

Acest scenariu evidențiază importanța aplicării integrate a instrumentelor AML/CFT, de la liste de verificare și proceduri de cunoaștere sporită, până la testarea controalelor interne și documentarea riguroasă, în vederea asigurării unei abordări bazate pe risc, coerente și proporționale.

6.6. Recomandări:

Aplicarea eficientă a cadrului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea de audit financiar presupune integrarea consecventă a abordării bazate pe risc în toate etapele misiunii profesionale, de la acceptarea și continuarea relației cu clientul, până la finalizarea misiunii și documentarea concluziilor relevante.

În acest context este important ca auditorii financiari, în calitate de entități raportoare, să asigure o corelare permanentă între indicatorii de suspiciune identificați, înțelegerea surselor potențiale de fonduri ilicite și aplicarea adecvată a instrumentelor de prevenire și control prevăzute de cadrul intern și de reglementările aplicabile.

Se recomandă, în mod special:

- consolidarea proceselor de evaluare a riscurilor la nivel de client, misiune și relație profesională, astfel încât identificarea indicatorilor de suspiciune să fie corelată cu o înțelegere adecvată a tipologiilor de fonduri ilicite și a contextului economic al activității desfășurate;
- utilizarea consecventă și proporțională a procedurilor de cunoaștere a clientelei și, după caz, a procedurilor de cunoaștere sporită, în situațiile în care indicatorii identificați sugerează posibile inconsecvențe între profilul clientului, tranzacțiile analizate și sursa fondurilor;
- actualizarea periodică a instrumentelor interne, inclusiv a listelor de verificare și a indicatorilor de risc, în funcție de evoluția tipologiilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului la nivel național și internațional;
- asigurarea unui nivel adecvat de instruire continuă a personalului implicat în misiunile de audit, cu accent pe recunoașterea indicatorilor de risc, înțelegerea mecanismelor de generare a fondurilor ilicite și aplicarea corectă a măsurilor de prevenire;

- întărirea mecanismelor de documentare și trasabilitate a raționamentului profesional, astfel încât evaluarea indicatorilor de risc, analiza surselor de fonduri și deciziile privind măsurile aplicate să fie clar fundamentate și verificabile;

- implementarea riguroasă a cerințelor privind sancțiunile internaționale, inclusiv prin integrarea acestora în procesele de evaluare a riscurilor și în procedurile de acceptare și continuare a misiunilor;

- asigurarea coerenței între concluziile rezultate din analiza indicatorilor de risc, înțelegerea surselor posibile de fonduri ilicite și aplicarea măsurilor corespunzătoare de control și verificare, în funcție de nivelul de risc identificat;

- promovarea unei culturi organizaționale solide în materie de conformitate, integritate profesională și responsabilitate în aplicarea cadrului AML/CFT, inclusiv prin asumarea unei abordări prudente în situațiile de incertitudine sau lipsă de informații suficiente.

În ansamblu, eficiența cadrului AML/CFT în sectorul auditului financiar depinde de capacitatea auditorilor de a integra într-un mod coerent analiza indicatorilor de risc, înțelegerea surselor de fonduri ilicite și aplicarea instrumentelor de prevenire, astfel încât procesul de evaluare să fie unul continuu, documentat și proporțional.

Această abordare contribuie la identificarea timpurie a vulnerabilităților, la consolidarea calității raționamentului profesional și la protejarea integrității sistemului financiar, în conformitate cu standardele internaționale și cadrul normativ național aplicabil.

Față de Legea nr. 129/2019, Regulamentul (UE) 2024/1624 aduce în plus:

- procesul AML devine mai puțin „checklist” și mai mult „raționament documentat”; nu mai este suficient să bifezi cerințe (CDD, UBO, PEP), ci trebuie să explici clar de ce concluzia este corectă pe baza informațiilor obținute.
- fiecare decizie AML trebuie să poată fi reconstruită ulterior; orice evaluare (risc, SDD, EDD, UBO, PEP) trebuie să aibă un fir logic documentat, astfel încât un auditor extern sau autoritate să poată înțelege „de ce”.
- beneficiarul real nu este doar identificat, ci justificat; nu mai contează doar „cine este UBO”, ci și „de ce acea persoană este considerată UBO” (inclusiv analiza controlului, nu doar ownership).
- controlul efectiv devine la fel de important ca deținerea formală; structurile indirecte, acordurile între acționari sau influența de facto trebuie analizate separat, nu deduse automat din procentul de participație.

- registrele sunt doar instrumente de verificare, nu sursă principală; informația vine de la client și din analiză proprie; registrele doar confirmă sau ridică semne de întrebare.
- SDD și EDD nu se aplică automat pe categorii, ci se justifică individual; nu mai este suficient „client low risk = SDD” sau „PEP = EDD”; trebuie explicat de ce nivelul ales este proporțional.
- PEP nu este o etichetă statică, ci o evaluare dinamică de risc; statutul PEP trebuie corelat cu riscul actual, nu tratat mecanic pe perioade fixe.
- monitorizarea devine continuă, nu periodică; nu mai este doar revizuire anuală, ci actualizare declanșată de evenimente și comportament real al clientului.
- coerența economică a clientului devine criteriu central; nu doar „ce face clientul”, ci „dacă are sens economic ceea ce face” în raport cu profilul declarat.
- neconcordanțele între surse devin un element de risc în sine; diferențele între registru, client și alte surse nu pot fi ignorate, ci trebuie explicate și soluționate.
- refuzul (sau încetarea) relației trebuie justificat, nu doar aplicat „Nu putem aplica CDD” devine motiv documentat de decizie, nu doar o concluzie administrativă.

Dosarul AML devine un dosar de audit al deciziilor, nu doar de documente, iar accentul se mută de la existența documentelor la logica și consistența deciziilor AML în timp.

CAP. VII – POSIBILE SCENARII

DE SPĂLARE A BANILOR ÎN SECTORUL AUDITULUI FINANCIAR

Scenariile prezentate în continuare sunt ipotetice și au un scop exclusiv ilustrativ și educațional. Acestea urmăresc să ofere exemple concrete despre modul în care anumite tipologii și indicatori de risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului se pot manifesta în contextul unei misiuni de audit financiar. Scenariile nu reprezintă cazuri reale și nu reproduc situații identificate în cadrul unor misiuni de audit specifice. Elementele prezentate au fost construite pornind de la tipologii, indicatori de risc și exemple de practică descrise în literatura de specialitate, precum și în materialele publicate de autorități și organisme relevante în domeniul AML/CFT.

1. Rotirea fondurilor prin contracte de servicii succesive între entități aparent independente

Societatea A, activă în consultanță de management, încheie contracte succesive cu societățile B și C, pentru servicii de analiză strategică și optimizare operațională. Deși contractele sunt semnate ca fiind între entități independente, auditorul constată că toate cele trei societăți au legături indirecte prin beneficiarii reali.

Serviciile sunt facturate lunar, iar documentația justificativă constă în prezentări generale și rapoarte standardizate, fără aplicabilitate concretă. Fondurile circulă între cele trei entități într-un mod repetitiv, fără ca poziția economică a vreuneia să se modifice real.

Indicatori de risc

- tranzacții recurente între aceleași entități
- lipsa substanței economice a serviciilor
- relații indirecte de proprietate
- plăți regulate fără variație operațională

Indicii de anomalie

- rapoarte identice pe perioade diferite

- lipsa rezultatelor implementate
- rotație constantă a sumelor între firme
- lipsa justificării economice a colaborării

Concluzie risc: Ansamblul constatărilor conturează o suspiciune rezonabilă privind existența unui circuit artificial de servicii, utilizat pentru rotirea fondurilor între entități conectate fără valoare economică reală, cu posibil caracter de stratificare financiară, situație care impune aprofundarea analizei și, dacă suspiciunea se menține, raportarea către ONPCSB.

2. Externalizarea artificială a funcțiilor administrative către entități fără activitate operațională

O companie de producție industrială externalizează funcții administrative (contabilitate, HR, management etc) către mai multe firme nou înființate. Deși activitatea internă rămâne neschimbată, costurile externe cresc semnificativ.

Auditorul observă că firmele prestatoare nu au angajați suficienți și funcționează din aceleași spații de birouri virtuale. Serviciile sunt descrise generic, iar volumul lor nu corespunde realității operaționale a beneficiarului.

Indicatori de risc

- externalizare excesivă a funcțiilor interne
- prestatori fără capacitate reală
- creștere nejustificată a costurilor
- lipsa trasabilității serviciilor

Indicii de anomalie

- aceleași persoane apar în mai multe roluri
- lipsa documentelor de lucru individuale
- facturi repetitive fără variație
- lipsa justificării volumului de muncă

Concluzie risc: Constatările indică o posibilă structură artificială de externalizare, utilizată pentru transfer de fonduri fără substanță economică, cu posibil rol de mascare a fluxurilor financiare interne,

element ce impune verificări suplimentare privind capacitatea reală a prestatorilor și, după caz, raportarea către ONPCSB.

3. Utilizarea avansurilor între entități conectate pentru reintroducerea lichidităților în circuit

O companie acordă și primește avansuri comerciale în mod alternativ de la entități partenere din același grup. Deși tranzacțiile sunt justificate contractual ca fiind legate de proiecte diferite, auditorul observă că proiectele nu evoluează în mod real.

Avansurile sunt transferate în lanț, iar ulterior o parte din sume revine la entitatea inițială sub forma unor plăți pentru servicii auxiliare.

Indicatori de risc

- utilizare intensă a avansurilor
- relații comerciale intragrup
- lipsa progresului operațional
- reciclarea fondurilor

Indicii de anomalie

- avansuri fără livrare corespunzătoare
- lipsa justificării comerciale
- cicluri repetitive de plată
- corelație economică slabă între proiecte

Concluzie risc: Tiparul observat sugerează un posibil mecanism de reciclare a lichidităților între entități conectate, fără activitate economică reală asociată fluxurilor financiare, situație ce trebuie analizată suplimentar prin corelarea proiectelor invocate cu stadiul lor real de execuție, înainte de a stabili dacă se impune raportarea către ONPCSB.

4. Utilizarea contractelor de marketing digital și promovare pentru transfer de valoare nejustificat

O companie de retail încheie contracte cu agenții de marketing pentru campanii digitale de amploare. Deși sumele sunt semnificative, rezultatele în vânzări și vizibilitatea din piață nu reflectă impactul presupus al campaniilor de marketing.

Auditorul constată că agențiile implicate nu pot demonstra metrici/indicatori reali de performanță, iar o parte dintre aceste agenții subcontractează servicii către entități fără prezență digitală reală.

Indicatori de risc

- servicii de marketing greu cuantificabile
- lipsa unor indicatori cheie de performanță relevanți
- subcontractare în lanț
- costuri disproporționate

Indicii de anomalie

- rapoarte de campanie generice
- lipsa platformelor de execuție reale
- rezultate comerciale neschimbate
- discrepanță între cost și impact

Concluzie risc: Elementele identificate arată o posibilă utilizare a serviciilor de marketing ca vehicul pentru transfer de valoare fără substanță economică, cu posibil rol de stratificare a fondurilor, aspect care impune solicitarea de dovezi obiective privind execuția campaniilor (acces la platformele de publicitate, rapoarte de trafic verificabile etc) înainte de formularea unei concluzii.

5. Achiziții succesive de bunuri prin intermediari pentru disimularea originii fondurilor

O entitate achiziționează bunuri de valoare ridicată (de exemplu: imobile, autovehicule de lux, bijuterii sau opere de artă) prin intermediul mai multor persoane fizice și juridice intermediare. Deși bunurile ajung în final la același beneficiar, traseul tranzacțional este fragmentat.

Auditorul identifică diferențe semnificative între prețurile de achiziție și valoarea reală de piață, precum și lipsa justificării economice a intermediarilor.

Indicatori de risc

- utilizarea intermediarilor multipli
- diferențe de preț nejustificate
- lipsa justificării comerciale
- tranzacții fragmentate

Indicii de anomalie

- traseu de proprietate neclar
- lipsa documentelor de evaluare
- schimbări rapide de proprietate
- lipsa logicii economice

Concluzie risc: Traseul tranzacțional identificat sugerează un posibil mecanism de disimulare a originii fondurilor prin fragmentarea artificială a lanțului de achiziție, element ce impune verificarea suplimentară a fiecărui intermediar și, dacă neconcordanțele persistă, raportarea către ONPCSB.

6. Utilizarea restructurărilor succesive de împrumuturi intragrup pentru mascare financiară

În cadrul unui grup de companii se acordă împrumuturi reciproce între entitățile din structură, cu refinanțări succesive și modificări frecvente ale termenilor. Deși aparent tranzacțiile au caracter financiar legitim, fluxurile nu sunt susținute de nevoi reale de finanțare.

Auditorul observă că împrumuturile sunt extinse, reînnoite sau compensate între aceleași entități fără rambursări efective.

Indicatori de risc

- împrumuturi intragrup recurente
- lipsa rambursării reale
- restructurări frecvente

- lipsa justificării financiare

Indicii de anomalie

- solduri perpetue
- capitalizare artificială
- lipsa fluxului net real
- compensări contabile repetate

Concluzie risc: Tiparul de refinanțare observat sugerează o potențială structură de finanțare circulară, folosită pentru mascarea fluxurilor financiare și menținerea artificială a gradului de lichiditate, situație care impune analiza fluxurilor nete reale pe întregul grup înainte de a stabili dacă sunt incidente obligațiilor de raportare.

CONCLUZIE

Cadrul metodologic prezentat în acest ghid reflectă abordarea integrată și bazată pe risc consacrată la nivel internațional de standardele Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF) și transpusă în legislația națională aplicabilă în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Pentru auditorii financiari, în calitate de entități raportoare, eficiența mecanismelor AML/CFT nu depinde exclusiv de existența unor proceduri formale, ci în mod deosebit de capacitatea de a identifica, interpreta și corela în mod profesionist indicatorii de risc, de a înțelege sursele și mecanismele de generare a fondurilor ilicite și de a aplica, în mod proporțional, măsurile de prevenire și control adecvate fiecărei situații în parte.

Aplicarea consecventă a acestui cadru presupune exercitarea unui raționament profesional solid, documentat și verificabil, precum și integrarea permanentă a cerințelor de conformitate în toate etapele misiunii de audit.

Totodată, ghidul evidențiază importanța cooperării active cu autoritățile competente și a respectării obligațiilor legale privind raportarea situațiilor suspecte, ca element principal al legislației naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

În ansamblu, consolidarea integrității sectorului auditului financiar depinde de aplicarea uniformă a standardelor profesionale și de conformitate, de actualizarea continuă a cunoștințelor privind tipologiile de risc și de menținerea unei culturi organizaționale orientate către transparență, responsabilitate și prevenire a utilizării abuzive a sistemului financiar.

Regulamentul (UE) 2024/1624 nu modifică structura fundamentală a obligațiilor AML aplicabile auditorilor financiari, ci introduce un standard mai ridicat de analiză, documentare și justificare a deciziilor. În esență, acesta consolidează tranziția de la conformitate formală la conformitate bazată pe raționament profesional demonstrabil, ceea ce transformă dosarul AML într-un instrument de auditabilitate completă a deciziilor de risc.

Bibliografie și surse de preluare:

1. Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare – Monitorul Oficial
2. Regulamentul (UE) 2024/1624 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului — Jurnalul Oficial al UE
3. Ordinul președintelui ONPCSB nr. 37/2021 privind aprobarea normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019 pentru entități raportoare supravegheate și controlate de ONPCSB
4. Legea nr. 535 din 25 noiembrie 2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, cu modificările și completările ulterioare
5. O.U.G. nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 217/2009, cu modificările și completările ulterioare
6. Ordinul președintelui ONPCSB nr. 64/04.05.2026 privind punerea în aplicare la nivel național a sancțiunilor internaționale de înghețare a fondurilor și resurselor economice de către entitățile supravegheate și controlate de ONPCSB
7. Legea nr. 319/2024 privind stabilirea unor măsuri pentru punerea în aplicare a Convenției privind combaterea corupției funcționarilor publici străini în cadrul operațiunilor economice internaționale și Legea nr. 156/2025 pentru modificarea și completarea Legii nr. 319/2024
8. Ghiduri FIU România – indicatori de suspiciune și tipologii, www.onpcsb.ro.
9. Ghidurile sectoriale ONPCSB (2018–2023) – prevenire și raportare AML/CFT.
10. Ghid cu privire la tehnici pentru punerea în aplicare la nivel național a sancțiunilor internaționale de către entitățile raportoare supravegheate și controlate de ONPCSB – 2024
11. Ghidul privind criteriile și regulile de recunoaștere a situațiilor de risc ridicat sau scăzut de spălare de bani și/sau de finanțare a terorismului prevăzut în Anexa la Ordinul președintelui ONPCSB nr. 24/2021 pentru aprobarea Ghidului privind criteriile și regulile de recunoaștere a situațiilor de risc ridicat sau scăzut de spălare de bani și/sau de finanțare a terorismului
12. Raport privind Evaluarea Națională a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului – 2022
13. Evaluarea sectorială a pieței de audit 2025 – adoptată prin Hotărârea CAFR nr.62/16.06.2025

14. CAFR – Recomandări privind auditul activităților de prevenire și combatere a spălării banilor (Audit AML), Model de Raport de audit AML și Listă de verificare (Check List) Audit AML
15. Hotărârea nr. 123/2023 a Consiliului CAFR (normele proprii CAFR de prevenire a spălării banilor pentru auditori)
16. Standardele internaționale FATF (Financial Action Task Force) – recomandările FATF (Financial Action Task Force), 2012–2023 și tipologiile internaționale.
17. Standardele de audit financiar aplicabile în România (ISA 240, 250, 315, 330) – integrarea riscurilor AML în audit.
18. Materiale interne FIU România – indicatori și tipologii.

**OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A
SPĂLĂRII BANILOR
- 2026 -**

